

**VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT -
DORDTSE DINSDAG, D.D. 27 juni 2023**

Vergaderzaal 1 - Johan de Witt

- 1. Vaststellen Prognose Grondbedrijf 2023 - Raadsvoorstel en**
- 2. Agenderingsverzoek college aan Agendacommissie over Prognose Grondbedrijf 2023**

Voorzitter: de heer Gündogdu
Raadsgriffier: mevrouw Vermeulen
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Den Hartog (GroenLinks)
Dhr. Den Heijer (VVD)
Dhr. In 't Veld (VSP)
Dhr. Katif (Beter Voor Dordt)
Dhr. Kolkiliç (DENK)
Dhr. Van der Spoel (PvdA)
Mevr. Van Vugt-Roose (CDA)
Dhr. Venderbos-Lambinon (Partij voor de Dieren)

Portefeuillehouders: wethouder T. de Jonge

Ambtelijke ondersteuning: dhr. Knapen, dhr. Nap

De voorzitter: Beste collega's goedemiddag, van harte welkom voor deze commissievergadering. We gaan het hebben over het agenderingverzoek van het college over Prognose Grondbedrijf 2023. In ieder geval van harte welkom en ook de kijkers thuis en ik wil zeggen publiek op de tribune, van harte welkom. Ik wil voor de notulen even uw naam en uw partijnaam. Als u dat wilt meegeven dan kunnen we dat opnemen voor de ... van harte welkom Franciske. Je bent de redding. Ik wil beginnen bij de wethouder mevrouw De Jonge aan mijn linkerkant.

Mevrouw De Jonge: Dank u wel voor de wethouder. Wethouder De Jonge met Grondbedrijf in portefeuille.

De heer Knapen: Ik ben Marcel Knapen, ik ben planeconoom bij grondzaken van de gemeente Dordrecht.

De heer Nap: Mijn naam is Albert Nap, ik ben teamleider bij het grondbedrijf bij de gemeente Dordrecht.

De heer Van der Spoel: Wouter van der Spoel PvdA.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Franciske van Vugt CDA Dordrecht.

De heer Den Hartog: Paul den Hartog GroenLinks Dordrecht.

De heer Den Heijer: Rolin Den Heijer van de Dordtse VVD.

De heer Katif: Jacques Katif Beter voor Dordt.

De heer In 't Veld: Richard In 't Veld VSP.

De heer Kolkiliç: Masum Kolkiliç DENK.

Mevrouw Vermeulen: Laurette Vermeulen commissiegriffier.

De voorzitter: Ik ben Aydin Gündogdu en ik mag vandaag uw voorzitter zijn. In ieder geval kunnen we vaststellen dat we het quorum halen. Dat is mooi dat onze collega van Vugt is aangesloten. Ik krijg de mededeling van de heer Van der Spoel dat hij straks weggaat.

De heer Van der Spoel: Dat klopt en geldt dat dan nog steeds? Dat quorum.

De voorzitter: Ik hoor dat dat klopt mijnheer Van der Spoel. Mevrouw van Vugt u heeft een mededeling.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dat kunnen we dan misschien oplossen want ik hoor ook dat er nog een GroenLinks-lid extra komt, door die dan eventueel voorzitter te maken. Maar goed.

De voorzitter: Fijn dat u meedenkt. In ieder geval van harte welkom. We hebben tot half zes de tijd om met elkaar van gedachte te wisselen over het agenderingsverzoek zoals die door het college is voorgedragen en de agendacommissie heeft dat ook goedgekeurd. We gaan vandaag met elkaar in gesprek over het Grondbedrijf, de Prognose Grondbedrijf in ieder geval. Ik heb een aantal mededelingen vooraf. Die heb ik natuurlijk niet paraat in mijn hoofd, maar wel gelukkig op mijn papier. Dank aan Laurette. Zoals u weet is het de bedoeling dat wij volgende week bij de behandeling van de kadernota ook de Prognose Grondbedrijven gaan vaststellen. Er is procesmatig één en ander wat anders gelopen dan het zou moeten lopen. Dus wij hebben pas nu de gelegenheid om met elkaar van gedachten te wisselen over dit voorstel. In ieder geval wederom de bedoeling om volgende week dit Prognose Grondbedrijf bij de vaststelling van de Kadernota. In het voorstel worden zes besluiten voorgelegd aan de raad. U heeft uw voorstel allemaal kunnen lezen, u heeft al die stukken kunnen doornemen. Wij gaan vandaag een oordeel van u krijgen. Met vervolgens de vraag wat we daar aan het eind van de vergadering mee gaan doen. Even een aantal kanttekeningen is dat een aantal bijlagen zijn geheim. Dus vriendelijk verzoek aan u om niet uit die stukken te citeren. U mag daar natuurlijk wel op wijzen, maar geen bedragen noemen. GroenLinks heeft een aantal technische vragen gesteld en die zijn heel netjes op tijd aangeleverd, die zijn beantwoord. Ik hoop dat we daar ook wat wijzer van zijn geworden, maar dat gaan we straks natuurlijk ook zien. Dit allemaal gezegd hebbende volgens mij ben ik niks vergeten.

Zou ik een inventarisatie willen maken wie voor de eerste termijn het woord zou willen voeren van de aanwezige politieke partijen. Ik zie de heer Den Hartog knikken. Geef ik u

het woord mijnheer Den Hartog en u kunt interrupties krijgen. Want dat is het bij de eerste termijn dus aan u het woord.

De heer Den Hartog: Dank u voorzitter. Wellicht zag u mij enigszins twijfelend knikken. Dat heeft ermee te maken dat we eigenlijk nog wel een paar vragen hebben. Allereerst hartelijk dank aan de wethouder voor de zeer snelle beantwoording van onze vragen, die overigens excuses daarvoor eigenlijk iets te laat waren. Dank daarvoor. Wij begrijpen dat er veel onzekerheden bestaan die zich op voorhand lastig laten voorspellen. Feitelijk zijn ze gebaseerd op inschattingen. Snappen we helemaal. Komen die inschattingen, dat is eigenlijk een vraag, komen die feitelijk neer om het een klein beetje oneerbiedig te zeggen, gokken? Of zit er ook in de inschatting zaken bij die te voorzien zijn? Indien dat laatste het geval is, ga ik even vanuit, is de inschatting dan zo realistisch mogelijk? Is het een pessimisten inschatting, zodat je later een meevaller kan hebben? Of is het juist een heel optimistische inschatting? Daar zou ik graag nog wat over willen horen. Verder daarop aansluitend. Juist doordat er zo zulke fluctuaties van jaar tot jaar zijn, die volkomen begrijpelijk zijn, maar pleit dat misschien niet voor een meerjarige cyclus in plaats van die jaarlijkse barometer die op en neer kan gaan? Graag zou ik daar iets over willen horen of dat mogelijk is, zinvol, of misschien wel een heel dom idee. Tot slot nog een vraag. Er wordt straks gevraagd om in te stemmen en ik vraag mij af, is er een andere mogelijkheid dan instemmen? Ik bedoel wat zijn de mogelijkheden die wij nog hebben? Anders dan zo liggen de feiten en dit is het. Het is niet anders. Dank u.

De voorzitter: Mijnheer Den Hartog bedankt voor uw bijdrage. Ik begrijp heel goed dat u wat vragen heeft en heel formeel gezien het is niet de bedoeling om technische vraag te stellen. U heeft ze gesteld en ik begrijp dat vanuit uw perspectief wel. Maar voor deze commissie geldt als norm zoveel mogelijk politiek debat en zo min mogelijk bij voorkeur helemaal geen technische vragen. Maar die vragen zijn gesteld, zijn aangehoord. Dus ik ga ervan uit dat u daar straks ook antwoord op krijgt. U wilt nog even het woord.

De heer Den Hartog: Voorzitter, terechte opmerking van u natuurlijk. Wellicht dat ik de vraag die ik heb gesteld dan ook net even iets anders kan formuleren over die inschattingen. Dan kan ik vragen zijn daar bewuste keuzes in gemaakt om te komen tot ofwel die realistische, ofwel die optimistische, ofwel die pessimistische inschatting. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Dank u wel voorzitter. Ik had nog een vraag. U had het net over de meerjarenbegroting eigenlijk van een grondbedrijf. Maar zoals u zelf ook weet het is koffiedik kijken. Wat verwacht u van die meerjarenbegroting eigenlijk überhaupt dat u daarnaar vraagt. Want als er volgend jaar de situatie er heel anders bij staat, ik wou bijna dat woord wil ik niet zeggen. Wat is de meerwaarde eigenlijk überhaupt een meerjarenbegroting op dit moment?

De voorzitter: De heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Dank u voorzitter. Dank u voor uw vraag. Het korte directe antwoord is dat weet ik niet. Dat is hier nu juist waarom ik vraag is daar een meerwaarde? Ik sloot ook af misschien is het wel een domme vraag, dat weet ik niet. Ik

ben niet een expert op dit gebied. Maar ik zou graag willen weten of dat misschien meer solide is dan de jaarlijkse begroting met fluctuaties.

De voorzitter: Bedankt voor uw antwoord en domme vragen bestaan niet. De heer Den Heijer VVD.

De heer Den Heijer: Dank voorzitter. Een aanvulling op mijn collega van GroenLinks, denk ik dat die al helder geschetst heeft waarom we hier zitten. Dat we natuurlijk ook een wat onstuimige tijd hebben om grote gebiedsontwikkeling tot stand te brengen. Dat vraagt ook vanuit ons meerjarig naar voren kijken, vooruitkijken. Niet de koers laten bepalen door de dagkoersen. Geduld hebben ook omgaan met tegenslagen. Met al die aspecten hebben we ook gekeken naar de prognose van het grondbedrijf en die is wat ons betreft ook adequaat op dit punt. Want de tijden zitten nogal tegen. De rentes zijn hoog, de bouwkosten zijn hoog. We gaan binnenstedelijk verdichten, we vragen nogal wat van onszelf. We willen vierduizend woningen bouwen. Om dat voor elkaar te krijgen moet je dan de financiële voorwaarden creëren om gebiedsontwikkelingen die stevig onder druk staan, zoals we ook kunnen zien, ook door die woelige periode heen te krijgen. Dan heb je het over gebiedsontwikkelingen die tien twintig jaar kunnen duren. Dan hebben we ook af en toe gewoon een terugslag. Dat zien we ook terug in die prognose. Wat ons betreft is het ook dan moet je ook naar voren stappen als dat moeilijk is en moet je ervoor zorgen dat ook die reserve van het grondbedrijf gewoon adequaat gevuld is en indien noodzakelijk ook bijgevuld moet worden. Omdat we anders gewoon niet de snelheid behouden en niet de gebiedsontwikkelingen tot stand brengen waar gewoon heel veel Dordtenaren op zitten te wachten. Dus dit moet je ...

De heer Katif: Voorzitter een vraag aan de heer Den Heijer.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: U had het over vooruitstrevend zijn. Er moeten ontwikkelingen zijn, of dat bedrijventerreinen of woningbouw ... dat snap ik allemaal wel. Maar vindt u het nou niet, hoe moet ik het nu zeggen, vindt u het niet van de zotte wil ik niet zeggen, maar vindt u het niet een beetje raar dat wij in vanaf 2021 tot nu toe een kleine 37 miljoen in de min zitten. Tot en met 2022 12,8 verlies. Een normaal bedrijf, het heet grondbedrijf, zou echt het niet kunnen overleven. Ik zou zeggen zelfs een ton netto dan ga ik al failliet, laat staan ... maar dat is een vraag aan de heer Den Heijer hoe kijkt u daar tegenaan? Behalve de politiek en natuurlijk snap ik dat woningen moeten komen, ik snap dat er bedrijventerreinen ontwikkeld worden, dat snap ik. Maar hoe ziet u dat? In welk perspectief moet ik het zetten als ik u even hoor.

De voorzitter: De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Daar kan ik heel kort op antwoorden, in die zin dat dat afhankelijk is van de context waarbinnen we opereren en wat we ook van onze gemeente verlangen. We willen geenbeheer gemeente zijn, we willen een ontwikkelgemeente zijn. Dat is een hele andere strategie die je daar op dat gebied moet voeren. De afgelopen jaren natuurlijk ook stappen in gemaakt om ook onze organisatie daar adequaat op in te

richten en ook het grondbedrijf in positie te brengen om dat ook voor elkaar te krijgen. Daarnaast hebben we gewoon een maatschappelijke opgave. Dat er gewoon woningen nodig zijn, dat mensen huizen nodig hebben om in te wonen en dat dat ook een lange adem vergt. Want het is niet een knip met de vinger en morgen staan die huizen er. Dat betekent dat je langjarig moet kijken hoe kunnen we ook die reservepositie van het grondbedrijf op peil houden om dat op een goede manier te kunnen doen. Omdat ook de omstandigheden natuurlijk, wat ik net schetste, niet echt heel erg eenvoudig zijn. Door de hoge rentestand, door de hoge bouwkosten, binnenstedelijk verdichten. Dan vraag je nogal wat van de gemeente. Ik denk dat dat nodig is om dat de maatschappelijke vraag onverlet of nog steeds groot is.

De heer In 't Veld: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer In 't Veld voordat ik naar u ga, mevrouw Van Vugt was eerder dus geef ik haar even het woord.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel voorzitter. Ik had ook even een vraag aan de heer Den Heijer omdat ik ook in de prognose van het grondbedrijf lees dat in de toekomst er moet worden gestuurd op goede voorwaarden voordat je nieuwe projecten aangaat. Wat zouden dan volgens u die voorwaarden moeten zijn? Ben ik gewoon even heel benieuwd naar.

De voorzitter: Wat zouden de voorwaarden moeten zijn mijnheer Den Heijer?

De heer Den Heijer: Ik denk dat de voorwaarden ook omgevingbepaald kunnen zijn. Dus het bijvoorbeeld bouwrijp maken van gebieden. Dat is binnenstedelijk gewoon duurder dan buitenstedelijk. Alleen is het natuurlijk uiteindelijk een politieke keuze of je binnenstedelijk je ambitie wil voldoen. Wij denken dat het kan, maar dat betekent wel dat dat niet eenvoudig is. Dat dat ook inderdaad ook goed kijken naar kun je het ook op het gebied op een bepaalde manier inrichten, waardoor dat ook op een slimme manier gedaan kan worden. Volgens mij vragen we inderdaad veel van onszelf. Kunnen we de voorwaarden volgens mij ook creëren door ons als raad, die oproep heb ik wel eens eerder gedaan, ook voornamelijk te kijken naar alles wat wij vragen stapelt dat niet op naar extra wensen in een gebiedsontwikkeling? Elke keer als die gebiedsontwikkeling langs de raad gaat, voegen we dan niet steeds weer nieuwe wensen toe waardoor de voorwaarden om zo'n gebiedsontwikkeling op een financieel adequate manier tot stand te brengen gewoon lastiger worden. Dat uiteindelijk ook doorgerekend gaat worden in je meerjarige begroting.

De voorzitter: De heer In 't Veld heeft ook een vraag aan u mijnheer Den Heijer.

De heer In 't Veld: Voorzitter ik waardeer het optimisme van de heer Den Heijer. Alleen ik hoorde hem zeggen zeg maar we moeten zorgen zeg maar dat de reserve van het grondbedrijf op peil blijft zodat we inderdaad door kunnen gaan. Daar wil ik toch wel een kanttekening bij maken. Je kunt natuurlijk zeg maar wel die reserve van het grondbedrijf blijven vullen. Gaan we volgens mij ook doen met het resultaat van een jaarrekening 2022 dat we vijftien miljoen toevoegen. Maar je kunt natuurlijk zeg maar wel blijven toevoegen zeg maar om je ambities helemaal volledig waar te maken, maar dat gaat dan wel ten koste van iets. Want je kunt niet ongebreideld en ongestraft uit algemene

reserve geld halen om het grondbedrijf te voeden, zodat je zeg maar inderdaad de woningbouwambities kunt maken. In dat licht zeg maar komt daar natuurlijk nog bij dat ook zeg maar de vooruitzichten zijn natuurlijk heel moeizaam. Ik heb ook gelezen dat ze de opening van De Spuiboulevard dat we zeg maar zo'n 15,5 miljoen verlieslatend zijn. Het Maasterras ik bedoel dat is ook een enorme klapper wordt hier aangegeven qua verlieslatendheid en risico's die afgedekt moeten worden. Ik vraag me dan af zeg maar, maar dat is misschien een vraag voor 2025. Waar denkt de heer Den Heijer dan het geld allemaal vandaan te halen zeg maar voor het grondbedrijf om die reserve grondbedrijf te blijven voeden?

De voorzitter: Volgens mij een heldere vraag. De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Helder dilemma inderdaad. Dan kijkt de heer In 't Veld naar de kosten en ik plaats ertegenover ook de baten. Is dat je ziet door de ambitie meer woningen die we bouwen, meer sterke bedrijven die we kunnen aantrekken, zie je ook dat er uiteindelijk op de balans gewoon ook meer geld in het laatje komt omdat we ook gewoon onze inkomsten structureel kunnen verhogen. Dat is een structurele verhoging. Dat is uiteindelijk ook de reden waarom we uiteindelijk die koers ook in hebben gezet. Omdat jij zegt wij willen een aantrekkelijke stad zijn, daar wil je aantrekkelijke voorzieningen bij hebben. Dat moet met sterke schouders overeind gehouden kunnen worden. Zo'n stad zijn we helaas nog niet, maar ik hoop met u in 2035 al wel stappen te kunnen zien. Dat we zien dat we wel zo'n stad aan het worden zijn. Ik ben daar inderdaad een optimist in. Ik denk dat als je als raad goed kijkt hoe je inderdaad met die tegenvallers omgaat. Of de investeringen om zo'n gebiedsontwikkeling tot stand te kunnen brengen. Dan zou je ook scherp kunnen sturen op hoe je omgaat met de jaren dat het grondbedrijf gewoon een positief resultaat draait. Want het is de afgelopen jaren hebben we juist alleen maar geld overgehouden. Juist in de meest recente jaren zie je de tegenvallers optreden. Moet je bij grote gebiedsontwikkelingen dat dichtleggen. We moeten misschien ook gewoon de reserve aanvullen als we gewoon een appeltje voor de dorst nodig hebben. Dat we voor de toekomst genoeg in de reserve aanhouden en dat bijvoorbeeld niet uitgeven aan allerlei politieke beleidswensen, maar dat geld in het laatje houden zodat we langjarig dit soort ontwikkelingen tot stand kunnen brengen. Dus dat zou uiteindelijk ook een strategische keuze kunnen zijn van de raad waarin het voor de VVD belangrijk is dat we waar we nu aan beginnen, dat we de komende jaren de resultaten van gaan zien en in 2030 een stad hebben erbij liggen waar we met zijn allen hartstikke trots op kunnen zijn.

De heer ...: Voorzitter?

De voorzitter: Volgens mij wilde de heer In 't Veld nog even reageren. De heer In 't Veld.

De heer In 't Veld: Nog even voorzitter. Ik denk dat het moeilijk gaat worden. Nogmaals zeg maar dat we moeten bouwen is ook helder hoor. Maar de vraag zeg maar inderdaad of dat het in dit tempo kan en onder deze condities dat is de vraag. Maar ik hoop inderdaad zeg maar dat het gaat lukken om de meeropbrengsten zeg maar die we gaan behalen dat die op tijd zijn om de kosten te betalen. Daar zet ik ook nog mijn twijfels bij. Want ik bedoel eerst heb je de kosten en dan heb je de opbrengsten. Dus ik denk dat het lastig wordt zeg maar om de optimistische blik in stand te kunnen houden.

De voorzitter: De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Of voorzitter dat je ook al nu met elkaar gaat kijken die extra inkomsten die we binnen zien komen, waar je bijvoorbeeld in de kadernota stukken zagen we al in ieder geval een plusje verschijnen, dat we verstandig kijken hoe we die inkomsten niet gaan besteden aan allerlei nieuwe wensen. Maar dan gaan kijken hoe we die extra inkomsten kunnen investeren in de uitdagingen die u financieel in de toekomst ziet. Dus wat dat betreft volgens mij hebben we daar als raad daar ook een rol in om elkaar daar scherp op te houden, omdat we ook VSP en de VVD en Beter voor Dordt kunnen het eurootje maar één keer uitgeven om het zo maar te zeggen.

De voorzitter: De heer Katif gaat reageren.

De heer Katif: Ik was even nieuwsgierig mijnheer Den Heijer want u schetst echt een fantastisch beeld namelijk van het grondbedrijf. Dat ben ik voor een groot deel wel met u eens. Maar ik bespeur enige, hoe moet ik dat zeggen, wilt u een soort fonds gaan creëren om bepaalde gelden eigenlijk te reserveren voor de tijden die eraan komen als het gaat om grondbedrijf? Een hele specifieke vraag. Ik ga hem labelen, ik ga hem etiketteren en dat geldt dat ga ik speciaal voor grondbedrijf in tijden dat het eigenlijk niet goed gaat. Het gaat op dit moment niet goed en hopelijk dat we volgend jaar een betere tijden krijgen. Ik kijk wel ver, maar zover kijk ik ook weer niet gezien de omstandigheden in de wereld. Pleit u voor een soort, ja wat ik zeg een soort fonds?

De voorzitter: Een concrete vraag. Mijnheer Den Heijer een fonds?

De heer Den Heijer: Waar ik voor pleit voorzitter is dat wij de gebiedsontwikkelingen die wij tot stand willen brengen, tot stand brengen. Dat wij ons grondbedrijf, is geen doel op zich, maar dat we die de adequate financiële middelen toekennen of de reserves toekennen die nodig zijn omdat voor elkaar te krijgen. In dat opzicht steunen wij de lijn dat je daarin bepaalde prognoses maakt en dat je dus ook uiteindelijk het geld daarvoor in een reserve zet om dat tot stand te brengen. Dat is niet per se een fonds dat is gewoon een reserve die je inricht en daar in de toekomst gebruik van kunt maken als er tegenvallers zijn.

De voorzitter: Duidelijk antwoord mijnheer Den Heijer was u klaar met uw pleidooi? Ja? '...' (buiten de microfoon). Is het een mooie van het debat. Dank u wel in ieder geval voor uw inbreng. Ik kijk de commissie rond. Mevrouw van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel voorzitter. Het CDA Dordrecht heeft natuurlijk ook naar die hele prognose gekeken en die is behoorlijk bijgesteld door negatieve ontwikkelingen. Toch verrast ons dit ook wel voor een deel, want we gaan er eigenlijk vanuit dat die prognoses elk jaar gemaakt worden en dan een jaar geleden waren die negatieve ontwikkelingen al wel ingezet. Dus dan vraag je je toch af hoe hebben we het zo fout kunnen laten lopen dat we nu, hoeveel was het mijnheer Katif, 25 miljoen erop verloren hebben of nog meer. 37,5 zelfs oké. Dus dat verrast ons en we willen dat graag voorkomen in de toekomst. We hebben ook gezien dat de Stadswerven met name heel erg tegenvallen. Daar hadden we graag meer verantwoordelijkheid of meer uitleg bij gehad. Wat kunnen we eigenlijk met zijn allen nog aan tegenvallers doen? Wat zijn bijvoorbeeld de consequenties als we dus die regels strak gaan aanhouden die

voorwaarden om nieuwe projecten aan te gaan. Waar eigenlijk daarnet ook al wel wat over gezegd is, maar wat hoe kijkt de rest van de raad daarnaar? Welke consequenties kunnen we verwachten en wat vinden we verantwoord?

De voorzitter: Duidelijk, want u heeft ook een vraag aan deze commissie. Ik weet niet of iemand wil reageren op de inbreng van mevrouw Van Vugt?

De heer Katif: Zou u de vraag alstublieft willen herhalen?

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt gaat de vraag herhalen.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Ik wil natuurlijk de vraag herhalen. Wat ziet de raad als de voorwaarden, er wordt gesteld op bladzijde 27 geloof ik dat we onder strengere condities gewoon nieuwe projecten moeten aangaan. Wat is volgens de raad wat zijn de strengere condities? Wat willen we?

De voorzitter: Wat zijn de strengere condities, de heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, ik strengere nee ... ik denk dat je eerder moet nadenken en daar ben ik de heer Den Heijer wel eens, dat zegt je moet goed kijken naar waar wil je in investeren. Als dat om woningbouw gaat bijvoorbeeld en je kunt zeggen ik wil zesduizend woningen bouwen en ik wil naar 140.000 inwoners groeien. Als dat is eigenlijk je politieke doel, dan moet je proberen te investeren. Dan moet je geld voor opzijzetten oftewel je moet daarvoor reserveren. Dat is inderdaad een politieke keus als je het op die manier wil doen. Als je dat niet wil, dan houdt het programma's op. Als je grondbedrijf alleen maar zijn business case, zoals het ook staat beschreven, dan vind ik persoonlijk een bedrijf is een bedrijf. Dat betekent een bedrijf moet winst maken. Als je geen winst maakt/ verliest en een behoorlijk verlies. Dan praat je inderdaad over behoorlijk wat miljoenen die je aanvult vanuit een bepaalde reserve. Dan zeg ik dan moet je daarmee ophouden zo hard is het. Maar als je politiek zegt luister een grondbedrijf dat heeft een positie binnen ons beleid omdat we daarmee dingen kunnen bereiken, dan moet je ook durven te investeren.

De voorzitter: Bedankt voor uw bijdrage. Zijn er nog andere commissieleden die antwoord willen geven op de vraag van mevrouw van Vugt? Nee? Wie zou ik dan vervolgens het woord kunnen geven om inbreng te doen over dit onderwerp? De heer Katif.

De heer Katif: Ik had een aantal vragen. Ik moet eerlijk zeggen ik heb een pleidooi even geschreven, maar ik vind niet dat ik die zomaar even voorlezen. Ik doe het vanuit het gevoel maar ook vanuit mijn hoofd. Dat dat vind ik wel prettig. Wat mij eigenlijk in eerste instantie opviel is namelijk het verlies. Dat is gewoon zo, dat daar kun je gewoon niet omheen. Het feit dat je zegt ik heb een verlies van zoveel miljoen, ik ga de getallen niet noemen. Het is zo makkelijk vanuit de oppositie makkelijk om te zeggen ik heb weet je wat, ik heb daar wat reserves. Moet dat vermogen toch even bij, pak vijftien miljoen. Ik zeg het heel oneerbiedig, duw het even daarin en je hebt gewoon in principe een gezond bedrijf. Ik moet eerlijk zeggen dat stuit me tegen de borst. Als ondernemer zeg ik dat kan niet. Maar ik begrijp het wel, dat is wel positief, dat sluit ik bij de heer Den Heijer, wij willen iets met het grondbedrijf. Dat grondbedrijf is een heel belangrijk instrument

geworden in beleidsuitvoering als het gaat om woningen, als het gaat om bedrijventerreinen, als het gaat om samenwerkingsverbanden. Of die nu lokaal of regionaal, die heb je nodig. Dus ik keek over, streek over je hart en zegt luister eens als politicus moet je dat gewoon ook kunnen incasseren zo simpel ligt dat. Tegelijkertijd en dan ga ik terug in de tijd, zeg ik maar het vermogen namelijk van het grondbedrijf is afgenomen. Vanaf 2021 tot nu toe en u zag namelijk al die vragen die ik gesteld heb, die zaten in mijn verhaal. Om dat te kunnen verhelderen heb ik vragen gesteld. Dan zeg ik er is iets aan de hand twee jaar lang. Het vermogen neemt af, dat betekent iets. Dan moeten wij ook ... ik had graag, mag je rustig weten, ik had graag betrokken willen zijn bij momenten dat men in dit geval, of dat nu ambtelijk apparaat of een wethouder, dat ziet betrek me dan bij als raadslid. Dat ik gewoon kan weten er is iets aan de hand. Daar kunnen we misschien corrigeren. Ik geef de heer Den Heijer uitgestoken hand dat we samen inderdaad ook controle op kunnen houden dat het niet zover komt. Als het zover komt, dan zijn we erbij betrokken ieder moment. Niet twee jaar later, of een jaar later, of tijdens de kadernota, of tijdens de jaarrekening. Nee, het is een behoorlijk belangrijk instrument. Waarom zou het niet één keer in het halfjaar dat je gewoon weet in ieder geval wat er aan de hand is? Aan de hand daarvan kan ik ook reageren. Kunnen we als gemeenteraad ook ons werk doen als gaat om kaderstellend te zijn. Dus woningbouw en bedrijventreinen. Dus dat zijn eigenlijk de twee punten die ik graag eigenlijk wilde schetsen naar aanleiding van ... ik ga niet het verhaal over de reserves want dat heeft helemaal geen enkele zin wat. Dat weten we, want is dat herhaling van zetten? Dat vind ik niet zo ...

De voorzitter: Mijnheer Katif bedankt voor uw inbreng u heeft een hand uitgestoken richting de heer Den Heijer. Volgens mij gaat hij voordat hij vertrekt vast uw hand aannemen. De heer Den Heijer gaat naar een andere commissie en de heer Van der Spoel is ook zojuist vertrokken naar, heeft een andere verplichting. Ik hoor dat de heer Katif ook zo gaat vertrekken, dus dat wordt een commissie met weinig deelnemers. Maar het is even de situatie zoals het is.

Zijn er nog partijen die ook inbreng willen hebben voordat we naar het college gaan om te reageren? Ik kijk even de aanwezigen rond. Nee. Dan geef ik het woord aan het college mevrouw De Jonge.

Mevrouw De Jonge: Dank u wel voorzitter. Volgens mij mogen we concluderen dat kwantiteit in dit geval niet bovengeschied is aan de kwaliteit is van de discussie die er is gevoerd. Want ik vind het een mooie. Wat je inderdaad ziet is politiek gaat hier door de wat technische kant die we als grondbedrijf hebben. Dus ik zal ook de beantwoording beperken tot de grondbedrijf en de keuzes die daarin zijn gemaakt. Er zijn een paar vragen waar ik zeker de heer Knaap even zal vragen om aan te sluiten. Een belangrijke lijn die ik er is kunnen we vaker meegenomen worden versus zullen we een meerjarige cyclus gaan beginnen. Kijk wat goed om te weten is, sowieso is dit de verplichting. Elk jaar maken we een prognose en dat heeft te maken met de jaarrekening waar een mutatie in moet plaatsvinden. Dan pakken we in de prognose pakken we ook gelijk het langetermijnperspectief mee. Antwoord op de vraag van GroenLinks. Het is wel echt een meerjarig document als je kijkt naar de looptijden die we van de projecten meenemen. Die inderdaad soms tien jaar of langer lopen. De prognose gaat echt uit van de einddatum, het eindresultaat, wat er uiteindelijk uit zou komen. Dat moeten we wel in de

context meenemen dat er nog heel veel risico's zijn, die in die looptijd toch ook in dit document gekwantificeerd worden naar zover we dat nu kunnen doen. Dus in die zin het is een jaarproduct, maar het is altijd wel op die lange termijn vandaar dat we ook in het document die meerjaren laten zien. Als het betreft risico ziet u waar zijn we vandaan gekomen wat is de stand nu? Dat proberen we zo goed mogelijk weer te geven. U ziet ook hoe wij inschatten hoe het verloop van de reserve van het grondbedrijf gaat. Dat is uiteindelijk een keuze natuurlijk wat doe je vanuit de politiek met alle projecten die lopen? We hebben hopelijk wel aan u kunnen laten zien met de kennis die we nu hebben dat we tot 2028 best wel even een pittige tijd doorgaan. Maar dat wij ook echt wel in de projecten die we nu hebben daar weer een stijgende lijn in gaan zien. Eigenlijk als college hebben gezegd heeft u de wat langere adem om onze projecten de kans te geven om dat herstel weer in te zetten en het grondbedrijf ondersteunend aan de totale ontwikkeling in deze stad weer naar een positiviteit te leiden.

De voorzitter: De heer In 't Veld.

De heer In 't Veld: Voorzitter even een vraag aan de wethouder. Ze geeft aan zeg maar dat er weer een positieve ontwikkeling zit. Volgens mij noemde ze vanaf 2028. Dan vraag ik me even af van hoe verhoudt zich dat zeg maar tot het openen van de '...' van De Spuiboulevard, waar zeg maar 15,5 miljoen verlies wordt verwacht. Het Maasterras zeg maar waarbij, er wordt geen getal genoemd, maar als ik het lees dan zijn de getallen zeg maar een veelvoud van die vijftien miljoen. Hoe verhoudt dat zeg maar tot de positieve blik van de wethouder?

De voorzitter: Mevrouw De Jonge.

Mevrouw De Jonge: Dank u wel voor deze vraag. Ik word gecorrigeerd als ik het niet helemaal goed zeg, maar dit zijn ontwikkelingen die nog moeten starten. Dus die kunnen wij als grondbedrijf nog niet verwerken in alle cijfers. Daar is ook waar uw raad aan zet is, namelijk de eerste opening gebeurt altijd via een raadsbesluit. Er kwamen ook nog wat andere vragen over wanneer is de raad in positie over het vermogen. In principe altijd via de projecten wordt u geïnformeerd over wijzigingen die er zijn. Dat komt nooit vanuit grondbedrijf dat moet echt vanuit het project komen als er wijzigingen zijn. Er worden weer kredieten aangevraagd of er worden besluiten van u gevraagd over programma's. Dat zijn de momenten waarop u als raad altijd in stelling bent om te zeggen dit vinden wij nog acceptabel. Op die manier willen wij dat grondexploitatie van risico's meegenomen worden in de volgende fase. Ik vind wel zeer te overwegen, dus ik ben inderdaad wel benieuwd wat de commissie daarvan zegt als u zegt we zitten in onzekere tijden. Het verlies wat we nu hebben gecalculeerd, komt ook echt door die onzekerheden waar we middenin zitten. Terechte vraag wist u dat vorig jaar niet? Vorig jaar hebben we ook met elkaar gesproken, alleen toen wezen de cijfers en alles wat we toen nog niet wisten over kostenontwikkelingen nog niet op dit scenario. We hebben toen wel al voorzichtigheidshalve gezegd houd er rekening mee dat dat kan veranderen. Maar we konden dat toen niet kwantificeren. We zijn gewoon in een jaar enorm ingehaald. Dat heeft u zelf als consument ook gemerkt in heel veel zaken, al was het alleen maar uw energieprijzen. Hoe snel we in een jaar hele andere cijfers voor onze neus krijgen. Dat is echt gewoon de realiteit waar we nu als grondbedrijf in zitten. We

hebben dat ingeschat met de kennis die we nu hebben met de ontwikkelingen die we nu hebben, de marktontwikkelingen. Wij zaten zelf hier ook echt wel met een vraagteken. We hebben hier met drie wethouders ook over gebogen wat lezen wij wat zien wij. We hebben uiteindelijk zelfs de accountant ook vroegtijdig betrokken als wij dit zo laten zien, is het voor u de weg die we kunnen gaan richting een jaarrekening en richting deze prognoses? We hebben onszelf ook wel goed laten voeden dat dit is wat we nu kunnen presenteren, maar wel met een onzekerheid. Ik heb ook gevraagd kunnen wij dit ook halfjaarlijks doen. Het kost ons veel tijd dat moet ik meegeven. Maar wij begrijpen wel uw vraag als u zou zeggen we willen in deze onzekere tijd wellicht een keer halfjaarlijks een update krijgen in deze vorm. Maar dan doe ik wel een redelijk zwaar beroep op mijn medewerkers.

De heer In 't Veld: Voorzitter?

De voorzitter: De heer In 't Veld.

De heer In 't Veld: Voorzitter ik begrijp zeg maar dat dezelfde cijfers zeg maar dat halfjaarlijks presenteren dat dat enorm veel werk is. Ik bedoel dat is me enigszins bekend. Maar ik denk dat het ook op zich wel zou kunnen volstaan als gewoon de belangrijkste ontwikkelingen weergegeven worden. Bijvoorbeeld zeg maar percentages op kostenstijgingen, prijsstijgingen en andere relevante zaken. Zonder dat je die hele boekhouding door moet akkeren om een stand van zaken te geven per ultimo 1 juli. Dus gewoon een beperkt overzicht, maar die wel een indicatie geeft van hoe de vlag ervoor staat en wat we verwachten. Want inderdaad moeten voorkomen dat jullie twee keer per jaar die slag moeten slaan.

De heer Katif: Voorzitter een aanvulling.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Dank u wel voorzitter, bedankt voor de toezegging. Ik sluit me aan bij de heer In 't Veld als het gaat om de grote mutaties. Het gaat mij niet om ... de ene hand wast de ander. Maar waar ik eigenlijk op zoek naar ben, is dat ik gewoon een bepaalde, mooi woord dan certitude, wil ik graag hebben. Ik wil een bepaalde zekerheid hebben. Oké daar kan ik op aansturen. Als dan eens in het halfjaar en ik kan gewoon de grote mutaties krijgen, dan ben ik al tevreden. Want dan heb ik een instrument.

De voorzitter: Mevrouw De Jonge.

Mevrouw De Jonge: Dank u voorzitter. Ik had nog geen toezegging gedaan, ik had de vraag teruggelegd.

De heer Katif: Voorzitter dat is blijkbaar de politiek die je moet bedrijven.

De voorzitter: We gaan het zo horen of dat een toezegging is of niet. Mevrouw De Jonge.

Mevrouw De Jonge: Ik heb al even naast mij gekeken, als we inderdaad op hoofdlijnen een tussenstand mogen rapporteren dan zie ik hier instemmend geknikt. Laten we het ook gewoon even uitproberen, want dit is voor ons nieuw. Dus als u ook ons de ruimte

geeft wat betekent dat dat we u daarin meenemen? We komen over half jaar sowieso met iets. Dan gaan we even kijken wat kunnen wij. Dat is dan met de onzekerheid want dan gaan we natuurlijk niet het hele traject met de accountant doen. Maar wel even een update hoe zouden al die parameters er nu uitzien? Wat horen we in de markt? Die kunnen we wel meenemen. Dan gaan we dat proberen dat is hartstikke mooi. Volgens mij heb ik gereageerd op alle hoofdlijnen die met betrekking tot het grondbedrijf zijn gemaakt. Dan zou ik de heer Knapen willen vragen misschien nog iets te vertellen over hoe inschattingen realistisch, pessimistisch, optimistisch misschien even kort iets over dat proces voor ook het gevoel daarbij.

De voorzitter: De heer Knapen.

De heer Knapen: De grondexploitaties worden ieder jaar natuurlijk geactualiseerd in het kader van de jaarrekening. Daarbij kijkt de accountant vooral naar de meest realistische inschatting. Dus dat betekent dat met de meeste realistische proberen we eigenlijk daar de inschatting zo te maken zoals die het meest waarschijnlijk zal uitvallen. Dus betekent dat je altijd een bandbreedte hebt van kansen en risico's die daaromheen hangen. Maar dat is hoe wij eigenlijk omgaan met de raming in de grondexploitaties. Vroeger werd dat pessimistischer geraamd vanuit het idee dat dat voorzichtigheidsbeginsel prevaleert, maar dat is eigenlijk tegenwoordig niet meer gebruikelijk. De meest realistische inschatting is eigenlijk de manier. Dat is denk ik antwoord op de vraag volgens mij van u was die. Dat was volgens mij de enige vraag van u als het gaat om ...

De heer Katif: Maar volgens mij was nog een vraag ...

De voorzitter: Ho, ho, ho, mijnheer Katif. De heer Knapen heeft antwoord gegeven en u heeft nog een aanvullende vraag.

De heer Katif: Ik heb niet een aanvullende vraag maar volgens mij was er nog een vraag als het gaat om de meerjarenbegroting daar gaat het eigenlijk om. Je hebt een prognose maar die moet ook nog in de loop der jaren ook nog eens ... ik ga niet uw vraag even zitten herhalen.

De voorzitter: Als het goed is zijn de vragen genoteerd? De meerjarenperspectief.

De heer Den Hartog: Het meerjarige perspectief. Daar heeft de wethouder natuurlijk ook wel al iets over gezegd, maar wellicht dat u daar ook nog iets over kan zeggen.

De heer Knapen: Inderdaad raming in de grondexploitatie maken wij nominaal noemen we dat, dus eigenlijk gewoon de prijspeil van nu. Als we dan kijken wat is dan de toekomstige ontwikkeling als het gaat om prijsontwikkelingen? Dan hebben we het vooral over de prijzen van bijvoorbeeld civiele techniek, dat soort zaken. Dan kijken we eigenlijk naar rapportages die we lezen van bureaus bijvoorbeeld die landelijk opereren. Metafoor is bijvoorbeeld een bedrijf wat rapportages deelt landelijk en daarin adviseert. Daar komen bijvoorbeeld kostenstijgingspercentages worden daar geadviseerd. Maar daarnaast kijken we natuurlijk ook wat gebeurt er in de wereld? Hoe is het afgelopen jaar gegaan en hoe nemen wij dat mee in de grondexploitaties. Kijk voor de langere termijn proberen we altijd eigenlijk naar een niveau te gaan dat past bij bijvoorbeeld percentages die vanuit de ECB Europese Centrale Bank worden geadviseerd als het gaat

om inflatie. Maar voor de kortere termijn zie je dan vaak dat ze terugvallen op percentages die landelijk geadviseerd worden bijvoorbeeld. Als we dan kijken voorbeeld naar de kostenstijging van civiele werken, dan is dat bijvoorbeeld voor de komende jaren gaan we bijvoorbeeld uit van een hoger percentage dan normaal, dus dan zes procent. Maar als je dan kijkt over bijvoorbeeld vanaf jaar vier, verder, dan zien we dat we eigenlijk terugvallen op een percentage van drie tot twee procent. Want dat is uiteindelijk waar de Europese Centrale Bank op aanstuurt, op een markt waarin inflatie eigenlijk rondom dat percentage beweegt. Als we kijken naar de ontwikkeling van de vrij op naamrijzen, dat is weer iets aparts. Want daar spelen verschillende factoren een rol. Dan hebben we het over bouwkosten en de vrij op naamrijzen zelf die bepalen uiteindelijk de grondwaarden. Die grondwaardeontwikkeling die kan behoorlijk fluctueren. Dat heeft vooral te maken met, vrij technisch, maar het aandeel grondwaarde ten opzichte van het totaal van de vrij op naam prijs. U kunt zich voorstellen als de bouwkosten stijgen en de vrij op naamrijzen dalen, dat het effect misschien dertigduizend euro is. Dat lijkt heel weinig op een woning, maar dertigduizend euro op zestigduizend euro grondwaarde is vijftig procent vermindering. Dus het procentueel op de vrij op naamrijzen is het niet zoveel, maar als je dan kijkt wat doet het met de grondwaarde, dan zijn die fluctuaties heel groot. Dus dat zijn die analyses die maken wij jaarlijks en daar betrekken we dan ook het college, de portefeuilles die daar natuurlijk in betrokken zijn. We zien dat daar met name die inschattingen zijn natuurlijk heel lastig want daar zijn de gevolgen heel groot.

Dus we maken daar verschillende scenario's voor. U kunt zich voorstellen dat een basisscenario, best case worst case, maar we hebben zelfs dit jaar ook een medium case gemaakt. Waarbij verschillende inschattingen met betrekking tot de bouwkosten en de vrij op naamrijzen dus leiden tot verschillende gevolgen voor de grondwaarde. Daar kan het heel hard gaan. Met name bij appartementen die bouwen we in Dordrecht heel veel, bij appartementen is dat effect heel erg groot want dat heeft te maken met die lage grondquotes.

De voorzitter: Bedankt mijnheer Knapen voor deze toelichting. Mevrouw Van Vugt u had nog een vraag?

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel voorzitter. Ik had inderdaad nog een vraag want dat stijgende lijntje waar ik ook graag vertrouwen in wil hebben, maakt dat dan deel uit van welk scenario? Dat wil ik eigenlijk graag even weten. Is dat worst case of beste case of de middenversie. Verder nog dat nieuwe projecten op zijn minst een sluitend businessplan moeten hebben. Ik las dat gisteren even dat zinnetje voor aan mijn man en die schoot eigenlijk toch een beetje in de lach, die zegt dat bestaat helemaal niet. Projecten hebben nooit een sluitend businessplan. Dus hoe realistisch is het?

De voorzitter: Tweetal vragen. Mevrouw De Jonge wilt u die beantwoorden?

Mevrouw De Jonge: Het eerste dat laat ik graag over even ... maar de cijfers het stijgende lijntje gaat uit van het scenario wat net geschetst is. Dat we gezegd hebben het moet realistisch zijn en we zijn heel nuchter geweest hier wel in. Ten aanzien van uw tweede vraag. Wilt u hem nog even herhalen? Sluitende business case dank u wel voorzitter. Kijk dat is heel lastig te zeggen. Welke ontwikkelaar stapt in, wat is het programma, wat wordt er gebouwd, omvang, hoogtes, materialen. Als je heel

minimalistisch gaat bouwen dan kan je sneller positief zijn als dat je het heel luxe gaat doen. Dus dat is heel moeilijk te zeggen. Maar wij hebben wel als uitgangspunt altijd gehad dat we bij de start willen we een sluitende grondexploitatie hebben. Dat is wat we echt altijd gezegd hebben. Natuurlijk dat is spannend op dit moment met de prijzen waarmee we calculeren. Maar dat is in principe het uitgangspunt. Als het niet lukt, moet er dekking worden gezocht en dan zal er eventueel naar uw raad gekomen moeten worden als we dat niet met andere bronnen kunnen dekken.

De voorzitter: U bent altijd aan zet aan mevrouw Van Vugt. Aanvullend?

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ik vind het fijn want ik begin een beetje door te krijgen waar we echt op moeten letten als je weer zo'n nieuw geval voorgelegd krijgt en dat dat vind ik belangrijk. Dank u.

De voorzitter: Bedankt. Mevrouw De Jonge was u klaar met uw beantwoording van alle vragen en opmerkingen? Dat is fijn. Dan kunnen we beginnen formeel met de tweede ronde. Bijdrage van deze commissie heeft u nog een bijdrage? De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter ik doe het maar. Ik ben in ieder geval blij met de toezegging. Ik bedoel ik heb het misschien in de mond gelegd, maar bedankt voor de toezegging. Geeft ons in elk geval de mogelijkheid om, ik zeg niet wij gaan niet meebesturen, maar we kunnen wel de kaders meegeven waarin het college zou kunnen bewegen. Want het gaat tenslotte om echt behoorlijk wat geld. Dat is één. Twee over de zogenaamde business case. Ik ben volledig eens met het college als die zegt luister eens het moet een voorwaarde zijn in de eerste instantie. Daarna kun je altijd over onderhandelen zo gaat dat nu eenmaal tussen een projectontwikkelaar en één van de ambtenaren / wethouder die daarover onderhandelt. Lijkt me niet meer dan verstandig dat je ook daar ook toch een stevige positie moet proberen neer te zetten. Als het gaat om de zes punten. Want uiteindelijk hadden we eigenlijk eerst dat moeten aangeven. Wat Beter voor Dordt betreft in ieder geval wij gaan natuurlijk even instemmen met prognose grondbedrijf. Simpelweg omdat wij ook daar de meerwaarde van inzien wat er wel en niet moet bereikt worden. Dus alle zes punten geen enkel probleem en het feit dat we die toezegging hebben gehad ...

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt heeft een vraag aan de heer Katif.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter ik dacht dat het eigenlijk niet ging om het instemmen met, maar we moeten het alleen maar vaststellen. Het moment van het er wel of niet mee eens zijn ligt eigenlijk op andere momenten dat er een nieuw project wordt voorgelegd. Dat klopt?

De voorzitter: Concreet voorstel u moet het vaststellen. Wat zojuist mevrouw De Jonge ook aangaf er zijn momenten dat er bij een bepaald project zeg maar dan komt weer een financieel paragraaf en dan kunt u ook uw bijdrage leveren of uw zienswijze daarin meegeven. Maar het is de bedoeling dat wij komende dinsdag volgende week met de gemeenteraadsvergadering dit voorstel voorstellen, de zes punten zoals die nu voorliggen.

De heer Katif: Het is voorzitter een beetje heel verwarrend hoor. Want voor mij de P&C-cyclus dit jaar is weer totaal een ander verhaal dan een jaar daarvoor een jaar daarvoor. Want normaliter zou het zo moeten zijn, dan kijk ik even naar onze griffier van de auditcommissie en nu neem ik een hele andere rol dan ik normaal zou doen, dat je begint ergens bij een bestuursrapportage, dan komt een jaarrekening en dan de kadernota en dan de begroting. Dat is de gewone cyclus zoals die is en dit jaar is eigenlijk andersom. Het is de kadernota, jaarrekening en dan de begroting. Dus wij stellen het vast samen met de kadernota. Ik zou zeggen mijn zegen heb je.

De voorzitter: Volgende week tijdens de raadsvergadering wordt aan de raad gevraagd om in te stemmen met dit raadsvoorstel. In ieder geval mijnheer Katif u heeft uw bijdrage gedaan. Zijn er nog andere commissieleden voor de tweede ronde? Ik zie geen handje. Mag ik dan een conclusie trekken beste collega's. Volgende week staat dit voorstel op de agenda en gezien de beraadslagingen zou ik voorstellen om dit dan als hamerstuk te agenderen. Tenzij er moties amendementen zijn over dit voorstel, dan wel dat een aantal collega's aangeven om dit alsnog te willen bespreken? De heer In 't Veld.

De heer In 't Veld: Puur even technisch hoor. Het moet, maar dat staat hier ook, gelijktijdig met de kadernota vastgesteld worden. Dus ik denk dat het lastig wordt om dit te hameren, want dan hamer je tegelijkertijd de kadernota mee. Dat is in ieder geval niet de bedoeling, maar zoals ik het hier lees staat het er wel.

De voorzitter: Nee ik begrijp wat u zegt, maar dit is een voorstel wat natuurlijk op het moment dat de kadernota wordt vastgesteld stellen we dit ook vast. Maar we kunnen natuurlijk ruimte creëren om separaat dit stuk te agenderen om daarover te bespreken. Of dat u zegt we hebben hier kennis van genomen en op dit moment geeft het geen aanleiding om verder verdiepende beraadslagingen plaats te laten nemen en we kunnen het afhameren bij de kadernota. Kan uw commissie daarmee instemmen?

De heer Katif: Voorzitter ik heb gezegd akkoord, maar ik zou toch een stemverklaring willen afleggen.

De voorzitter: Daar is altijd ruimte voor mijnheer Katif. Dan hebben we een conclusie getrokken. Bedankt voor uw inbreng. Bedankt voor het college, de ambtelijke ondersteuning en voor het publiek op de tribune. Ik zou zeggen tot vanmiddag. Dank u wel.

3. Raadsinformatiebrief over Nieuwe hoogspanningsverbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein - Raadsinformatiebrief en

4. Raadsinformatiebrief over Terinzagelegging ontwerpbestemmingsplan woningen onder hoogspanningslijnen - Raadsinformatiebrief

Voorzitter: mevrouw Van Vugt-Roose
Raadsgriffier: mevrouw Van Poppel
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Van den Berg (CDA)
Mevr. Boom-Vos (VVD)
Dhr. De Feijter (ChristenUnie SGP)
Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)
Dhr. Gündogdu (Op ons Eiland)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. Schilt (PvdA)
Dhr. Stolk (VSP)
Dhr. De Vries (VSP)
Dhr. Wringer (Beter voor Dordt)

Portefeuillehouders: wethouder T. de Jonge_

Ambtelijke ondersteuning: mevr. Op de Laak (strategisch adviseur), dhr. Persoon (beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening), dhr. De Haas (senior planjurist)

De voorzitter: Goedemiddag allemaal. Ik denk dat we kunnen beginnen met deze vergadering. Hier is geen quorum nodig, gelukkig niet want anders zouden we niet kunnen beginnen. Ik hoop dat er nog wat meer mensen binnenkomen zo. In verband met het maken van het verslag wil ik aan iedereen vragen om zich even kort voor te stellen. Dat wil ik ook aan de ambtelijke ondersteuning vragen om dat gewoon te doen dan gaat het niet allemaal dubbel. Ik ben zelf Franciske van Vugt vanmiddag uw voorzitter van deze commissie.

Mevrouw De Jonge: Tanja De Jonge wethouder.

Mevrouw Op de Laak: Nicole Op de Laak strategisch adviseur.

De heer Persoon: Theun Persoon beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening.

De heer De Haas: Peter de Haas senior planjurist.

De heer De Vries: André de Vries VSP.

De heer Stolk: Leo Stolk VSP.

De heer De Feijter: Bart De Feijter ChristenUnie SGP.

De heer Schilt: Ruben Schilt Partij van de Arbeid.

De heer Van der Meer: Frans-Bauke Van der Meer GroenLinks.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer SP.

De heer Gündogdu: Aydin Gündogdu Op ons Eiland.

De heer Groenewege: Pieter Groenewege Partij voor de Dieren.

De heer Wringer: Jan-Willem Wringer Beter voor Dordt.

De heer Van den Berg: Elco Van den Berg CDA Dordrecht.

Mevrouw Van Poppel: Denise van Poppel commissiegriffier.

De voorzitter: Dan wil ik even vragen zit er nog iemand op de tweede ring die zich nog wil voorstellen? Nee dan houden we de vergadering met de mensen van de eerste ring. Wethouder De Jonge is er overigens omdat wethouder Burggraaf verhinderd is, die is geblesseerd geraakt heb ik begrepen, dus we zijn blij dat hij vervangen wordt. Waarom zitten we hier? Op initiatief van de Partij voor de Dieren. Dat is ook gesteund overigens door acht andere fracties, zijn we hier bij elkaar om consultatiesessie te hebben met elkaar over de nieuw in te plannen hoogspanningsleidingen.

Vervolgens is er ook nog afgelopen week vastgesteld dat we hier ook nog zitten vanwege een toegevoegd stuk. De raadsinformatiebrief over de reeds bestaande lijn. Ik denk dat voor de discussie straks of voor het gesprek wat we verder ook hebben gewoon goed is om dat onderscheid even in de gaten te houden. Het gaat deels dus over de nieuwe hoogspanningslijn en daar zullen we straks eerst een presentatie over krijgen. Het gaat deels over de reeds bestaande hoogspanningslijn. Dan wil ik nu graag nog even opmerken dat deze vergadering mag uitlopen tot kwart over zes. Dus dat gaat van uw eetpauze af. Maar in drie kwartier eten moet nog steeds wel kunnen. Dan wil ik graag het woord geven aan mevrouw Op de Laak om een korte presentatie te geven. Ik heb begrepen dat die deels ook wordt overgenomen door de wethouder. Daarna kunnen wij vragen stellen.

Mevrouw Op de Laak: Dank u wel. Ik zal heel kort even iets vertellen over de achtergrond, want dat was ook even de vraag hoe zit het proces in elkaar voor deze nieuwe hoogspanningsverbinding. Dus daar gaan we heel kort eventjes doorheen. Het gaat dan om dit soort verbindingen, links even een plaatje nog voor de duidelijkheid. Een 380kV-verbinding en die maakt onderdeel uit van het hoogspanningsnet zoals dat in Nederland is vormgegeven. TenneT de initiatiefnemer heeft geconstateerd dat de verbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel niet meer voldoet vanaf 2030. Dat er een nieuwe extra verbinding moet komen. Dat kan op twee manieren. Dat kan van Geertruidenberg naar Krimpen aan den IJssel ongeveer parallel of een aantal varianten, maar het kan ook van Geertruidenberg naar Crayestein en die is natuurlijk voor Dordrecht vooral van belang. In de projectprocedure zitten we eigenlijk ondanks dat we al sinds mei vorig jaar bezig zijn, nog best wel aan het begin. Even kort hier het proces geschetst en waar het geel gemarkeerd is daar zitten we nu. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau en er gaat natuurlijk ook op verzoek van de raad om de zienswijze die ook door Dordrecht zal worden ingediend. Hier in dit plaatje kunnen jullie zien wanneer nog nieuwe momenten komen om nog weer een aanvullende zienswijze of een nieuwe zienswijze in te dienen. Dus er komt nog een aantal momenten. We hebben nu ook voor deze concept-NRD er echt heel erg op aangedrongen dat er ook een inloopavond deze keer in Dordrecht was. Bij de eerste fase was dat eigenlijk niet. Toen waren er maar een paar inloopavonden en nu was er ook eentje in Dordrecht bij de golfclub Crayestein. Er waren ongeveer zestig mensen, die kwamen niet allemaal uit Dordrecht overigens, ook wel uit de Alblasserwaard. Hier het plaatje waar de notitie nu over gaat. Er is ook besloten dat alle tien de varianten die op dit plaatje staan worden onderzocht. Er is nog geen aanleiding geweest om één van deze varianten op voorhand te laten vervallen. Dus dat is nog best wat hier op dat plaatje staat voor onze regio. Tot

nu toe hebben we elke keer ook een regionale zienswijze ingediend. Dat doen we met achttien gemeenten en twee provincies. Jullie zullen begrijpen dat dat niet altijd even makkelijk is. Dat blijft dus ook vooral op zaken als proces en algemene aandachtspunten. Het gaat er vooral voor iedereen om en daar is gelukt iedereen het over eens, dat een heel zorgvuldig proces moet worden doorlopen. Dat alle belangen goed gewogen worden en dat het op een eerlijke manier gebeurt. We hebben nu ook weer een regionale zienswijze voorbereid met zijn allen. Daar komt dan in aanvulling komt er een lokale zienswijze. Dat doen overigens ook veel gemeenten. Want jullie zullen begrijpen dat iedere gemeente eigen belangen heeft in dit verhaal.

Hier even kort waar gaat het dan over bij zo'n regionale zienswijze? Dan gaat het vooral over hoe het gewogen wordt is dat duidelijk? Hoe zwaar wegen bijvoorbeeld de financiën? Het zal duidelijk zijn dat een korte verbinding goedkoper is dan een hele lange. Hoe zwaar weegt dat door ten opzichte van andere wegingsfactoren. De planning en de onderzoeksfase zijn ook vragen over gesteld. Communicatie blijft natuurlijk een aandachtspunt. Wordt iedereen goed betrokken? TenneT is de initiatiefnemer en EZK is bevoegd gezag. Dus wij zijn echt op een andere manier betrokken net als alle andere gemeenten meer het borgen van belangen van ieder. Uiteraard ook de energietrajecten want voor iedereen is ook wel belang dat de energie zeg maar wel aandacht blijft houden want dat is natuurlijk weer een ander deel. Dan zal Tanja kort toelichten de zienswijze van de gemeente die in voorbereiding is en waar nog input op kan worden geleverd.

Mevrouw De Jonge: Dank je wel Nicole. Nicole is heel erg in de regio bezig geweest. We hebben gemeente Dordrecht ook zelf een zienswijze in te willen dienen om ons specifieke belang toch ook duidelijk naar voren te brengen. Inderdaad dat is in goede afstemming met andere gemeenten dat we dit doen hoor dus dat is prima. Waar we vooral willen inzetten is dat we eigenlijk allereerst willen benadrukken hoe wij zelf omgaan met stedelijke ontwikkeling. Dat we heel erg bewust kiezen voor die binnendijkse ontwikkelingen. Heel bewust dus ook een groot open gebied willen houden. Dat we daar de kwaliteit van in stand willen houden. Dus dat zal ook echt wel de introductie worden van onze zienswijze om daar de nadruk op te leggen. Daar kiezen wij bewust voor en wij zien dit dan toch wel als een ontwikkeling waar we de vraagtekens bij zetten of het helemaal matcht met waar wij voor staan. Dan willen we deze vijf onderwerpen echt nadrukkelijk naar voren gaan brengen. Allereerst natuurlijk het nationaal park de Biesbosch. Dat is een uniek gebied daar wordt een speciale bescherming op ingezet. De provincie waakt daarvoor dus daar gaan we stevig aanzetten om goed na te denken of het nog het gebied zodanig kan verstoren dat de kwaliteit daarvan teruggaat. Hier hebben we ook andere partners aan ons zijde, denk aan Staatsbosbeheer, de Natuur- en Vogelwacht die hebben hier ook al bij aangegeven dat zij hier ook echt hun zienswijzen zullen schrijven. Waar we het al even over hadden dat open landschap doet nogal wat. Als er weer visueel toch weer masten komen en draden dus we vragen ook echt wel de aandacht voor. Maar we willen ook wel eigenlijk benadrukken er is hier al enkele jaren een grote ontwikkeling gaande. De provincie die heeft gezegd we gaan een nieuwe Dordtse Biesbosch ontwikkelen. Dus we hebben eigenlijk juist een hele tegengestelde beweging gemaakt dat we juist zeggen dit gebied dat willen we een mooie invulling geven. Al die investeringen, je zal het nooit kunnen kwantificeren maar dat wordt wel deels tenietgedaan als er nog een keer zo'n grote

leiding doorheen zou gaan. Als laatste willen we gewoon benadrukken we hebben al heel veel op het eiland. We hebben al heel veel, sowieso al op het energiegebied op de elektriciteit, maar denk ook aan N3 en A16. Alles wat ongeveer op het eiland geprojecteerd kan worden, krijgen we inmiddels zo'n beetje langs. Daar willen we ook wel duidelijk even op adresseren houd er ook rekening mee dat er wel keer een grens is wat de gemeente betreft. De stad en de inwoners. Wij hebben niet direct veel woningen die hier last van krijgen. Dat kan in ons nadeel zijn want de andere gemeenten zetten daar wel veel meer op in van dat is kwetsbaar. Maar wij hebben wel gemeend daar dus eigenlijk juist wel op te ageren maar het is ook wel echt een beperking voor inwoners om erop uit te kunnen trekken om andere recreatieve dingen te kunnen doen. Onze bewuste keuze waar ik ook mee begin, daar willen we dan ook weer mee afronden. We gaan nogmaals, we hebben het al een keer bij ze neergelegd, als het dan al over dit gebied gaat willen jullie dan overwegen om dat ondergronds te doen zodat dat het visueel in ieder geval niet zichtbaar is. Ik wil toch nog een keer de oproep doen dat ze dat wel serieus overwegen. Dat was vanuit de gemeente. Dan halen we graag vandaag dus uw reactie op. We maken hem definitief volgende week ligt hij in het college om vast te stellen. Dus alles wat u vandaag mee kunt geven kunnen wij nog meenemen in de zienswijze.

Mevrouw Op de Laak: Ik zal deze dadelijk weer terugzetten die dia. Maar nog eventjes ter afsluiting de planning globaal van het vervolgtraject. Dus de reikwijdte detailniveau die nu voorligt, die willen ze vaststellen nog dit jaar. Keuze voorkeursalternatief en ontwerp voorkeursbeslissing volgend jaar. Uiteindelijk koersen we ze af dat ze het in 2030 echt willen gaan realiseren met deze tussenstappen. Dus we zijn er nog wel even mee bezig en anders TenneT en EZK wel. Dus dat eventjes ter aftrap en dan zet ik de dia terug met de punten vanuit de gemeente.

De voorzitter: Hartelijk dank voor deze presentatie mevrouw Op de Laak en ook de wethouder dank. Ik zie al twee vragen. De heer Hartmeijer was als eerste, daarna de heer Groenewege, daarna de heer Van der Meer. Dan zien we weer verder.

De heer Hartmeijer: Dank voorzitter. Ik hoorde de wethouder dus de inhoudelijke argumenten geven in de zienswijze. Maar eigenlijk heb ik toch wel meer behoefte aan namen en rugnummers. Want eigenlijk zou je zeggen als je deze inhoudelijke argumenten bij elkaar optelt dan zou je redeneren dat corridor drie tot en met zes op het kaartje eigenlijk niet wenselijk zijn voor onze visie. Toch hoor ik eerder zeggen we sluiten nog geen corridors uit. Nu is het zo dat TenneT en het ministerie niks uitsluiten, maar kunnen wij dan niet iets meer een signaal geven dat wij in ieder geval dit niet wenselijk vinden?

De voorzitter: We bewaren die vraag even over de wenselijkheid van het uitsluiten van enkele routes of hoe noemen we dat? Corridors. Gaan we naar de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Ik wil me namens de Partij voor de Dieren aansluiten bij die vraag van de SP. Dat gezegd hebbende vind ik wel dat het goede uitgangspunten zijn die het college heeft gekozen. Volgens mij zit het college terecht de natuur op één, deed de Rijksoverheid dat ook maar. Daarbij zou ik wel de oproep willen doen aan het college om als we dit soort brieven voortaan naar de raad worden verstuurd om ook meteen die

uitgangspunten mee te geven. Want als we daar nu als raad blij mee zijn dan scheelt dat weer een consultatiesessie. Dank u wel.

De voorzitter: Dan gaan we naar de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Dank u wel voorzitter. Ook ons lijken deze uitgangspunten in de zienswijze heel erg belangrijk. De vraag welke trajecten daarmee als het ware een negatieve beoordeling krijgen van de gemeente Dordrecht die is al gesteld. Mijn vraag is in aanvulling daarop of er door het college nog onderscheid wordt gemaakt tussen die verschillende varianten. Het lijkt er inderdaad op dat de alternatieven door ons gebied om het maar even zo te zeggen, dat die vooral ingegeven zijn omdat ze korter zijn en technisch minder ingewikkeld dus ongetwijfeld goedkoper dan alle andere alternatieven. Dat betekent dat is mijn tweede punt, dat we dat in de zienswijze wellicht goed benadrukt moet worden wat laten we maar zeggen niet financiële kosten zijn en dat die eigenlijk evenwaardig meegewogen zou moeten worden als de financiële kosten.

De voorzitter: Dus als vraag kunt u erin meenemen dat de niet financiële kosten ook worden meegewogen.

De heer Van der Meer: Ja en de eerste vraag is dus of er nog gedifferentieerd wordt tussen de verschillende corridors in de zienswijze van de gemeente.

De voorzitter: Zijn er op dit moment nog meer vragen? Mevrouw Boom.

Mevrouw Boom-Vos: Dank u wel. Wij hebben de uitnodiging gekregen van TenneT als raadsleden voor de raadsledenuitleg, dus dat was al heel erg prettig. Meerdere partijen heb ik gezien bij de informatieavond, ook de SP. Die was ook heel fijn voor bewoners, ik zag dat iedereen daar rustig op begon. Die zienswijze is voor ons heel erg belangrijk want dat is de start nu. Wat wij vanuit de VVD willen vragen of verzoeken om in die zienswijze op te nemen, ik zag hem al in de regionale zienswijze, maar dat is die verdeling van die integrale effectenanalyse. Hoeveel de kosten daarin meegenomen worden. Want als de kosten heel erg hoog meewegen, dan kun je er bijna donder op zeggen dat het in Dordrecht komt. Want we hebben maar de helft van de aantal aan te leggen kilometers, dus wat de heer Van der Meer ... dus mijn vraag was kunnen jullie in de Dordtse zienswijzen ook nog het belang van integrale effectenanalyse benadrukken en dat de kosten niet te veel meewegen.

De voorzitter: Dank u wel. Die vraag is denk ik ook genoteerd. Ik in elk geval wel. Gaan we naar de heer Van den Berg en daarna de heer Wringer.

De heer Van den Berg: Dank voorzitter. Dit heeft natuurlijk een hoog not in my backyard gehalte, dus daarin ook eigenlijk wel aansluitend als het kostenafwegend is en Dordrecht dus de voorkeur heeft op ons grondgebied is er ook mogelijkheid tot compensatie zeg maar? Dit gaat over een voorziening voor heel Nederland, of in ieder geval een deel van Nederland. Draagt het ook bij aan onze infrastructuur, als je ziet in Brabant waar bedrijvigheid juist wordt tegengehouden omdat er op het netwerk geen mogelijkheden

zijn. Heeft het mogelijk ook een positief effect en daarmee ook rekening houdend met de energietransitie? Dus dat is ook een vraag aan de wethouder.

De voorzitter: Helder de twee vragen. Dan de heer Wringer.

De heer Wringer: Dank voorzitter. Ik was al aanwezig bij de informatieavond in Moerdijk eerder dit jaar. Ook in aanvulling van de vraag van mijn buurman. De bottleneck van de energietransitie is natuurlijk het elektriciteitsnet. De kabels moeten dekken, de stroom moet niet één kant op, maar twee kanten op. Als deze kabel naar Crayestein komt wat betekent dat voor Dordrecht? Zijn we dan de komende 7500 jaar voorzien van stroom? Kunnen we alle bedrijven aansluiten, hebben we daar nooit meer problemen mee of werkt het zo niet?

De voorzitter: Dus wat betekent dit voor Dordt? Zijn er nog meer vragen? De heer Schilt.

De heer Schilt: Mijn vraag die was over het gedeelte van blijven inzetten op de mogelijkheid van ondergronds. Want er wordt al gekenmerkt over dat de hoogspanningsleiding voor vogels invloed heeft op die hoe heet, de dierenwereld. Ik weet woord even niet. Maar ik ga ervanuit dat ondergronds in de ecosysteem dat we hier hebben ook effect heeft. Zijn die factoren die het op die ecosystemen effect heeft meegenomen als we daarop gaan inzetten voor die mogelijkheid?

De voorzitter: Of ook de omstandigheden onder de grond zijn meegewogen wat betreft ecologie. Nog meer vragen? Op dit moment niet. Dan wil ik maar graag naar de beantwoording overgaan.

Mevrouw De Jonge: Dank u wel voorzitter. ik maak een start en ik zal mevrouw Op de Laak vragen naar regio en de weging van criteria. Ik begrijp heel goed dat u oproept kunnen we in onze zijnswijze eigenlijk niet gewoon zeggen dat we bepaalde corridors niet willen. Alleen dat is niet de fase waarin we zitten als je naar dit proces kijkt. U heeft denk ik allemaal wel een klein beetje ervaring met hoe ruimtelijke processen lopen. Dat begint met een soort van neutrale nota van de NRD, zoals die nu voorligt. Waarin alles objectief meegenomen gaat worden zodat er een totaal afwegingenkader komt, op basis waarvan er een voorstel komt voor een voorkeursvariant. Op het moment dat er een voorkeursvariant is en we zien de totale afwegingen waardoor sommige af zijn gevallen en sommigen juist naar boven zijn gekomen. Dat is het moment waarop wij heel gefundeerd kunnen gaan argumenteren waarom wij vinden dat als het Dordrecht zou worden, waarom dat mogelijk niet zo zou moeten zijn. Of dat we nog lager op een lijstje zouden willen. Dus op dit moment is dus nog niet het moment om al aan te geven en dat wil echt niet zeggen dat wij niet duidelijk maken dat we het niet zien zitten want dat doen we echt wel, maar niet via de zijnswijze. Dat hebben we ook een soort van min of meer met elkaar afgesproken. Want ik heb één keer in een bestuurlijk overleg gezeten waar een andere gemeente dacht ik ga vast proberen om last resort te worden, toen zijn we ook met zijn allen ook tegenin gegaan nee, iedereen moet gewoon langs het afwegingenkader en wij willen objectief een conclusie hebben uit dit deel voordat we naar de volgende stap gaan. Ik denk dat onze zijnswijze wel genoeg meegeeft waar we heel kritisch op zijn en dus eigenlijk ook wel aangeven wat we niet zien zitten. Even kijken. Dat geldt ook voor zaken als de financiën. Die staan al in de regio zijnswijze, daar verwijzen wij naar. Ik hoor uw oproep benadruk dat nog een keer. Dat kan, maar dan

denk dat we het even verwerken in algemene tekst dat dat wel een heel belangrijk criterium is wat we gelijk willen laten wegen.

Dan even een vraag die eigenlijk meer naar aanleiding van zijn compensatie mogelijk? Zover zijn we nog niet. Pas als duidelijk is dat er een voorkeur komt voor een variant die Dordrecht zou treffen, pas dan kun je er verdere stappen gaan nemen als het echt doorgaat wie zou er dan evenveel schade hebben, wat zouden we dan kunnen gaan doen? Dus laten we eerst even deze stappen afwachten en kijken waar TenneT mee komt als haar voorkeursvariant. Draagt het bij aan de energietransitie? Op totaalniveau wel, maar we hebben te maken met TenneT. TenneT is hoogspanningsnetwerk, wat de grootste backbone is om eigenlijk een heel groot deel van het land te voorzien. Heel technisch, daar komen allemaal aftakkingen, onze netbeheerders die hebben de middenspanning. Pas als je hier in het dorp en de gemeente rondloopt dan kom je op de laagspanning. Dat is waar we echt direct natuurlijk mee te maken hebben. Dus vanuit energietransitie dat was ook echt wel mijn dilemma hier. Ik heb energietransitie waar ik deze leidingen hartstikke voor nodig heb en ik heb de Biesbosch in mijn portefeuille waarvan ik denk niet in mijn Biesbosch om het zo maar te zeggen. Dus ik begrijp jullie dilemma ook heel erg. We zijn hier echt kritisch op maar voor de energietransitie hebben we het nodig. Persoonlijk denk ik ook nog wel dat het niet de laatste traject is wat TenneT zou moeten gaan verkennen. We hebben al gehoord natuurlijk dat ze door de Hoeksche Waard gaan wat betreft vanaf zee de windmolens. Er gaat nog wel meer af en toe op ons komen. Laatste werd meegegeven ondergronds. We hebben daar best wel over gehad. Uiteraard dat zijn wel andere effecten, dus we hebben gevraagd als je dat verkend geef dan op dat moment aan wat dat mogelijk voor effecten in de grond heeft op natuur, op de grond, op alles wat daar in de grond zit. Dan vraag ik mevrouw Op de Laak om wat meer vertellen over regio, maar misschien ook over de criteria, die afwegingen of daar in het regionale traject ook over is gesproken.

Mevrouw Op de Laak: Het regionale traject is uitgebreid gesproken over die afwegingscriteria. Daar wordt ook heel stellig wel gezegd we missen echt de afweging met de financiën en eventueel compensatie. Want inderdaad de goedkope lijn is één maar wat heb je dan te compenseren misschien ook wel. Want dan heb je misschien wel een heel kwetsbaar gebied te pakken. Daar is vooral uitleg over gevraagd, omdat het gewoon onvoldoende duidelijk is in de huidige notitie. Ik denk dat die er wel stevig in zit. Maar we zouden inderdaad nog een keer in zienswijze nog een keer kunnen benadrukken om dat extra stevigheid te geven.

De voorzitter: Bedankt. Nog niet alle vragen zijn beantwoord voor zover ik heb meegeschreven. Klopt dat? Van de heer Van der Meer die had nog de vraag over het meenemen van de niet financiële kosten. Of dat ook nadrukkelijk kan gebeuren in de zienswijze. Dat is wel enigszins beantwoord. Ja? Uw vraag is ... oké. Dan zes wat betekent dit voor Dordt? Wie vroeg dat? De heer Wringer. Kunt u nog even specificeren, als die komt of als die niet komt wat het dan betekent?

De heer Wringer: Precies dat is eigenlijk de vraag heeft Dordt voordeel als die van Geertruidenberg en Crayestein aansluit. Want er ligt tuurlijk al een 380 kilovolt van Crayestein naar die andere plaats waar die naartoe moet. Wat heeft Dordt als voordelen ervan? Want misschien willen we hem wel naar Crayestein halen.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter nee wij hebben daar geen direct voordeel van omdat het een grotere opgave is en wij via andere aftakkingen dus de vraag naar onze elektriciteit organiseren.

De voorzitter: De heer Van der Meer aan u de beurt.

De heer Van der Meer: Ik had gevraagd naar de differentiatie tussen de verschillende corridors. Ik snap best dat in dit stadium nog niet zegt kan worden wij vinden corridor drie beter dan vier of zo. Maar mijn vraag is zijn in de criteria waar u het over had, de verschillende aspecten voldoende meegenomen? Met andere woorden, ik kan me voorstellen dat bij sommige trajecten specifieke aandachtspunten zijn die je graag in de criteria zou willen meenemen. Dat zou je wel in een zienswijze kunnen zeggen let op weet ik veel het broedgebied voor dat en dat.

De voorzitter: Zit er differentiatie in de criteria mevrouw Op de Laak.

Mevrouw Op de Laak: We hebben daar niet zo differentiatie aangegeven vanuit de gemeente want de onderzoeksplicht zit bij de initiatiefnemer. Dus voor ons is het eigenlijk ook wel heel mooi als alle varianten goed uitgezocht moeten worden, want dan kan je daarop reageren ook wat de uitkomsten zijn. Dus dat wordt eigenlijk zo breed mogelijk geïnventariseerd. We hebben vooral opgelet worden alle onderzoeken die relevant zijn om een afweging te kunnen maken, worden die uitgevoerd? Dat wordt gedaan. Dus dat zullen we ook even af moeten wachten. Anders ga je het zelf eigenlijk zo'n soort schaduwhuiswerk zitten doen. Wat we wél hebben gedaan is de belemmeringen aangeleverd. Dus een belemmeringenkaart is alles wat wij wisten let op hier zitten gevoelige bestemmingen, of dit hebben we net gerealiseerd zoals zo'n nieuwe Dordtse Biesbosch. Al die dingen zijn wel meegegeven op de belemmeringenkaart die onder alle varianten ligt. Maar je hebt ook gezien dat die lijnen zijn best breed nog, dus dan kunnen ze dat daar in ieder geval in meenemen.

De voorzitter: Dan zijn er misschien nog meer vragen? Een vraag kan ook nog over de andere RIB gesteld worden. Over de bestaande hoogspanningslijn. Om het maar eens even compleet te maken want anders vergeten we dat. Is ook allemaal aan de stukken toegevoegd. De VSP is er die hebben het gevraagd. Ja ik zie een vraag.

De heer Stolk: Ik zit eventjes te schakelen. Dat gaat denk ik over de Noorderbuitenskade klopt dat?

De voorzitter: De Rijksstraatweg het gaat over de hoogspanningsleidingen boven woningen of dat dat juist niet meer mag bedoel ik.

De heer Stolk: Ik heb er eigenlijk niet veel op te zeggen als zijnde dat ik het goed gelezen heb en dat het inderdaad de leidingen of tenminste de woningen niet meer mogen zijn. Maar daarvoor wel is natuurlijk een omgevingsverandering of tenminste een verandering gaande omtrent hoe heet dat? Is het de omgevings ... nee ...

De voorzitter: Bestemming?

De heer Stolk: Bestemming dank je wel. Bestemmingsplan en dat vraagt eigenlijk wel om vragen het wordt recreatief en in dit geval ook een paardensituatie. Maar wat heeft dat voor gevolgen? Kunnen daar toch nog wel grote bedrijven zich daar plaatsen? Ik heb begrepen dat al groen daar zou komen en niet. Kan het iets duidelijker. Ik ben het even helemaal kwijt.

De voorzitter: U vraagt u af wat voor gevolgen dit heeft. We zijn geïnformeerd over die bestaande hoogspanningsleiding en welke concrete gevolgen dit nu heeft voor wat er daaronder gebeurt.

De heer Stolk: Ik kan het niet beter verwoorden dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is het woord aan de heer De Haas.

De heer De Haas: Ik kan er iets over zeggen. We hebben twee bestemmingsplannen in procedure, één voor de Zuidbuitenpoldersekade, die bedoelde u waarschijnlijk. Daar wordt een plannetje gemaakt waarbij inderdaad een hoveniersbedrijf daar mogelijk zou worden. Maar daar hebben we nog een hele hoop haken en ogen aan. Dus loopt nog niet door. Het plan waar we nu de raadinformatiebrief over hadden gestuurd, dat ging over de Rijksstraatweg. Even de geschiedenis. We hebben een bestaande hoogspanningsleiding. Er is een beleid vastgesteld in 2005 door het Rijk wonen onder die hoogspanningsleiding niet verstandig is. Zeker niet voor kinderen en oude mensen. Maar inmiddels is dat beleid ook weer aangepast vrij recent eigenlijk voor niemand. Er is een uitkoopregeling door het Rijk in het leven geroepen. Die wordt door TenneT uitgevoerd om degenen die vrijwillig hun woning willen verkopen aan de gemeente, dat kan. Dat wordt geaccepteerd. TenneT betaalt die aankoopkosten en eventueel de sloopkosten. Maar TenneT heeft twee mogelijkheden daarbij geboden. De eerste is dat er ook gekozen kan worden voor een andere bestemming. De andere is dat je kan er inderdaad voor een bepaalde tijd, of als het binnen vijf jaar na die aankoopregeling, moet je ervoor zorgen dat de woonbestemming eraf is van die panden. Wat we hebben gedaan aan de Rijksstraatweg. Daar zitten twee monumenten bij, dus die kan je niet zo makkelijk slopen of je moet de monumentenstatus eraf halen. Daar hebben we gezocht naar een andere functie. Die functie volgens het beleid zoals die was, dat was dat er niet gewoond mocht worden, dus je mocht wel andere functies. Maar er worden er een aantal genoemd in dat bestemmingsplan, afscheidshuis, een dagbesteding en nog een aantal functies. Het meer recente beleid wat in april pas eigenlijk tot stand is komen en eigenlijk verbazingwekkend stil de wereld in is geslingerd, want wij hebben het eigenlijk nauwelijks gemerkt. Dat noopt er wel toe om nog even tegen het licht te houden of dat die twee maatschappelijke functies wel kunnen. Want als blijkt met berekeningen dat je daar mensen schade mee gaat berokkenen dan moet je uiteraard die bestemmingen niet opnemen. Dat kan, want een bestemmingsplan kan gewijzigd vastgesteld worden door de raad. Dus we kunnen het onderzoeken, naar aanleiding van de zienswijzen die zijn ingediend, maar ook naar aanleiding van het nieuw beleid. Daar komen we dan op terug voordat het bestemmingsplan wordt vastgesteld en dan wordt er aan u raad een advies gegeven om dat onderdeel al dan niet te schrappen uit het bestemmingsplan. Dat is wat ik er nu even over kan vertellen. Is dat voldoende?

De heer Stolk: Ja het is voor mij helder.

De voorzitter: De heer Wringer.

De heer Wringer: Dank voorzitter. De huidige voorgestelde corridors zijn ongeveer tweehonderd meter breed geloof ik. Is er al een inzicht van hoeveel huizen door de Rijksoverheid moeten worden uitgekocht als de corridors over het eiland van Dordrecht lopen?

De heer De Haas: In de bestaande corridor nogmaals is een vrijwillige regeling. De huizen die dus nu in de bestemmingsplannen zijn genoemd dat zijn alle huizen uit mijn hoofd gezegd vijf dacht ik.

De voorzitter: ik denk dat dit over de nieuwe verbinding gaat?

De heer De Haas: Dat weten we nog niet.

De voorzitter: De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Ik had toch nog een verduidelijkende vraag over de capaciteit van Crayestein. Is het zo dat de bedrijven die een grote energieaansluiting nodig hebben enkel zijn aangewezen op het hoofdspanningsstation Crayestein? Of hebben wij mogelijkheden in het netwerk dichterbij? Als dat enkel op Crayestein is wat is dan de capaciteit die daar nog rest? Omdat nu in Brabant zie je bedrijven zich niet vestigen in Brabant omdat ze geen mogelijkheid hebben om een grote energieaansluiting te krijgen. Dat lijkt me ook niet wenselijk om dat hier op het eiland te creëren.

De voorzitter: Wie wil erop ... de wethouder.

Mevrouw De Jonge: ik ga een poging doen nogal een vrij technische vraag. Maar volgens mij wordt er nooit iemand direct op het hoogspanningsnetwerk aangesloten. Ook bedrijven gaan via middenspanning. Als u het precies wil weten, ga ik de vraag uit zetten. Maar het is een beetje een technische exercitie. Als u hem wilt mailen dan zet ik hem in de organisatie uit voor u dan krijgen we antwoord erop.

De voorzitter: Dat gaat gebeuren hoor ik, dan mevrouw Boom.

Mevrouw Boom-Vos: Misschien ter aanvulling uit de presentatie die we van TenneT hebben gekregen kwam juist naar voren dat Crayestein juist klaar is en om nog een keer 380kV door te zetten. Dus hij schijnt dan groot genoeg te zijn. Maar dat is even mijn interpretatie wat ik van TenneT hoorde. Dus geen problemen om hoogspanning bij ons door te zetten in Dordt.

De voorzitter: Misschien kan dat ook meteen mee uitgezocht worden. Ja dat kan ook. Dan was er daar nog een vraag, mijnheer De Vries had u een vraag? Nee? Dan gaan we naar de afronding tenzij er nog iets echt meegegeven moet worden over de zienswijze. Over de nieuwe verbindingen.

Hebben wij over de nieuwe verbindingen als raad voldoende informatie ontvangen om het standpunt daarover te kunnen bepalen als die zienswijze binnenkort komt?

De heer Groenewege: Voorzitter wij hoeven daar toch als raad geen standpunt te bepalen over die zienswijze?

De voorzitter: Nee je hoeft geen standpunt te bepalen dat klopt. In dat geval als we dus gewoon geen standpunt hoeft te bepalen, komt gewoon de raadsinformatiebrief weer naar ons toe. Dus dan gebeurt er verder niks, maar dan zijn we wel goed op de hoogte. Dat geldt eigenlijk ook voor de andere raadsinformatiebrief over de bestaande hoogspanningslijnen. Zijn daar nog dringende vragen over? Kunnen we daar dan ook van vaststellen dat dat gewoon als raadsinformatiebrief naar ons toe komt en dat daar verder niks mee gebeurt? Mooi. Dat scheelt weer de nodige vergaderingen in de toekomst. Dan denk ik dat we kunnen afronden. Iedereen hartelijk dank voor de bijdragen en ook de ambtelijke ondersteuning wil ik hartelijk bedanken. De wethouder en alle raadsleden en ook de mensen op de tribune. Bedankt.

5. Vragenhalfuur

Voorzitter: de heer Van der Kruijff
Raadsgriffier: mevrouw Wepster
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:
(geen voorstelronde, sprekers hieronder)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Stam (Fractie van Waardhuizen)
Dhr. Stolk (VSP)
Mevr. Van der Vugt-Roose (CDA)

Portefeuillehouders: wethouder R. Van der Linden

De voorzitter: Beste mensen ik wilde gaan beginnen. Raadsleden, commissieleden, collegeleden, belangstellenden, de pers zie ik vriendelijk knikken. Allemaal welkom bij het vragenhalfuur. Nee geen tje. We hebben maar liefst vijf vragen vanavond dus laten we snel beginnen. De eerste vraag die komt van de Fractie van Waardhuizen en Marco Stam, de heer Stam moet ik nu geloof ik netjes zeggen, die gaat die vraag kort toelichten als u dat wilt. Gaat over de, waar bent u gebleven, daar, over de jeugdzorg.

De heer Stam: Dank u wel voorzitter. Wel verrast want ik heb geen terugkoppeling gehad dat de vraag gesteld kon worden, maar toch maar proberen dan. Gisteren is er op teletekst en in de krant een stukje verschenen over jeugdhulp en jeugdzorg in Nederland. De afgelopen jaren is door partijen en de gemeenteraad gevraagd naar jeugdzorg in onze stad. Maandag is dan dat onderzoek gepubliceerd waarin duidelijk is geworden dat de positie van kinderen in Nederland is verslechterd. Ook bij Jeugdbescherming en jeugdzorg gaat het minder. Het bericht roept dan ook enkele vragen bij ons op.

Kan het college c.q. de wethouder op basis van dit artikel, mits bekend, de situatie in Dordrecht schetsen? Hebben wij alle kinderen die hulp nodig hebben dan in beeld? En op welke gegevens is dit dan gebaseerd? De afgelopen jaren is er een forse toename geweest in de financiële middelen die beschikbaar zijn gesteld voor jeugdzorg en hulp. Is

het resultaat van de inzet van de middelen dan in overeenstemming met de doelstellingen van Dordrecht mede gelet op de uitkomsten van het onderzoek? Kan het college verklaren hoe de middelen dan blijkbaar zijn ingezet, terwijl in de praktijk de omgeving voor kinderen is verslechterd? Als laatste vraag is er nog wel voldoende zicht en grip op de uitvoering van jeugdzorg? Dank u wel.

De voorzitter: Dat zijn in totaal vijf vragen heb ik met u meegeteld. De heer Van der Linden gaat over jeugdzorg aan u het woord.

De heer Van der Linden: Dat klopt dank u wel voorzitter, dank voor de vragen. Het rapport waar de heer Stam naar verwijst dat gaat over de KidsRights Index. Dat is een landelijk jaarlijks onderzoek kun je het noemen, maar in ieder geval een soort landelijke of een wereldwijde index die aangeeft hoe het met de positie van kinderen is gesteld in den brede. Het gaat niet over jeugdzorg, het gaat ook niet ... want je kan het ook heel moeilijk vergelijken. Het gaat over volgens mij alle landen worden meegenomen in het onderzoek. Nederland is daar fors op gedaald op die index van de vierde naar de twintigste plaats. Er zijn een aantal indicaties waardoor het zou kunnen komen. In ieder geval we weten dat de vluchtelingenopvang natuurlijk onder druk staat. Dat vertaalt zich ook in de positie van kinderen die in vluchtelingenstatus verkeren, of in ontheemde status. We weten ook dat gecertificeerde instellingen het moeilijk hebben. Dat daar ook veel kinderen zitten waar je andere dingen mee wil dan wat er nu gebeurt. We weten natuurlijk ook van de structurele thema's in de jeugdzorg zelf. Dit rapport gaat niet specifiek over Nederland, gaat ook niet specifiek dus over Dordrecht. Dus ik vind het heel moeilijk om zo'n groot landelijke index te vertalen in de Dordtse situatie. Specifiek op de vragen de situatie in Dordt is zoals we u periodiek informeren. Dat we de Jeugdwet uitvoeren conform ons beleid en conform onze verordening. Dat we zien dat daar natuurlijk altijd dingen beter kunnen of sneller kunnen. We zien ook wachtlijsten, we zien personeelstekorten. We zien ook landelijke ontwikkelingen die niet helpend zijn, zoals het woonplaatsbeginsel, indexeringen op cao-lonen die kostenverhogend hebben gewerkt. Maar we zien ook een aantal dingen die juist heel in de afgelopen jaren heel goed zijn gegaan of beter zijn gegaan. Die ook tot inzet hebben geleid die sneller heeft kunnen plaatsvinden. Minder met de beschikking maar juist meer aan de voorkant wat ook financieel rendeert of financieel voordelig is. Dus al met al is die situatie niet wezenlijk veranderd ten opzichte van het afgelopen halfjaar of het afgelopen jaar. We hebben de kosten waar u ook naar verwijst eigenlijk steeds beter in de smiezen. Wat niet wil zeggen dat je ze altijd helemaal in de hand hebt. Want wetswijzigingen leiden soms ook tot kostenverhogingen. Laatste vraag is er nog wel voldoende zicht en grip op de uitvoering van de jeugdzorg? Die is er. U vraagt ook kennen we alle kinderen die in jeugdzorg zijn die kennen we, maar we weten natuurlijk niet precies of mensen zich binnenkort gaan melden bij jeugdzorg. Ook hier geldt weer een aantal algemene tendensen kennen we wel. Veel mensen zijn slecht uit corona gekomen. Er is wat minder weerbaarheid dat zie je ook bij jeugd.

Maar we hebben alles wel zodanig georganiseerd dat mensen zich melden, kinderen die zich kunnen melden en dat dan alles vervolgens in behandeling wordt genomen. Tot zover even.

De voorzitter: Dank u wel wethouder. Ik kijk even de heer Stam aan, is dat voldoende beantwoord voor nu?

De heer Stam: In principe wel natuurlijk, maar zorg is natuurlijk wel de laatste jaren gebaseerd op preventieve zorg. Dus dan is de vraag eigenlijk ik snap dat het heel moeilijk is om te projecteren op één stad an sich. Maar de vraag is dan toch een beetje vanuit die preventie, is er dan wel wat zicht wat er gebeurt? Want we zijn natuurlijk in Nederland niet voor niks zo hard gekukeld. Dan kunnen we heel positief zeggen hier gaat het goed. Je kan het wat realistische bekijken en zeggen als je dat gaat spiegelen dan zie je wel dat er in Dordrecht eventueel ok nog wel een behoorlijk percentage in beeld moet zijn.

De heer Van der Linden: Korte reactie?

De voorzitter: Ja vraag hoor ik niet maar korte reactie mag.

De heer Van der Linden: Kijk, we zetten inderdaad in op zo vroegtijdig mogelijke hulp, omdat we een paar dingen weten. Dat is vaak beter omdat je als je er eerder bij bent, kun je erger voorkomen. Vaak is het financieel ook voordeliger. Natuurlijk dat kan lang niet altijd. Want we hebben in onze hele regio iets van veertienduizend jeugdigen in zorg. Daar zit van alles bij. Van mensen die in een instelling verblijven en daar 24 uur per dag door meerdere expertises zorg krijgen, topmensen die op school worden geholpen bij beter lezen of met dyslexiezorg. Daar zit van alles tussen.

De voorzitter: Ik stel voor dat we het voor nu bij laten ook gezien de bedoeling van het vragenhalfuur. Gaan we door naar de tweede vraag die komt van het CDA. Gaat over de Dordtse Muziekschool. Mevrouw van Vugt kan die vraag vast even toelichten.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel voorzitter. Afgelopen week hebben we gezien dat de Dordtse Muziekschool binnenkort niet meer op de locatie kan blijven waar ze nu zitten. CDA vraagt zich dus wel af hoe is dit proces verlopen, kan het college hierin, of kan de gemeente hierin een rol spelen? Zo ja hoe? En zo nee waarom precies niet? We zouden namelijk wel echt graag zien dat ook dit soort onderwijs wel mogelijk blijft in Dordt.

De voorzitter: Dank u wel. Lijkt me vallen in het domein van cultuur. Dan kom ik toch weer bij de heer Van der Linden uit.

De heer Van der Linden: Klopt dank u wel voorzitter. Nieuwsbericht allemaal gelezen denk ik dat de Dordtse Muziekschool echt op zoek is naar een andere plek. Nu is het zo natuurlijk dat stichtingen particulier zoals de Dordtse Muziekschool zelf verantwoordelijk is voor huisvesting. Dat gaat meestal ook goed, maar in dit geval is het kennelijk erg lastig gebleken.

Afgelopen maanden is op een aantal momenten wel contact geweest met ook de gemeente. Dordt Onderneemt, Vastgoed, team Cultuur. Er zijn wat suggesties aan de hand gedaan, maar daar is steeds of het paste niet of het lukte niet. Ik weet niet precies waar het steeds op vastliep. In ieder geval is er wel veel contact geweest. Wij hebben zelf natuurlijk de afgelopen jaren veel vastgoed verkocht en daardoor zijn er beperkte locaties beschikbaar. Is er ook sprake van een wachtlijst van geïnteresseerde huurders in ons vastgoed. Dus wat dat betreft wordt het ingewikkeld. Kun je dan helemaal niks doen? Ik heb wel bericht gehad vandaag dat ze contact met me zoeken, dat gaan we

zeker even doen. Het is niet zo dat wij dus zomaar een huisvestingsaanbod kunnen doen dat zult u begrijpen.

De voorzitter: Ik kijk mevrouw Van Vugt even aan is dat voldoende beantwoord voor nu?

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ik ben wel blij met de toezegging dat er in elk geval contact komt en dat het gesprek gestart wordt. Bedankt.

De heer Van der Linden: Misschien nog even aanvullen. Er is dus wel contact geweest in de afgelopen tijd met verschillende afdelingen binnen de gemeente, maar dat heeft niet geleid tot een match tussen vraag en aanbod kennelijk.

De voorzitter: Helder dank u. Ik kijk even rond geen aanvullende vragen op dit onderwerp? Kunnen door naar de derde vraag die komt van de VVD. Gaat over de verkeerssituatie op de Johan de Wittstraat. De heer Kuhlmann, daar. Ik ga deze vraag even toelichten als u wilt graag.

De heer Kuhlmann: Dank u wel voorzitter. Wie de afgelopen weken op een mooie vrijdagavond op het terras zit van Post, die zit dan niet alleen bij een fijn restaurant, maar is ook getuige van heel verkeersassociaal gedrag recht voor je neus in de Johan de Wittstraat. Ook bewoners van de Johan de Wittstraat die ergeren zich groen en geel aan hardrijders, herriemakers en andere verkeersaso's in hun straat. Onnodig hard optrekken, getunedede auto's, knallende uitlaten, rondjes rijden, zogenoemd showverkeer, te luide muziek. Het komt allemaal voorbij in de Johan de Wittstraat, overigens ook op andere plekken in de stad. Maar dit is nou echt zo'n plek waar dat veel gebeurt. '...' ik zie mensen knikken het is herkenbaar. Die rode loper naar de binnenstad die wordt te vaak misbruikt door patserige figuren en het wordt hoog tijd om daar paal en perk aan te stellen. Daarom deze vraag is het college bereid om vaker verkeerscontroles te houden in Johan de Wittstraat met name op vrijdagavonden en andere uitgaansavonden? Is het college bereid om te kijken naar de mogelijkheden voor één of meer verkeersdrempels in de rijbaan voor auto's? De derde is het college bereid om te kijken naar een fysieke afscheiding tussen de busbaan en de rijbaan voor auto's zodat rechts inhalen via de busbaan wordt ontmoedigd?

De voorzitter: Dank u wel. Na jeugdzorg en cultuur hebben we het nu over verkeer en ook dan kom ik uit bij de heer Van der Linden. Het is niet anders de heer Van der Linden.

De heer Van der Linden: U klinkt langzamerhand een beetje teleurgesteld. Nee, dat klopt. Dank voor de vraag. Het is niet alleen op vrijdagavond natuurlijk af en toe geluidsbal maar dat is vaker het geval. Eerste vraag is het college bereid vaker verkeerscontroles uit te voeren? Ja het college voert natuurlijk geen verkeerscontroles uit dat doet de politie. Dat doen ze op veel plekken, dat doen ze ook op plekken aan de hand van opmerkingen die we uit de stad krijgen, opmerkingen die we zelf ook maken. Dus dat doen we ook in dit geval, we geven deze locatie door aan de politie, maar het is natuurlijk aan de politie om daar prioritering aan te geven. Ook conform de afspraken die zijn gemaakt in het Integraal Veiligheidsplan waar echt een stevig blok op verkeerscontroles en op handhaving zit. Maar er zijn natuurlijk binnen die uren ook heel veel andere dingen te doen. Maar deze notie zullen we doorgeven. Tweede vraag is het mogelijk om drempels aan te leggen? Ja dat is eigenlijk een vraag die we vaak krijgen.

Kan hier een drempel? Hier moeten we dat echt niet doen. De Johan de Witt is een belangrijke invalsweg voor het centrum. Lijnbussen moeten eroverheen, hulpdiensten moeten eroverheen. Qua volume is het een behoorlijk drukbezette weg, dus hiermee verstoor je het verkeersbeeld echt te veel. Dat kunnen we niet doen. We gaan natuurlijk de komende jaren op een aantal plekken in de omgeving de weg anders inrichten. Ook de Johan de Wittstraat zelf gaat in 26-27 anders worden ingericht. Dan kunnen we altijd kijken hoe we het tegen die tijd willen doen. Ook omdat de hele verkeerssituatie natuurlijk gaat veranderen rond De Spuiboulevard enzovoorts. Maar dit zou ik niet willen gaan doen. Dat geldt ook een beetje voor die derde vraag, de fysieke afscheiding. Je ziet natuurlijk als je het wegdeel bekijkt wel wat heen en weer verkeer en dat moet ook kunnen. Het wegprofiel is ook te smal om een goede fysieke afscheiding te maken die werkt dus dat kunnen we niet realiseren op deze plek.

De voorzitter: Ik zie de heer Kuhlmann die wil toch nog wat doorvragen.

De heer Kuhlmann: Toch nog even een poging met name over die ik ben blij dat er meer controles gaan komen, of dat u dat in ieder geval gaat vragen aan de politie, lijkt me heel goed. Maar wat betreft die drempels. Ja ik snap dat dat niet handig is voor de bus. Alleen nu zijn er precies twee banen, eentje voor de bus, eentje voor de gewone auto's. Bij die voor de auto's zou je toch denken moet er toch iets mogelijk zijn. Dan hoeven we niet meteen de meest scherpe drempel maar een kleintje, eentje die je als je gewoon vijftig rijdt waar je weinig van merkt of niks. Maar die idioten die met zeventig tachtig voorbijkomen, dat die dan wel even wat voelen.

De voorzitter: De heer Van der Linden.

De heer Van der Linden: Dank u wel. Toch is dit echt, het is niet even een drempel neerleggen. We doen altijd voordat we drempels neerleggen ook onderzoek past het hier. Het verkeersbeeld nogmaals, het is ook veel verkeer dat heen en weer gaat dus beide banen. Fysiek kunnen we deze banen niet scheiden en dan is het echt heel storend als je de ene helft van de weg wel en de andere helft geen drempel hebt. Ik denk dat we dat nergens doen. Mocht zich dat ergens wel voordoen, dan zullen mensen eerder gaan slalommen dan zich keurig aan hun baantje houden. Dus ik denk niet dat dit de situatie verbetert.

De voorzitter: Dank u. Ik stel voor dat we het voor nu er even bij houden in het vragenhalfuur. '...' (buiten de microfoon). Zo is het. Gaan we door naar de vierde vraag. Ook dat is een verkeersvraag en je raadt het niet, over de Krispijnseweg. Daar gaat dit keer de VSP bij monde van de heer Stolk een vraag over stellen. De heer Stolk.

De heer Stolk: Dank u wel voorzitter. De VSP krijgt nog steeds klachten over de Krispijnseweg, waarbij de fietsers en de scootmobielen nog steeds niet rijden waar ze moeten rijden. Ook de doorsteken zijn gevaarlijk. Het is wachten op de eerste ongelukken. Is het de wethouder bekend dat dit nog steeds bestaat? En is de wethouder en de ambtenaren bereid om nog eens goed naar deze gevaren te kijken? Dat is vraag één.

De voorzitter: Dank u. Ook deze verkeersvraag weer naar de heer Van der Linden.

De heer Van der Linden: Dank u wel. De Krispijnseweg is natuurlijk in een heel groot projectonderhoud. Daar hebben we ook allemaal de eerste stappen van gezien en de vervolgstappen. Ik krijg moet ik eerlijk zeggen, de laatste weken eerder complimenten dan kritische vragen. Omdat de rotonde bijvoorbeeld heel goed bevalt. Dat is dat is mooi want daar doen we het ook voor. Er zijn natuurlijk wel plekken die nog steeds elke dag van aanzicht veranderen, waarmee borden worden verplaatst en zo. Dus ik hoor graag welke plekken als niet overzichtelijk of als niet veilig worden beschouwd. Want deze vraag heb ik de laatste weken niet zien langskomen. Dit punt niet. Maar natuurlijk zijn we steeds wel met de aannemer in overleg om te kijken hoe kunnen we de wegafzettingen zo veilig mogelijk maken en voeren we alles uit conform ontwerp.

De heer Stolk: Ja ik wil ter plaatse wel duiden wat er ...

De voorzitter: De heer Stolk.

De heer Stolk: Sorry voorzitter bij dezen. Ik wil best wel duiden waar het allemaal is. Die rotonde is natuurlijk fantastisch want die wordt goed gebruikt en het is prettig om daar over die rotonde te gaan. Maar daarna richting de Krispijnsetunnel zitten er inhammetjes en de verkeer weet bijvoorbeeld bij de Bosboom-Toussaintstraat niet waar ze heen moeten en heb ik het echt met name over de fiets en de scooters. Die rommelen maar wat en ja helaas bij dezen dus.

De heer Van der Linden: De rotonde is fantastisch dat heb ik goed genoteerd.

De voorzitter: Dat heeft u ook gehoord en ik heb ook gehoord dat u aan de heer Stolk voorstelde om de concrete situaties met u te delen dat daar nog even specifiek duidelijk is waar het om gaat. Als u dat wilt doen is dat aan u. Heeft de heer Stolk ook de vijfde en laatste vraag. Ook die gaat over verkeer, alleen dit keer over de Laan der Verenigde Naties en de Dokweg.

De heer Stolk: Voorzitter bedankt. De stoplicht op de kruising van de Laan van de Verenigde Naties-Dokweg staat niet goed afgesteld volgens onze mening. De wachttijd loopt soms op tot tien minuten.

Tegelijkertijd is er een afslag naar het gebouw van de Drechttunnel die nauwelijks gebruikt wordt. Bewoners geven aan dat zij de stad mijden en naar andere plaatsen gaan. De VSP vraagt het volgende, is de wethouder deze situatie bekend? Is de wethouder en zijn ambtenaren bereid om ook nog eens goed naar deze situatie te kijken en waar mogelijk aanpassingen te doen. Ook willen wij graag een reactie van het college op de constatering dat de verschillende ingrijpende werkzaamheden in de stad op dezelfde momenten gecombineerd worden. De doorstroming en het makkelijk van a naar b komen wordt steeds serieus bemoeilijkt. Graag willen wij hierop een reactie van de wethouder en wat hij hieraan kan doen.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Stolk en ook deze laatste verkeersvraag is voor de heer Van der Linden.

De heer Van der Linden: Dank u wel. Verkeerslichten roepen geregeld vragen op als ze in bedrijf wegwerkzaamheden op een tijdelijke basis worden neergezet. We hebben eerder

contact gehad over de afslag N3 bij het ziekenhuis zeg maar waar de verkeerslichten inderdaad wel in een hele trage cyclus stonden afgesteld. Op deze plek proberen we ze aan de hand van het verkeersbeeld bijna dagelijks wel een beetje te tweaken. Omdat er verschillende links- en rechtsaffers zijn die soms leegstaan. Dat is aardig goed gelukt. Tien minuten lijkt me erg veel. Af en toe gebeurt het wel, zeker in de ochtend- en avondspits dat je langer dan je wil moet worden gewacht. Maar goed dat doen we ook ergens voor want die weg is natuurlijk ook gewoon in een groot onderhoud. Maar we kijken met de aannemer steeds wat er mogelijk is om hem aan te passen. Dus dat doen we elke week een paar keer, dus dat blijven we doen. Dus dat doen we ook in dit geval. Iets bredere vraag u constateert er zit heel veel van het Dordtse wegennet zit in onderhoud, dat klopt. Is er niet voor niks, want sommige stukken van de stad zijn echt al heel lang aan de beurt. Dat heeft ook al mee te maken dat we sommige projecten heel erg lang aan het voorbereiden zijn geweest. Bijvoorbeeld Krispijnseweg hebben we heel lang het overleg gehad met omwonenden, met hulpdiensten, maar ook met de ondernemers hoe zullen we hem inrichten? Want je wil ook een andere weginrichting, meer groen, meer ruimte voor de fiets enzovoorts. Uiteindelijk krijg je een gedragen beeld. Dat levert een planning op die we zo goed mogelijk afstemmen met andere projecten. Bijvoorbeeld in dit geval Dordtse Mijl daar hangt een behoorlijk stevige bijdrage van derden aan vast, een subsidie. Die wel het noodzakelijk maakt dat dit jaar uit te voeren. Dus dat doen we dan ook. Dat zit natuurlijk niet heel ver bij elkaar vandaan. We hebben wel gemerkt dat er een beetje extra drukte ontstaat, maar dat past wel binnen de hekken zeg maar. Natuurlijk proberen we projecten zo onafhankelijk mogelijk van elkaar uit te voeren dat niet alles in één keer gebeurt, maar soms kan het niet anders.

De voorzitter: Dank u. Voldoende beantwoord?

De heer Stolk: Voorzitter nog een korte vervolgvraag. Ik zou eigenlijk aan de wethouder toch ook willen vragen of daar veel project die ermee bezig zijn, toch veel meer moeten anticiperen op de weggebruikers. Daar bedoel ik dus eigenlijk mee dat je ziet zoveel dat men bezig is aan het werken en dan denken ze dus niet aan het doorgaande verkeer. Dat wordt maar even afgesloten of een baantje eraf en dan denk ik kan dat niet beter geregeld worden?

De voorzitter: De vraag is of het beter geregeld kan worden.

De heer Van der Linden: De vraag is heel algemeen gesteld. Kijk alle projecten worden natuurlijk wel gecommuniceerd, staan ook in het gemeentenuws. We spreken vooraf met de aannemer ook welke afzettingen kunnen nodig zijn. Eventueel als het een druk stuk weg is wat de alternatieven zijn. Soms moet een buslijn even worden omgelegd, soms moet je voor de fiets andere dingen regelen. Dat wordt allemaal voorbereid en uitgevoerd. In de uitvoering zelf merken we natuurlijk ook wel dat sommigen weggebruikers opeens hekken verplaatsen, of denken ik fiets er toch even doorheen. Dat gebeurt. Natuurlijk merk je soms ook dat het op een bepaald moment heel druk is met aan- en afvoer van materiaal, of vrachtwagens met cement enzovoorts. Vlekkeloos zal het nooit lopen, maar er wordt ontzettend lang en goed nagedacht voordat wij de straat opgaan. Dat doen we ook samen met andere publieke diensten die, het recht ik doe even zo, het recht hebben om vaak grondwerk te verrichten, bijvoorbeeld energieleveranties, telecommensen. We willen ook proberen dat zoveel mogelijk te

bundelen, omdat je anders soms een weg net klaar hebt en een maand later er alweer wat moet gebeuren. Dat vergt veel afstemming en we hebben gewoon een oude stad waar heel veel aan gebeurt.

De voorzitter: Goed dank u voor uw antwoord. Ik hoor eigenlijk in dat het niet heel veel beter kan en dat we er maar even mee moeten leven in deze tijden hoe vervelend ook. Dank allen voor uw aanwezigheid. We zijn aan het einde van het vragen halfuur dan sluit ik deze bijeenkomst.

6. Vaststellen Kadernota 2024 - Raadsvoorstel

Voorzitter: de heer Struijk
Raadsgriffier: mevrouw Wepster
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Van Ballegooijen (VVD)
Dhr. Bootsman (GroenLinks)
Dhr. Gündogdu (Op ons Eiland)
Dhr. De Heer (ChristenUnie-SGP)
Dhr. Kleinpaste (Gewoon Dordt)
Mevr. Kruger (GroenLinks)
Dhr. Kwaak (VVD)
Mevr. Pichel (Forum voor Democratie)
Dhr. Portier (SP)
Dhr. Safranti (DENK)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter voor Dordt)
Mevr. Schnabel (PvdA)
Mevr. Simon-van Waardhuizen (Fractie van Waardhuizen)
Dhr. Stam (Fractie van Waardhuizen)
Mevr. Stolk (VSP)
Mevr. Van der Vugt-Roose (CDA)
Dhr. Venderbos-Lambinon (PvdD)

Portefeuillehouders: wethouder H. Van der Linden, wethouder C. van Benschop

De voorzitter: Beste mensen mag ik uw onverdeelde aandacht? Ik heet alle raadscommissieleden hartelijk welkom. Ik heet ook bijzonder welkom wethouder Van der Linden, wethouder Benschop. Naast mij mevrouw Wepster de griffier. Ik heet welkom de mensen die op de publieke tribune zitten en mensen die thuis meekijken en ga zo maar verder. Er wordt er verslag van deze vergadering gemaakt en daarom is het handig dat iedereen zich eerst eventjes voorstelt. Ik ga deze keer maar eventjes rechtsom, dus ik begin bij mevrouw Van Benschop.

Mevrouw Van Benschop: Chris Van Benschop wethouder.

Mevrouw Stolk: Margret Stolk VSP.

De heer De Heer: Robert de Heer ChristenUnie SGP.

De heer Van Ballegooijen: Luca van Ballegooijen Dordtse VVD.

De heer Kwaak: Peter Kwaak Dordtse VVD.

Mevr. Simon-van Waardhuizen: Claudia Simon-van Waardhuizen Fractie van Waardhuizen.

De heer Stam: Marco Stam Fractie van Waardhuizen.

De heer Gündogdu: Aydin Gündogdu Op ons Eiland.

De heer Safranti: Mehmet Safranti DENK Dordrecht.

De heer Kleinpaste: Gert-Jan Kleinpaste Gewoon Dordt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Franciske van Vugt CDA Dordrecht.

De heer Venderbos-Lambinon: Cees Venderbos Partij voor de Dieren.

De heer Portier: Ronald Portier SP.

Mevrouw Kruger: Kitty Kruger GroenLinks Dordrecht.

De heer Bootsman: Nick Bootsman GroenLinks.

Mevrouw Schnabel: Marije Schnabel Partij van de Arbeid.

Mevrouw Pichel: Ruby Pichel Forum voor Democratie.

De heer Schalken-den Hartog: David Schalken Beter voor Dordt.

De heer Van der Linden: Rik van der Linden wethouder.

Mevrouw Wepster: Anneloes Wepster griffier.

De voorzitter: Mijn naam is Leen Struijk en ik ben vanavond de voorzitter. Ik zie daarachter ook nog een paar mensen die blijkbaar mee willen doen dus dan mogen jullie ook nog even.

De heer Burakçin: Zeker, Burakçin GroenLinks.

De heer De Vries: André de Vries VSP.

De voorzitter: Met excuses, ik zag jullie niet door de grote afstand. Het is een beetje een volle boel vanavond. Goed wij zijn toegekomen aan de oordeelsvorming over de kadernota aan de hand van door de agendacommissie vastgestelde blokkenschema. De onderwerpen die zijn voor de eerste commissievergadering geclusterd op het begrotingsprogramma gezond, sociaal en zorgzaam. Op deze onderwerpen zijn tijdens de gemeenteraad van vorige week moties ingediend te weten de moties 5, 6, 8, 14, 16, 22, 24 en 25 en amendement 1. Dat zijn er best wel aardig wat om allemaal te

behandelen, maar we hebben geen verdere bespreekpunten, dus misschien moet het lukken. Ik heb gezien dat er genoeg fracties zijn quorum wordt gehaald, want volgens mij is elke fractie vertegenwoordigd. Normaal gesproken is het de bedoeling dat er één woordvoerder is per fractie. Ik heb van GroenLinks een verzoek gekregen, die hebben het een beetje opgedeeld op de wijze zoals de Partij van de Arbeid dat in de raad deed. Ik heb er geen moeite mee, alleen twee voorwaarden. De eerste is niet driemaal zoveel spreektijd pakken en de tweede is interrumpen. Dat doet denk ik één persoon en niet dat de ene keer die en de andere keer die want dan wordt het een beetje een chaos. Ik ga zo meteen vragen aan de fracties ...

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Safranti.

De heer Safranti: Ik ben daar niet mee eens, waarom? Het gaat niet om GroenLinks hoor, maar gewoon in het algemeen. Want kleine fracties die dus één zetel hebben, die zijn ook natuurlijk vertegenwoordigd. Dus waarom zou je moeten verdelen?

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Safranti voor de opmerking en de vraag. Ik snap u, tegelijkertijd grote facties die hebben vaak de onderwerpen verdeeld, die hebben elk hun expertise. Dat gemak, dat voordeel heeft u niet. U moet overal verstand van hebben. Hier worden een paar verschillende soorten onderwerpen behandeld, waarbij normaal bij een commissievergadering de één dit zou doen en de ander dat zou doen.

Daarom dacht ik als ze maar niet drie keer zoveel spreektijd pakken, heb ik er geen moeite mee. Maar als de rest van de commissie zegt ik ben het met de heer Safranti eens, dan hoor ik dat graag. Mijnheer Safranti u staat alleen, misschien met twee.

De heer Safranti: Ik heb alle vertrouwen in u voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Maar ik ga ze in de gaten houden hoor daar kunt u van op aan. Goed we gaan zo meteen de eerste termijn doen en de bedoeling is dus dat alle moties en het amendement in één keer meegenomen wordt. We gaan geen tweede termijn doen. De wethouders die gaan na afloop reageren. Daar mag u eventueel nog wel kort op ingaan, maar we krijgen dus niet echt twee complete rondes. In plaats van te vragen welke fracties willen een woordvoering doen, ga ik liever vragen zijn er fracties die zeggen wij geloven het wel, we gaan het aanhoren. Ik zie mevrouw Stolk dank u wel. Helemaal goed. Gewoon Dordt en de VSP die laten eventjes hun beurt voorbijgaan. De heer Gündogdu ook Op ons Eiland. Prima. U mag uiteraard wel eventueel interrumpen. Dan gaan we gewoon beginnen en dan ga ik maar ...

De heer Burakçin: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Gündogdu. De heer Burakçin sorry.

De heer Burakçin: Het lijkt erop. Voorzitter ik heb nog een ordevoorstel, ik heb het zojuist ook aan de griffie aangegeven. We hebben nog een onderwerp die we graag willen bespreken, maar we hebben het eerlijk gezegd gewoon verzuimd om dat tijdig door te geven. Dus ik wil eigenlijk de commissie vragen of het mogelijk is als we daar nog tijd

voor hebben om een onderwerp wat gaat over diversiteit en inclusie nog te bespreken. We hebben namelijk wat vragen aan de wethouder.

De voorzitter: Vraag aan de wethouder, daar hebben we misschien een vragenhalfuurtje voor. Het is een oordeelsvormende vergadering. We gaan het hebben over onderwerpen die met de kadernota te maken hebben en er is tijd geweest om onderwerpen in te dienen. Dan zou ik eigenlijk voor willen stellen mijnheer Burakçin we hopen nog meer vergaderingen mee te maken na het reces en misschien dat het dan een keer aan de orde kan komen.

De heer Burakçin: Dit gaat over dus over de kadernota waar we het tijdens de algemene beschouwing over hebben gehad, maar waar we dus wat nadere duiding willen hebben.

De voorzitter: Ik snap het, maar we hebben een hele volle agenda. We hebben heleboel moties en een amendement. Dus als we over een uurtje klaar zijn, kom ik misschien bij u terug. Maar ik vrees dat dat niet gaat lukken. Ik ga dan nu toch een poging wagen om te starten. Ik ga gewoon linksom en mijnheer Schalken aan u de eer om van start te gaan.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter dank u wel. Misschien heb ik net niet helemaal opgelet maar wat mij betreft was het niet de bedoeling dat iedereen een hele woordvoering of algemene beschouwing zou gaan doen zoals in de raadsvergadering.

Ik heb een aantal opmerkingen en wat input met betrekking tot wat moties en amendementen. Dus niet zozeer een hele uitgebreide woordvoering weer over deze punten.

De voorzitter: Maar mijnheer Schalken dat heeft u goed begrijpen hoor. Zo mag u het ook gewoon doen en u mag ook moties overslaan waar u helemaal niks van vindt, dus doe het op uw eigen wijze.

De heer Schalken-den Hartog: Dat is heel mooi dank u wel voorzitter. Dan gaan we dat zo doen en dan denk ik dat ik in ieder geval begin namens Beter voor Dordt bij de eerste motie die wij hebben ingediend met betrekking tot topsport. Een fonds voor topsport en voor evenementen. Zoals u weet hebben we een aantal jaren hebben we in Dordrecht een prachtig evenement gehad met het shorttrack. Dat hebben we nu niet meer. We hadden eigenlijk vanuit Beter voor Dordt al gehoopt dat er heel hard gezocht zou zijn naar een mooi nieuw evenement waarmee we Dordrecht op de kaart zouden kunnen zetten. Wat ons betreft was de inzet van die motie voor een evenementenfonds voor topsport ook daarvoor bedoeld. Dat is de reden waarom we dat zo ingediend hebben. We hopen eigenlijk, in een reactie gaf de wethouder aan dat er maar een klein bedrag beschikbaar was voor eventueel een fonds. Wat ons betreft hoeft zo'n nieuw topsportevenement niet alleen uit een fonds van sport te komen, maar zou dat ook uit de beleids mensen met betrekking tot evenementen kunnen komen. Ik hoop dat andere partijen met ons zich daar ook in kunnen vinden omdat we met elkaar het belang zien voor een nieuw topsportevenement.

De voorzitter: De heer Portier die heeft misschien een briljant idee voor u.

De heer Portier: Meer inderdaad een vraag waar u naar verwijst inderdaad naar de kampioenschappen shorttrack. Ik heb niet het idee dat daardoor mensen dachten Dordrecht is nog een stad die we eens moeten gaan bezoeken want daar hebben ze het kampioenschap shorttrack gehouden. Denkt u echt dat het uitgeven van geld aan dit soort evenementen mensen naar onze stad gaat trekken of om onze stad op de kaart te zetten? Temeer daar we sowieso al voor financiële problemen gesteld zijn is dit niet waar we geld aan moeten uitgeven.

De voorzitter: De heer Schalken een reactie.

De heer Schalken-den Hartog: Dank u wel. Volgens mij is de vraag helder en ik heb ook het idee en dat zou waarschijnlijk ook vanuit het college wel kunnen worden aangegeven dat de spin-off voor zo'n evenement enorm is. Als u kijkt naar de bezoekersaantallen en het feit dat Dordrecht ook weer een aantal dagen per jaar stevig op de kaart staat. Niet alleen in Nederland maar ook in Europa en ver daarbuiten. Dan hebben wij het idee dat zo'n evenement enorm kan bijdragen, ook aan de bekendheid en de positieve positionering van Dordrecht.

De voorzitter: Kort vervolgvraag mijnheer Portier.

De heer Portier: Als er concerten in de Gelredome zijn dan gaat iedereen naar Arnhem. Maar denkt u dat daardoor mensen extra nog een keer naar Dordrecht gaan? Heeft u daar aanwijzingen voor? Heeft u daar cijfers over zijn? Zijn er mensen die zeggen ik heb gezien hoe he ... kijk als je kijkt naar The Passion dan zie je echt de stad. Maar dat is in zo'n sporthal natuurlijk helemaal niet het geval. Had net zo goed ergens anders kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter dank u wel. Volgens mij is bewezen dat het evenement zoals bijvoorbeeld het shorttrack een enorme spin-off voor de economie van de stad hebben. Want als er twee of drie dagen een evenement is, dan begint het al een paar dagen ervoor. Er zijn heel veel hotels bezet. Mensen gaan eten, mensen gaan ook door de stad lopen. Mensen die het evenement op tv zien die denken wat een prachtige stad ook Dordrecht ga toch bezoeken. U heeft echt geen idee van wat voor effect dat kan hebben.

De voorzitter: Ik denk dat het helder is. Ik heb nog twee mensen gezien met een vraag, drie zie ik, vier zie ik. Dat wordt spannend. De heer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Dank u wel voorzitter. Ik heb eigenlijk een aanvullende vraag op wat de heer Portier vroeg. Topsport heeft zijn eigen inkomstenbronnen over het algemeen en is het dan ook noodzakelijk dat de gemeente dit gaat faciliteren?

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter dank u wel. Volgens mij is het net als bij andere evenementen zoals ook het shorttrack, dat niet alleen de gemeente de financier daarvan

is, maar dat er ook bijdragen zijn vanuit de sportorganisatie zelf en de organisatie die het uitzendt en dat soort zaken.

De voorzitter: Nog een korte vraag.

De heer Venderbos-Lambinon: Dan blijft nog steeds mijn vraag waarom moeten wij als gemeente dit faciliteren al is het maar een gedeelte.

De voorzitter: Ja zeg het maar.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, als spin-off voor de stad zoals ik dat net al aangaf. De stad goed op de kaart zetten. Dat is hetzelfde met inderdaad zaken en dat is dan geen topsportevenement, maar zoals we The Passion in Dordt hebben gehad, de intocht van Sinterklaas. Er zijn zoveel andere grote evenementen de afgelopen jaren geweest die wel degelijk en volgens mij ook aantoonbaar, een economische spin-off hebben gehad voor onze stad.

De voorzitter: Ik ga naar de heer Stam.

De heer Stam: Dank u wel voorzitter. Natuurlijk is wel een mooie geste om een sportfonds in het leven te roepen, maar wel wat vragen erbij. Eerste vraag is vindt u dan dat de gemeente dan ook het initiatief moet nemen om die evenementen te gaan organiseren? Wilt u daar actief op gaan doen? Want zomaar een fonds vormen en er gebeurt niks. Dan heb je er ook vrij weinig aan. Tegelijkertijd als u in de sportboulevard komt, praat daar eens met de beheerder, dan weet u al wat voor ideeën daar spelen dus daar lopen wel zaken. Maar de belangrijkste vraag is vindt u dat de gemeente actief moet acteren om zeg maar dat fonds te gaan besteden?

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter dank u wel. Volgens Beter voor Dordt is het belangrijk dat er in ieder geval een fonds beschikbaar is dat op het moment dat er wellicht evenementen interesse hebben in Dordrecht, dat we ook geld hebben om het mede mogelijk te maken. Juist omdat het een spin-off voor de stad heeft.

De voorzitter: Ga ik naar mevrouw van Vugt en daarna de heer Kleinpaste.

De heer Stam: Ik had nog een aanvullende vraag.

De voorzitter: Heel kort, want we moeten niet de hele avond met dit ene onderwerp vullen. Daar wil ik jullie wel even vragen om een beetje discipline. Wel boeiend, maar ...

De heer Stam: Dat snap ik, maar moet wel een goede basis hebben om volgende week te bepalen of je moet instemmen of niet.

De voorzitter: Volkomen terecht. Dus stel uw vraag.

De heer Stam: Dan ben ik tegelijkertijd m'n vraag weer half kwijt. Ik snap wat de heer Schalken zegt, maar je moet wel iets zelf toch gaan organiseren of niet? Ik bedoel je kan niet passief zeggen we hebben een fonds en als er dan een evenement komt. Als je

gewoon kijk naar al die grote toernooien op wereldniveau wat ook shorttrack was, dan heb je gewoon een actieve communicatie nodig en een spel tussen aanbieder en vraag om dat hier te hebben. Want net zoals bij shorttrack andere gemeenten zitten als kapers op de kust en voor je het weet ben je hem kwijt.

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter in reactie daarop ga ik er eigenlijk vanuit dat vanuit onze gemeente er altijd mensen actief aan het kijken zijn naar mogelijkheden en interessante partijen. Het verbaast het ons eigenlijk en dat gaf ik volgens mij in het begin al aan, dat we het jammer vinden dat er niet al iets was gekomen wat een mooie opvolger zou kunnen zijn voor de shorttrack.

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel voorzitter. Ik merk dat ik eigenlijk een beetje op het verkeerde been ben gezet door de naam. Het gaat om topsport en breedtesport. Vervolgens gaat het eigenlijk nu alleen maar over evenementen. Waar is de breedtesport gebleven in dit verhaal?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Dank u wel. Volgens mij is bekend dat wanneer er ergens een topsportevenement is, dat dat ook een positief effect heeft op sport in het algemeen en ook op breedtesport. Op het moment dat wij bijvoorbeeld het shorttrack evenement een aantal jaren naar Dordt hebben gehaald, heb ik begrepen dat achteraf dat meer mensen ook de sportboulevard en ook de ijsbaan zijn gaan bezoeken. Datzelfde kan natuurlijk ook gebeuren als je bijvoorbeeld van de wielersport een evenement naar Dordrecht zou halen, of van ik noem maar wat van de zwemsport. Dus dat heeft dan ook weer een positief effect op de beleving van sport en daarmee ook de breedtesport.

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ja want ik heb inderdaad nog vraag, want ik zie wel staan dat evenementenfonds voor de breedtesport moet worden uitgewerkt. Maar het wordt nu eigenlijk meer gebracht als dat is gewoon een positief effect wat vanzelf volgt, maar wat eigenlijk nu verdwijnt uit het fonds gebeuren.

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter volgens mij is het de bedoeling met het organiseren van een topsportevenement heeft dat als gevolg dat ook de breedtesport en dat daarmee wordt gestimuleerd.

De voorzitter: Mijnheer Kleinpaste u had ook nog een vraag en daarna de heer Van Ballegooijen.

De heer Kleinpaste: Voorzitter even om het te checken. Want ik ben even benieuwd hoe het precies gaat met het vullen van dat fonds wat de heer Schalken zich voorstelt. Want ik meende even begrepen te hebben dus ik check het. Dat het mogelijk dan ook middelen van algemene evenementenorganisatie richting sport zou moeten vloeien. Heb ik dat goed begrepen of zit ik eraan?

De voorzitter: Misschien kan de heer Schalken met ja antwoorden.

De heer Schalken-den Hartog: Nee ik ga iets meer zeggen dank u wel. Ja of nee is niet voldoende. Net als met andere evenementen kan het soms zo zijn dat je uit verschillende potjes ervoor zorgt dat je het kunt organiseren. Met een fonds voor het topsportevenement, iets wat met topsport te maken heeft, kunnen we ons voorstellen dat je ook kijkt naar middelen die je bij het evenementenfonds beschikbaar hebt om ervoor te zorgen dat je de financiën goed kunt regelen.

De voorzitter: Voldoende mijnheer Kleinpaste? Dan ga ik naar de heer Van Ballegooijen.

De heer Kleinpaste: Ja voldoende maar niet gerustgesteld.

De voorzitter: Dat is goed.

De heer Van Ballegooijen: Voorzitter omwille van de tijd zal ik mijn vraag opnemen als opmerking in mijn eigen woordvoering.

De voorzitter: Dank u wel. Dat is heel goed, mijnheer Gündogdu kunt u dat ook of?

De heer Gündogdu: Nee, heel even kort. Op zich de strekking van de motie oproep vind ik wel bijzonder. Maar ben ook met name benieuwd zeg maar in hoeverre aan welke bedragen denken wij? Gezien de kadernota waarbij in ieder geval het college aangeeft dat er heel weinig beleidsruimte is, waar halen we dat geld vandaan? Of wat moeten we niet doen om dit fonds te kunnen vullen?

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter daar kan ik een kort antwoord op geven. Want volgens mij had de wethouder in een reactie al aangegeven dat er een fonds voor sport was, of tenminste ruimte voor sport was van rond de 80.000 euro. We hebben bij de beleidswensen hebben we ook een bedrag staan voor evenementen. Volgens mij wordt dat op een ander moment in een andere kamer ook besproken. Waarvan wij hebben aangegeven dat wat ons betreft nu niet al in beton gegoten moet zijn voor welke evenementen dat beschikbaar zou zijn. Dus daar zou wellicht ook wat van beschikbaar kunnen komen.

De voorzitter: Aan het knikken van de heer Gündogdu maak ik op dat hij het begrepen heeft. Mijnheer Schalken u kunt misschien verder gaan met uw verhaal.

De heer Schalken-den Hartog: Ik ga niet verder met mijn verhaal. Op andere moties ga ik wel reageren wanneer mensen daaraan toekomen vanuit de fractie.

De voorzitter: Helemaal goed. Dan ga ik naar mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank voorzitter. We hebben geen moties en daarmee ook geen woordvoering voorbereid. Wel een aantal vragen, maar die zullen we bij de interruptie naar voren brengen.

De voorzitter: Prima dank u wel dan ga ik naar mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel voorzitter. Om als eerste bovenaan te beginnen. We hebben samen met de fractie van Waardhuizen een amendement ingediend voor een bestemmingsreserve jeugdzorg. De heer Stam die gaat er dan straks ook nog verder op in, maar om alvast af te trappen. We hebben dit amendement ingediend omdat we denken dat het heel belangrijk is dat er nu al op dit moment gelet wordt op de risico's die eventueel in de jeugdhulp ontstaan. Daarom willen wij graag die 1,1 miljoen reserveren en stoppen in een bestemmingsreserve en dat oormerken als jeugdhulpgeld.

Reden daarvan is dat we dan op latere termijn, want we weten natuurlijk niet en in de beantwoording van de vraag kwam het ook al kort naar voren, die we technisch gesteld hebben. We weten niet tegen wat voor situaties we aan gaan lopen. In die zin denken we dat het goed is om alvast te anticiperen op dat wat gaat komen. Dus dat is het amendement.

Mevrouw Kruger: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Dank u wel. Ik wilde graag een vraag stellen aan mevrouw Schnabel over die bestemmingsreserve omdat, maar misschien kan de wethouder daar dadelijk ook iets over zeggen. Volgens mij heeft de jeugdzorg een opneindregeling, dus als er iets nodig is dan moet er ergens geld vandaan komen. En om dit bedrag, wat we niet weten of dat echt voor jeugdzorg nodig is nu al te reserveren, terwijl we op heel veel andere terreinen ook financiën nodig hebben. Vragen wij ons af wat nu het slimste is om te doen. Gewoon te begrijpen dat er een opneindregeling is en dit geld ook mogelijk voor andere zaken binnen misschien de zorg te bestemmen, of specifiek te oormerken voor jeugdzorg.

De voorzitter: De wethouder die heeft aandachtig meegeluisterd en heldert het straks vast op ingaan. Maar mevrouw Schnabel denk ik eerst of de heer Safranti die heeft een aanvullende vraag? Anders lijkt me dat het verstandiger is dat mevrouw Schnabel hem eerst beantwoord.

De heer Safranti: Ik ben totaal mee eens met mevrouw Kruger. Ook dat was dus onze twijfel is dat niet landelijk geregeld of krijgen we daar niet van het landelijk? Moeten we dat nu al gaan oormerken die 1,1 miljoen uit mijn hoofd. Dat was dus ook onze punt in dit geval.

De voorzitter: Prima steun voor mevrouw Kruger, maar mevrouw Schnabel die heeft een andere gedachte over. Mijnheer Stam u wilt ook nog iets aanvullends?

De heer Stam: Ik volg de lijn van mevrouw Schnabel, ik bedoel landelijk gezien in jeugdzorg zie je niks anders als hervormingsagenda's. We kunnen natuurlijk zeggen het is opneemregeling er alle middelen onbepaald instoppen. We hebben daar in de gemeenteraad ook al een kleine discussie over gehad met de wethouder. Wij zijn van mening dat je die 1,1 miljoen die nu eigenlijk op ons pad terechtkomt door alle laat maar zeggen taakstellingen die vanuit het Rijk zijn uitgevoerd en nu in een potje komen. Om dat binnen jeugdzorg te reserveren, maar wel voor andere doellijnen dan in de grote hoop te laten verzuipen. Volgens mij is het niet echt een opneemregeling maar gewoon echt gebudgetteerd. Alleen door de groeiende vraag is het langzamerhand een opneemregeling geworden.

De voorzitter: Mevrouw Schnabel u heeft in ieder geval een medestander, maar u moet de vraag beantwoorden van mevrouw Kruger denk ik.

Mevrouw Schnabel: Want mevrouw Kruger gaf inderdaad aan het is een opneemregeling. Wij denken dat het financieel handig is om daar alvast op te anticiperen en een soort deur aan te brengen. Waardoor dat we zelf de middelen zeg maar tot beschikking hebben om te kunnen reageren wanneer dat er iets misgaat. Dus dat is de reden dat wij denken dat dit een handig idee is. Dan was er nog een vraag van de heer Safranti maar volgens mij was die in de strekking van deze vraag. Klopt dat?

De voorzitter: De heer Safranti was het helemaal eens met de vraagsteller, maar inmiddels is er iemand die ook weer een vraag heeft en dat is de heer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter dank u wel. Ik heb vorige keer ook goed geluisterd naar de beantwoording van de vragen die werden gesteld over het amendement. Tegelijkertijd begreep ik ook dat als dit bedrag wordt geormerkt of apart wordt gehouden voor, dat er dan ook weer een nieuwe dekking moet worden bedacht. Zou PvdA daarop willen reageren?

De voorzitter: Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Zeker. Wat de wethouder inderdaad aangaf is dat er dan een gat wordt geschoten in de begroting, maar wij denken er komen ook middelen vanuit gasbron vrij en wij denken misschien kunnen we die daarmee dekken. Ik zie de heer Heijkoop, maar wij denken inderdaad dat het goed is op die middelen daarvoor en anders om met elkaar te kijken wat we daarvoor kunnen gebruiken.

De voorzitter: U heeft uw antwoord mijnheer De Heer? Dan mag u verdergaan met uw verhaal mevrouw Schnabel of gaat de heer Stam verder?

De heer Stam: Nog één kleine vraag en die is ook richting de heer De Heer. Er liggen nu 25 moties voor twee amendementen waar eigenlijk nog geen geld voor gereserveerd is. De kadernota is zo dichtgetimmerd, is eigenlijk de vraag aan de wethouder op het moment dat je 25 moties wel zou toekennen dan hebben we toch ook een financieel probleem. Dus ik vind het argument omdat het nu een gat in de begroting schiet vind ik niet echt van dien dat ik daarvan ondersteboven ben.

De voorzitter: Maar dat is eigenlijk een vraag aan de wethouder Financiën. Die gaat daar straks op in dat gaan we nu niet doen. Mevrouw Schnabel gaat u verder.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Daarnaast willen wij graag op het jongerenperspectieffonds dat hebben we ingediend. We zijn blij dat de wethouder daar enthousiast over was. Dat het ook al wat langere tijd bij de ambtenaren ligt die hiermee bezig zijn. We denken dat dit een uniek fonds is omdat het juist inspeelt op jongeren die eigenlijk vastlopen en een perspectief nodig hebben. Dus er wordt een perspectiefplan gemaakt en er staat een maatschappelijke bijdrage tegenover. Juist die dubbeling maakt dat het goed werkt en dat het ook heel veel positieve resultaten heeft opgeleverd. Daarnaast is voor jongeren vaak het inkomen te laag om in een schuldhulpverleningstraject te gaan.

De voorzitter: De heer Van Ballegooijen heeft ondertussen een vraag voor u.

De heer Van Ballegooijen: Dank u wel voorzitter. Allereerst wij zijn heel enthousiast over het idee en dus de vraag is misschien ook wel weer richting de wethouder gericht. Delen waar we wat vragen bij hebben zo moet ik het zeggen. Is dus één inderdaad is dit geld inderdaad beschikbaar via deze weg? Dat is wel een belangrijke dat we niet geld uitgeven dat al voor andere doelen beoogd is. Twee is eigenlijk in hoeverre dus dit al via deze weg of via een andere weg dezelfde doelen gepoogd worden bereikt te worden, zodat we niet ook dubbel werk doen zullen we maar zeggen. Dus ik denk dat het een hele nuttige aanvulling is, maar ik denk wat de wethouder ook al eerder heeft aangegeven. We moeten even kijken hoe het inpast. Dus daar zou ik wel benieuwd naar zijn ook van de reactie van zowel mevrouw Schnabel als de wethouder.

De voorzitter: Die van de wethouder zult u even geduld voor moeten hebben, maar mevrouw Schnabel die mag er nu nog wel op ingaan.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel voorzitter daar ga ik graag op in. Want het is zo de wethouder die gaf vorige week aan er zijn dus al inderdaad projecten die lopen zoals vroeger Op Af en MatchMakers. Wat dit nou onderscheidt van andere projecten is dat je door zeg maar de maatschappelijke meerwaarde die het creëert of de maatschappelijke iets dat je doet als jongere, kan je bijvoorbeeld je startkwalificatie halen of vrijwilligerswerk doen. Op die manier kun je heel makkelijk weer terug in de maatschappij komen. Door dat perspectiefplan word je ook een soort van op de rit gezet. Nu is het zo dat in veel gemeenten dat ook echt positieve effecten heeft opgeleverd en ook jongeren heeft geholpen om echt verder te komen.

De voorzitter: De heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter daar had ik een beetje een vraag over. Dat is misschien ook mijn onbekendheid met dit fonds. Eentje is hoe verschilt het van schuldhulpverlening aan andere groeperingen, want dit richt zich echt op 18 tot 27 jaar. Bij het hele verhaal over maatschappelijke tegenprestatie et cetera dacht ik maar moeten de jongeren dan niet gewoon aan het werk geholpen worden volwaardig werk? Waarom specifiek zeg maar via de weg van een maatschappelijke tegenprestatie?

De voorzitter: Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Kijk jongeren die verdienen te weinig om in een schuldhulpverleningstraject terecht te komen. Op het moment dat er alleen naar de financiën gekeken wordt, dan wordt dus niet de persoonlijke situatie meegenomen. Dat maakt het voor veel jongeren lastig om het überhaupt aan te kaarten en om ergens in terecht te komen waar ze ook echt daadwerkelijk werken aan hun toekomst en daar is dat perspectiefplan voor. Dan heb ik volgens mij beantwoord wat u vroeg of is er dan nog een vraag die ...

De voorzitter: De heer Portier heeft het nog niet helemaal begrepen denk ik.

De heer Portier: Het ging ook specifiek over waarom die maatschappelijke tegenprestatie en niet jongeren gewoon aan werk helpen.

Mevrouw Schnabel: Die maatschappelijke tegenprestatie kan ook zijn aan het werk geholpen worden. Want daar zit vaak ook een hobbel om aan het werk te gaan. Soms is het ook het feit dat er nog geen startkwalificatie gehaald is. Dan blijf je natuurlijk op een bepaalde manier een goedkope arbeidskracht. Door die schulden, je creëert natuurlijk ook omdat je die schulden een soort van maatschappelijk afbetaalt, dat je daarmee ook de samenleving een soort van veilige plek maakt. Dus die maatschappelijke tegenprestatie die is meer dan alleen weer aan het werk komen. Dat is ook terugbetalen eigenlijk wat afgekocht is.

De voorzitter: Voldoende mijnheer Portier?

De heer Portier: Ik zal in de wandelgangen nog wel meer informatie vragen.

De voorzitter: Daar kun je heel veel informatie krijgen. De heer Stam die heeft een vraag of hij gaat u ook weer een keer helpen mevrouw Schnabel.

De heer Stam: Ik heb nog wel een vraag die in het verlengde daarvan zit, in de gemeenteraad ook al gesteld maar die heeft de wethouder nog niet beantwoord. Er zijn nu een heleboel jongeren die gaan in die mooie nieuwe woningen wonen daar op het Leerpark ongeveer driehonderd. We hebben al signalen ontvangen dat een aantal jongeren gewoon die huur niet kan betalen. Wat voor oplossing is daarvoor? Er schijnt een toezegging te zijn van de wethouder dat ze mogen aankloppen, maar aankloppen is nog niet geregeld. Als ik dat in het verlengde trek van hetgeen wat de PvdA nu voorstelt, sluit het daarop aan of heeft u daar andere middelen voor en staan die dan in de kadernota of gaat het uit een ander potje?

De voorzitter: Daar komt de wethouder denk ik straks wel op terug. Mevrouw Schnabel u gaat nog verder?

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Ja graag als dat kan. Dus dat is over het jongerenperspectieffonds. Motie M22 Witgoedregeling vanuit Bijzondere Bijstand. Daar waren we in de vorige vergadering misschien wat fel over maar we vinden het een hele sympathieke motie, dus dat willen we graag benadrukken. Het is alleen dat we er wel vragen nog bij hebben omdat energiehulp er al is. En omdat die continuïteit gewaarborgd moet worden en omdat we denken dat dat eigenlijk misschien, maar dat weten we natuurlijk niet, dus dat is ook een vraag. Dat we denken dat het misschien

daar nog het meeste in zit. Om ervoor te zorgen dat die witgoedregeling die er eigenlijk op een bepaalde manier al is, om die te continueren en om daar ook genoeg personeel voor te vinden. Want dat is wat nu een probleem lijkt. Dus dat is onze aanvulling op die motie. Dan willen we graag nog kort over Inclusie in Dordrecht is nou een illusie. We vinden het een ook een super sympathieke motie. We denken dat het goed zou zijn om in het evenementenbeleid mee te nemen. Tegelijkertijd kunnen we ons nog niet helemaal vinden in aparte evenementen voor doelgroepen.

Maar we vinden het wel een hele goede aanvulling om op festivalterreinen mogelijkheden te creëren waar mensen gewoon gebruik van kunnen maken als ze dat nodig hebben. Dus daar zijn we benieuwd naar. Even kijken, dat dat was het voor nu eventjes.

De voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat straks de heer Safranti of iemand van de fractie van Waardhuizen op die andere moties wel in zal gaan. Dan ga ik naar GroenLinks. Mevrouw Kruger heeft gezegd dat zij zou starten. Klopt dat mevrouw Kruger? Of wordt u nu zenuwachtig?

Mevrouw Kruger: Nee hoor ik word niet zenuwachtig.

De voorzitter: Ik wil u er even aan herinneren wat we afgesproken hebben.

Mevrouw Kruger: Ga ik starten.

De voorzitter: Ik herinner u nog even we hebben afgesproken ...

Mevrouw Kruger: Ja we houden het kort. Ik kom zo even op onze eigen motie over kunst in de openbare ruimte. Kort wil ik ingaan op de witgoedregeling dat is een mooi initiatief om dat inderdaad in Dordrecht ook aan de gang te zetten. Daarbij willen we aan de wethouder vragen om ook toch eens even te kijken naar Thomas Rau, ondernemer, architect en visionair van de circulaire economie. Die had onder andere ook ideeën over het verstrekken van bijvoorbeeld een wasmachine die je dan niet koopt, maar die je dan huurt of leest. Waardoor je vrij goedkoop kunt wassen zeg maar. Maar dat je niet een dure machine hoeft te kopen. Dat is even een opmerking erbij. Verder even kijken hoor want eentje die komt straks pas. Kom ik op de motie voor kunst in de openbare ruimte. Ik denk dat zoals het beschreven is, het eigenlijk wel voor zelf spreekt. Het is voor iedereen bereikbaar. Iedereen kan ernaar kijken, iedereen kan zich verbazen, iedereen kan er soms ook troost in vinden in kunst in de openbare ruimte. Voorheen hadden we daar een hele mooie regeling voor. Wij vragen dus om eens te kijken om die regeling weer in het leven te roepen zodat niet op het moment dat er ergens een kunstenaar is, of dat we het idee hebben om een kunstwerk ergens te plaatsen. Of dat nou een beeld is, een muurschildering, een gedichtregel of wat dan ook. Dat we dan weer moeten gaan zoeken naar hoe gaan we dat dan doen, zijn er allerlei vergunningen voor nodig, maar dat dat gewoon in een regeling geplaatst is.

De voorzitter: De heer Portier die wil hier iets over vragen.

De heer Portier: Voorzitter wat ik me afvraag dreigt niet het gevaren, want vroeger waren er inderdaad regelingen zoveel procent moet besteed worden aan kunst in de

openbare ruimte. Dan zag ik een hoop golvend oudroest voor een politiebureau. Of er was, we hebben hier wat bolletjes die Albert Cuyp voor moeten stellen of er werd een paaltje gekleurd en dat kostte dan 10.000 gulden want anders kom je niet aan het percentage. Bent u niet bang dat heel veel van dat soort kunst tussen aanhalingstekens geplaatst gaat worden als je een vast percentage uit geeft in plaats van te kijken wat willen we nou echt?

De voorzitter: Mevrouw Kruger u heeft denk ik een andere visie op kunst?

Mevrouw Kruger: Sowieso. Kijk ik vind het soms ook roest en dan heb ik er geen bijvoorbeeld een bepaald gevoel of wat dan ook bij. Dat is met iedere kunst. Dat is ook in een museum waar prachtige dure schilderijen hangen. De één spreekt het aan en de andere denkt bij mijn oma hangt ook zoiets op de schoorsteen alleen dat is dan niet door een bekende kunstenaar geschilderd. Dat is best lastig om daarover te twisten. Ik ben er zeker niet bang voor want juist zoals die regelingen nu bestaan met allerlei ook criteria en uitwerkingen waaraan voldaan moet worden, dan kan je dat voorkomen. Wij vragen ook niet om bijvoorbeeld één procent van een bouwsom of wat dan ook, maar gewoon eens te kijken op wat voor manier kan je dat gaan opzetten en hoe kan je dat gaan organiseren.

De voorzitter: Voor u verder gaat, mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Wat wij ons afvroegen is hoe ziet u de samenwerking zeg maar met buurtbewoners in wijken en de kunstregeling? Want wat wij ons voor konden stellen is dat buurtbewoners daar natuurlijk ook veel over te zeggen hebben.

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Dank voor uw vraag. Want als je gaat kijken hoe die regelingen zijn opgesteld, wordt er juist ook de nadruk op gelegd dat niet bijvoorbeeld dat er met kunstenaars gesproken wordt over wat er in de openbare ruimte moet komen, maar ook inderdaad met andere belanghebbenden zoals inwoners. Ik kan me voorstellen dat als je in een kinderrijke buurt woont en dat je op een bepaald plein of in een bepaald veld iets wil hebben, dat je dan een kunstvoorwerp wil waar kinderen bijvoorbeeld op kunnen klimmen of wat mee kunnen doen. Dus buurtinwoners hebben zeker ook in die criteria hebben daar zeker inspraak in.

De voorzitter: Een vervolgvraag.

Mevrouw Schnabel: Een kleine aanvullende vraag. Is er dan bijvoorbeeld ook ruimte dat buurtbewoners dan samen met de kunstenaar daarin kunnen optrekken?

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Zeker en dat is juist zo mooi van kunstenaars die staan altijd open voor allerlei initiatieven. Met elkaar kan je tot iets nog veel mooier komen als dat één iemand iets verzint.

De voorzitter: Voor u verder gaat de heer Van Ballegooijen heeft ook een vraag.

De heer Van Ballegooijen: Dank u voorzitter. Eén ding is mij minder duidelijk geworden eigenlijk door deze beantwoording. In eerste instantie gaf mevrouw Kruger aan dat ze graag wilden onderzoeken of ze terug kon naar de procentregeling zoals die bestond. Mijn weten is dat een procentregeling van de bouwsom. Zojuist zei mevrouw Kruger dat ze niet per se een procentregeling van de bouwsom.

Dus dan vraag ik me af, waar dan een percentage van? bovendien vraag ik me dan af maken we hierdoor niet direct bouwen dat toch al duur is, gewoon per definitie op elke locatie duurder? Is het daarmee niet logischer om per project te kijken wat een logische invulling van straatkunst is?

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Dank voor de aanvullingen. De officiële percentageregeling bestaat inderdaad eigenlijk een Rijksregeling. Eén procent was dat toen geloof ik, of één komma zoveel van een bouwsom die dan gebruikt werd voor kunst in de openbare ruimte. Maar als je gaat kijken hoe het nu zich verder uitwerkt, kan het een percentage zijn van een bouwsom maar het kan ook zijn van de inrichting van een openbare ruimte waar dan een bepaald bedrag voor vrijgemaakt wordt om die kunst te doen. Maar ook daar zitten weer maxima en minimale bedragen aan. Dus het is niet zo als je een, ik noem maar wat een project hebt wat twintig miljoen kost, dat je daar dan één procent doet. Ik ben zo slecht in rekenen jongens. 200.000 dat je per se voor 200.000 euro een kunstwerk moet neerzetten, dat kan ook goedkoper zijn. Daar zijn weer ook allerlei maatstaven voor die dat ook juist kunnen beteugelen.

De voorzitter: De heer De Heer die heeft er ook nog een opmerking over of een vraag.

De heer De Heer: Voorzitter dank u wel. Even een vraag over de financiering. Dat was me nog niet helemaal duidelijk, sympathiek voorstel. Is dit neutraal, moet er extra geld bij vanuit een ander potje, of gaat dit vanuit kunst en cultuur en zou er iets anders dan voor moeten wijken om dit te realiseren?

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ik zit even te denken, want het is niet specifiek uit kunst en cultuur juist niet. Het gaat erom dat je gaat kijken of er andere middelen beschikbaar zijn om dit te bekostigen.

De voorzitter: Helder mijnheer De Heer?

De heer De Heer: Dan misschien de vraag daarbij voorzitter wat het voorstel zou zijn waar het dan vandaan zou komen.

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Dat is om juist te gaan kijken wat de mogelijkheden zijn hoe je dat kan gaan regelen. Ik kan er allerlei ideeën bij hebben, maar het gaat erom dat we met elkaar gaan kijken om die regeling weer vorm te gaan geven en daar dan ook de financiën bij te zoeken.

De voorzitter: Ik zou zeggen ga verder met uw betoog of geef het stokje door.

Mevrouw Kruger: Ik ben klaar. Ik geef het stokje over aan Nick, de heer Bootsman.

De voorzitter: De heer Bootsman.

De heer Bootsman: Dank u wel voorzitter. Ik wacht even tot het wat stiller is.

De voorzitter: Eén moment. Beste mensen graag aandacht voor de heer Bootsman.

De heer Bootsman: Dank u wel voorzitter. Ik ga beginnen met motie 14. Wij zijn het helemaal eens met de strekking van deze motie. Wij zijn wel van mening dat we dit echt integraal moeten bekijken. Of het ook in bestaande programma's ingepast kan worden, zoals het ook in het dictum van de motie genoemd wordt. Graag wachten wij hier ook het debat over af.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: U zei net fijn dat u het er helemaal mee eens bent, maar dat u benieuwd bent naar hoe het in bestaande projecten past. Klopt dat? Wil ik een kleine toevoeging maken. Het is juist krachtig op zichzelf, omdat het juist gaat over dat hele traject dat afgelopen wordt. Andere projecten die bedekken daar wel een deel van, maar die hebben niet die effectiviteit als het over jongeren met schulden gaat.

De voorzitter: De heer Bootsman.

De heer Bootsman: Bedankt voor deze aanvulling. Dat nemen wij zeker mee in onze overwegingen. Want wij wilden bij deze motie ook graag het debat in de commissie even afwachten. Dan gaat ik nu door als dat mag naar motie M16. Ons inziens is deze motie overbodig omdat er een toezegging is gedaan dat er een nieuwe voedselvisie naar de raad komt na het reces. Voorzitter en dan de laatste motie M24 is inclusie een illusie. Met deze motie is ons inziens inclusie een illusie. Door het organiseren van speciale avonden voor de doelgroep creëer je geen inclusie. Wij vinden het beter om te kijken naar het toegankelijk maken van het bestaande uitgaansleven zodat mensen met een beperking echt inclusief midden in de samenleving mee kunnen doen in plaats van apart van het reageren uitgaansleven. Wij zijn het echter natuurlijk wel mee eens dat er bij evenementen goede wc's moeten zijn zodat mensen met een beperking naar de wc kunnen en eventueel zich kunnen verzorgen als dat nodig is. Voorzitter dan geef ik het woord aan de heer Burakçin.

De voorzitter: De heer Burakçin.

De heer Burakçin: Voorzitter ik kan daar heel kort over zijn. Ik heb geen woordvoering, maar ik wil wel reageren zo meteen als de moties van andere partijen ingebracht worden. Dus wil wel graag ruimte voor interruptie.

De voorzitter: Dus die gaat u doen in plaats van mevrouw Kruger.

De heer Burakçin: Op specifieke moties.

De voorzitter: Als het op één motie gaat oké, maar niet twee op dezelfde motie denk ik. De heer Portier dan bent u aan de beurt.

De heer Portier: Voorzitter eerst een algemene opmerking, ik ga natuurlijk niet de algemene beschouwingen over doen. Ergens was er een reflectie van '...' op de kadernota waarin ze zeggen dat ze wat vragen hebben over de uitvoeringskracht van de organisatie en kan de organisatie de stapeling van investering en gestelde ambities wel aan? Dat is ook een beetje een leidraad hoe ik naar verschillende moties en voorstellen kijk. Willen we niet te veel, terwijl we eigenlijk voor een periode van grote bezuinigingen staan. In dat kader heb ik ook altijd grote twijfel bij het creëren van allerlei potjes met bepaalde doeleinden. Dan kom ik gelijk bij amendement A1 de reservering voor de jeugdhulp. Zoals mevrouw Kruger ook al zei jeugdhulp is gewoon een voorziening die geregeld moet worden. Als het nodig is, moet het geld ervoor op tafel komen. Dus een apart potje daarvoor creëren lijkt me niet heel zinvol. Ik heb ook al de nodige vraagtekens gezet bij het speciale evenementenfonds voor topsportevenementen. Dan is er een motie van de VVD over grip op het sociale domein waarin al gepleit wordt eigenlijk voor bezuinigingen en al dat soort zaken. Zonder nog te vertellen waar dat dan heen moet. Daar zijn we sowieso niet op die manier voor. Als je al iets concreet wil bezuinigen vertel dan waarop. Ook wat de consequenties daarvan zijn. Voor de rest wordt in deze motie met de haren er een platformontwikkeling voor bouwprojecten bijgesleept waarvan ik het niet helemaal het verband met de rest van de motie. Dus dat vond ik ook niet heel logisch. Dan kom ik bij het jongerenperspectiefonds. Zoals het uitgelegd is in ieder geval met de uitleg die ik tot nu toe gehoord heb, ben ik wel tevreden en denk ik dat we dit gaan ondersteunen. Wat betreft de witgoedregeling, dat was natuurlijk onze eigen motie. Dat richt zich ook met name op de mensen die een beetje buiten het bijstandsbeleid vallen. Maar gewoon de lagere inkomens, ook de werkenden. Ik begrijp dat daar inderdaad al een voorziening voor is, uit de discussie wat we hebben gehad bij de algemene beschouwingen. Maar waarschijnlijk nog niet algemeen genoeg bekend et cetera. Dus ik denk misschien dat de motie wat aangepast moet, ook met DENK overleggen. Maar ik denk dat het nog steeds wel iets is wat echt aandacht goed kan gebruiken. Inclusie een illusie, sluit ik me gewoon aan bij de woordvoering van GroenLinks daarover. Motie van Waardhuizen over een gemeentelijke zorgadviseur. De zorg is al ingewikkeld en nog een aparte functionaris daarvoor aanstellen lijkt het me niet eenvoudiger te maken. Dus vooralsnog niet heel enthousiast hierover. Wat betreft het voedselbeleid, ik heb nog twee moties te gaan, over het voedselbeleid. Voedselbeleid het feit dat mensen met voedsel aan de gang gaan en het voedsel is heel erg belangrijk. De vraag is moet de gemeente daarmee aan de slag? De Partij van de Dieren zegt er zijn allemaal organisaties die enthousiast in de startblokken staan om aan de gang te gaan. Ik zeg ga je gang. Ga ermee aan de slag. Maar wat moet de rol van de gemeente hierin zijn dat is mij niet helemaal duidelijk. Dus ook de toezegging die al gedaan is door de wethouder vraag ik me af is dat eigenlijk wel nodig? Maar misschien dat ik me kan laten overtuigen ik hoor het graag. Ten slotte de kunst in de openbare ruimte. Sluit ik me ook een beetje aan bij de vragen die mevrouw Schnabel erover stelde. Want op zich vind ik het goed dat er kunst in de openbare ruimte komt. Maar dat moet inderdaad wel iets zijn wat aan de ene kant natuurlijk kunstzinnig is, maar waar aan de andere kant ook bewoners blij mee worden.

Kijk vroeger had je bijvoorbeeld van die Chileense schilderbrigades die inderdaad muurschilderingen aanbrachten met sociale thema's en dergelijke. Daarvan dacht ik echt dat is mooi. Dat zegt wat dat enthousiasmeert mensen. Natuurlijk ga ik er niet over wat er in de '...' komt, maar het moet bij bewoners besproken worden. Maar ik kan me voorstellen dat je een bepaald bedrag ter beschikking stelt voor kunst in de wijken en dat dat daarvoor gebruikt kan worden. Daar wou ik het even bij laten dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel dan ga ik naar de heer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Dank u wel voorzitter. Ik heb twee moties waar ik het over wil hebben. Motie M24 Fractie van Waardhuizen over inclusie in Dordrecht. Wij gaan helemaal mee met de woordvoering van GroenLinks daarin. Die steunen wij. Dan onze eigen motie, de heer Portier hoeft niet bevreesd te zijn. Want GroenLinks is ons al voor geweest met betrekking tot die toezegging en omdat die toezegging gedaan is, zullen wij de motie intrekken.

De voorzitter: M16 wordt dus ingetrokken.

Mevrouw Wepster: Dat kan pas in de raadsvergadering.

De voorzitter: Maar goed dan weten we het vast dan hoeven ze er ook niet meer op in te gaan. Dus dat is wel handig dat ze het weten denk ik. Mevrouw van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel voorzitter. Ik ga ze ook even bij langs. Amendement 1. Het CDA is voor ontschotten en daar zit ons probleem een beetje met dit overigens sympathieke idee. Dus we zien hier op dit moment de noodzaak nog niet echt van in. Ook vanwege die opneemregeling enzovoort. Dan motie M5. Ik heb daar al wat vragen gesteld over breedtesport dat houdt ons nog wel even bezig. Dan M6 de titel daar voel ik me niet helemaal gelukkig bij, weer grip. Als het nu meer grip is dan wordt het misschien anders. Maar weer grip dat veronderstelt dat die grip er helemaal niet is. Waarom dan specifiek alleen op dit onderdeel. Het is wat ongedefinieerd. Dus het is een beetje onduidelijk waar dit dan heen moet op dit moment. Dus misschien kan daar straks nog even op gereageerd. Dan M14. Heel sympathiek ook en ik ben eigenlijk hier ook wel heel erg benieuwd naar de verdere reactie vanuit het college om gewoon even goede afweging te kunnen maken wat willen we hiermee. Dan de witgoedregeling die vinden we overbodig. Dan inclusie. Dit is volgens ons niet de oplossing M24. M25 daar sluit ik me aan bij de woordvoering van SP. Dan M16 hebben we het niet meer over. M8 daar ga ik opnieuw naar kijken want wij hadden op geschreven we willen gewoon laagdrempelige kunst. Maar dat hoor ik nu wel wat terugkomen in de beantwoording. Dat was ons uit de motie niet echt duidelijk dus we gaan er gewoon goed naar luisteren wat er allemaal over volgt. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw van Vught. Dan ga ik naar de heer Safranti. Of wilde u nog een vraag stellen aan mevrouw van Vught?

De heer Safranti: Ik wilde eigenlijk wat vragen.

De voorzitter: Dat mag doe maar.

De heer Safranti: Ik hoorde mevrouw van Vugt zeggen over motie 22 dat het overbodig is. De vraag is natuurlijk waarom?

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt legt u het even uit?

Mevrouw Van Vugt-Roose: Omdat er al verschillende instanties zijn die hiervoor zorgen dat witgoed goedkoop kan worden aangeschaft of dat erin ondersteund wordt. Dus de aanvulling op wat er al is, zien we op dit moment te weinig. Dat is kort het antwoord.

De voorzitter: Mijnheer Safranti u bent gelijk aan de beurt dus u kunt nog even reclame maken voor uw motie en wat uitvoerige uitleg geven.

De heer Safranti: Dat zal ik zeker proberen te doen. Ik zal ook het lijstje even doorlopen. Die waar wij dus sowieso voor zijn dat is motie M6 van de VVD. Daar willen wij zeker mee instemmen. Motie 14 daar willen wij ook mee instemmen. De rest daar zal ik vanavond natuurlijk heel goed gaan luisteren en kritische vragen stellen. Ik ben natuurlijk ook benieuwd naar ook de reactie van de wethouder, van het college om dus volgende week een juiste beslissing hierover te nemen. Maar deze twee moties waren sowieso voor ons heel duidelijk dat we dus ja zouden stemmen. Voorzitter ik wil natuurlijk wel één en ander ook over onze motie natuurlijk wel benoemen. Tijdens de raadsvergadering heeft een aantal collega's ook aangegeven dat dit al bestaat, dat dit heeft bestaan. Nogmaals dat heeft bestaan de witgoedregeling. Dus ik wil eigenlijk de wethouder vragen of dit op dit moment ook bestaat. Want ik heb in november 2022 gevraagd of de wethouder in het kader van armoedebeleid dit ook wilde meenemen. Dus als dit al bestaat in de vorm die wij dus eigenlijk willen benoemen, dat is dat we dus niet 120 procent wat toen dus ooit bestond, maar verruimen naar 130 procent. Waarom? Ik heb dat ook tijdens de raad ook proberen aan te geven. Dat wij nu op dit moment kampen met crisissen, inflatie, oorlogen. Waardoor mensen verder in de armoede belanden. Dan gaat het echt met name om niet alleen mensen in de bijstand leven, maar ook net buiten de boot vallen. Dan heb ik het echt over mensen die een AOW hebben met een klein pensioen. Mensen met een WAO, mensen met een WIA, mensen met een WW. Dus mensen die dus net buiten de boot vallen en nergens in aanmerking komen.

De voorzitter: Helder de heer Van Ballegooijen die wil graag nog iets aan u vragen. Daarna de heer Stam.

De heer Van Ballegooijen: Dank u wel voorzitter. Even om het misschien heel duidelijk te krijgen. De heer Safranti die scherp nu zijn motie wat aan heb ik het idee. Maakt specifiek wat de doelgroep is. Begrijp ik goed dat u graag zou willen dat de bijzondere bijstand verruimd wordt van 120 procent naar 130 procent wettelijk sociaal minimum alleen voor witgoed?

De voorzitter: De heer Safranti.

De heer Safranti: Inderdaad alleen voor het witgoed, want daar gaat deze motie over. Waarom voor deze witgoed? Wat ik net aangaf, witgoedregeling bestond al, maar die is natuurlijk toentertijd afgeschaft in het kader van de bezuinigingen en misschien ook wel door minder geld vanuit het Rijk. Wat wij dus in dit geval willen doen ook in het kader van de verduurzaming, want er is een onderzoek geweest vanuit gemeente Amsterdam.

Daar is uitgekomen dat er 110 euro per jaar bespaard wordt op de nieuwe producten als ze dus dit gaan aanschaffen. Kijk, je kan natuurlijk altijd tweedehands iets gaan halen, maar heb je hetzelfde effect? Bij de sociale dienst zeggen wij altijd het moet wel de kostenbesparend zijn. Dus het moet wel waard zijn zeg maar.

De voorzitter: De heer Van Ballegooijen is nog niet helemaal tevredengesteld.

De heer Van Ballegooijen: Dank u wel voorzitter. Eigenlijk twee aanvullende vragen daarbij voorzitter. De één zou zijn meer richting de wethouder misschien voor straks is het überhaupt mogelijk om de bijzondere bijstand op die manier uit te splitsen per onderwerp? Dit is natuurlijk veel breder dan alleen witgoed, dus kan dat überhaupt? Vraag twee zou zijn richting de heer Safranti, er zijn natuurlijk ook wat andere initiatieven. PvdA bij monde van mevrouw Schnabel heeft in de raad die ook benoemd, onder andere Stichting Urgente Noden. Zijn die afdoende voor deze doelgroep of waarom volgens u zouden die mensen niet via die weg het witgoed kunnen bereiken?

De voorzitter: Mijnheer Safranti op de tweede vraag mag u antwoord geven en de eerste gaat de wethouder straks doen.

De heer Safranti: Dank u wel voorzitter. Inderdaad die vraag is tijdens de raadsvergadering ook gesteld en die heb ik proberen uit te leggen. Toen ook aangegeven dat ik vanuit mijn dagelijkse werkzaamheden dit ook doe. Dat deze doelgroep daar niet voor in aanmerking komt. Dat kan de wethouder natuurlijk ook beamen. Dat is dus voor deze doelgroep niet ter sprake, dus er is geen alternatief.

De voorzitter: Heeft u nog een korte vraag?

De heer Van Ballegooijen: Ik hoor het de wethouder graag beamen als het zo is.

De voorzitter: Prima horen we straks. De heer Stam.

De heer Stam: Dank u wel voorzitter. Ik heb al eerder in de gemeenteraad aangegeven dat onderscheid tussen de onderkant van de werkende mensen en de mensen die in sociale domein zitten eigenlijk aan het vervagen is. Daarop heeft de wethouder ook een antwoord gegeven destijds. Ik heb een vraag aan de heer Safranti. Enerzijds waarom 130 procent en waarom bijvoorbeeld niet 140 niet 150, hoe komt u tot die 130 procent? De tweede vraag die daar nog boven ligt. Als ik gewoon de landelijke pers lees, dan lees ik enerzijds en die heb ik ook in mijn woordvoering gedaan waar de wethouder wellicht nog op terugkomt, hoor ik niks anders als aan de ene kant we hebben de beste economie gaat supergoed in ons land allemaal klasse. Aan de andere kant zie ik allerlei voorstellen komen die toch de onderkant van onze maatschappij moeten helpen. Waar ligt nu ergens die grens en waar gaat het dan mis in die beeldvorming?

Tegelijkertijd zie ik, daar kom ik straks op bij mijn woordvoering over die andere moties. Maar de vraag is dus inderdaad waarom 130 en niet hoger? En hoe zit dan landelijk dat verschil tussen gaat fantastisch hier en het gaat eigenlijk niet fantastisch hier.

De voorzitter: De heer Safranti kort een reactie hierop.

De heer Safranti: Dank u wel voorzitter. Bedankt voor de vragen trouwens. Inderdaad waarom 130 procent? Dat is heel simpel, omdat wij ook gezegd hebben wat ik net zei, dat zijn dus mensen die dus net buiten de boot vallen met een klein pensioen draagkracht hebben. Dat is een term die bij de sociale dienst is. Als je draagkracht hebt, dan kom je dus niet in aanmerking voor bijzondere bijstand. Wie zijn dat dan? Dat zijn juist de mensen waar we het over hebben die 130 procent. Dus wij willen niet dat de hele stad dat krijgt, maar gewoon die mensen die dus net die tien, twintig euro, 50 euro draagkracht hebben op jaarbasis. Dat die mensen dus toch in aanmerking kunnen komen voor bijzondere bijstand in dit geval. Vraag twee waarom of u begrijpt niet omdat het landelijk allemaal goed naar ons weergelegd wordt dat het allemaal goed gaat en hoe wij dus daarmee komen. Dat heb ik ook tijdens de raadsvergadering proberen aan te geven. Wij zijn inderdaad een rijke stad, alleen zien wij dus dat in onze stad juist de kloof enorm groot worden. Vorige keer ook aangegeven dat zestig procent van onze Dordtse bevolking onder een bepaalde grens leven qua inkomsten. Dat maakt dat dat hier in Dordrecht dus het verschil.

De voorzitter: Dat heeft u volgens mij inderdaad in de raad ook heel duidelijk gemaakt. Bent u klaar met uw verhaal?

De heer Safranti: Buiten dat ik dit wil aangeven dat het door het hele land een trend is op dit moment, ook in het kader van verduurzaming en dat heel veel gemeentes dit al ons voor zijn zeg maar.

De voorzitter: Helder. De heer Stam gaat u namens uw fractie spreken? Want dan bent u nu aan de beurt. Of wilt u nog een vervolgvraag stellen.

De heer Stam: Op ons Eiland zit nog voor ons.

De voorzitter: Nee maar die heeft aangegeven niet te willen.

De heer Stam: Misschien kan ik dan gelijk mijn punten doen.

De heer Burakçin: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Burakçin.

De heer Burakçin: Voorzitter toch nog heel eventjes een korte vraag aan de heer Safranti. Want hij triggerde mij toch met een stelling die hij aanneemt. Hij zegt namelijk dat de armoede in onze stad eigenlijk nog erger wordt gezien de landelijke trend. Dan ben ik toch wel heel erg benieuwd hoe hij aan die cijfers komt en waarom hij dan die nu die noodzaak ziet om inderdaad dat te gaan verruimen. Want ik heb dat namelijk nergens gelezen maar misschien kan de heer Safranti mij daarmee helpen.

De voorzitter: Heldere vraag. Mijnheer Safranti waar komt die zestig procent vandaan en onder welke grens zitten die mensen precies.

De heer Safranti: Ik wil deze vraag sowieso beantwoorden. Alleen ik sta er nog steeds op dat ik het jammer vind dat een partij met drie woordvoerders hiermee komt. Geen probleem. Ik heb mijn punt in het begin al gedaan. Hoe ik aan die cijfers kom dat is van

de heer die tegenover mij zit en dat is de wethouder. Daar heb ik deze cijfers ooit van gekregen.

De voorzitter: Goed daar zal de wethouder misschien straks zelf ook nog op reflecteren.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Zou ik nog een hele korte vraag mogen stellen?

De voorzitter: Moet wel heel kort want de klok die gaat ook gewoon door.

Mevrouw Schnabel: Snap ik. Wat ik me afvroeg, als blijkt volgens ook wat de wethouder misschien ook gaat vertellen dat die witgoedregeling er eigenlijk al is via Energiehulp. Zou u er dan voor openstaan om daarvan te zeggen oké dat willen we dan continueren. Dan willen we in ieder geval inzetten op dat personeelstekort.

De voorzitter: De heer Safranti.

De heer Safranti: Helemaal mee eens. Desnoods als ik dus hoor van de wethouder dat dit bestaat of dat dit gaat komen, dan ben ik desnoods bereid om de motie zelfs in te trekken. Natuurlijk met goedkeuring van de ingediende partij.

De voorzitter: Goed dank u wel. Mijnheer Stam dan bent u nu echt aan de beurt.

De heer Stam: Dank u wel voorzitter. Over amendement A1 hebben we het al gehad. Het evenementenfonds daar twijfelen we nog omdat daar die breedtesport lijkt te verzuipen. Meer grip op de financiële ontwikkelingen die staat wat ons treft wat haaks op jongerenperspectief en de witgoedregeling. Want enerzijds zie je dan het landelijke beeld we moeten meer grip krijgen op die financiële ontwikkelingen. Dus met andere woorden een tandje minder op sociaal domein mag wel. Op andere fronten zien we dat juist weer toenemen met die witgoedregeling nog wel één opvallend ding. De heer Safranti die zegt ongeveer zestig procent van onze inwoners die onder een bestaansminimum komen. Daaruit haalt hij dan een heel klein groepje die gepensioneerd zijn om dan zeg maar witgoed te geven. Dan heb je het misschien over tien procent, blijft er nog vijftig procent over. Ik wil van de week nog wel even verder met u discussiëren hoe u dan die brede groep ziet.

De voorzitter: Ik kan me herinneren dat de heer Safranti een heleboel afkortingen heeft gebruikt van WW, WAO, WIA ...

De heer Safranti: WIA, Wajong, WAO. Ik heb echt een hele reeks afkortingen genoemd.

De voorzitter: Ik had bijna het idee dat hij bij mij in de klas gezeten was echt een mooi rijtje.

De heer Stam: Dan zeg ik NBMK nu breekt mijn klomp, maar vooruit. Maar goed daar zoek ik nog wel even naar hoe ga je dan een complete doelgroep bedienen omdat we het probleem wel zien. Als we kijken naar onze eigen motie, inclusie is nog een illusie. Ik

snap de opmerking die gemaakt zijn, zeker met betrekking tot festivals. Alleen die inclusie zoals we hem nu genoemd hebben feesten, dat is eigenlijk meer een proefperiode. Ik snap best wel dat er gezegd wordt dat je dan het reguliere uitgaanscircuit zou moeten regelen, maar waarom zou je in het reguliere uitgaanscircuit nu ondernemers op kosten jagen, terwijl we niet eens zeker weten of die behoefte, die wel mondeling wordt geuit, of die in de praktijk ook goed tot uiting komt. Wij waren eigenlijk voornemens om daar een proefperiode van een jaar aan te hangen om te kijken of dat animo wel hoog genoeg is. Zodat ondernemers in positie kunnen worden gebracht om zeg maar die kosten te gaan maken. Maar om duidelijkheid te verschaffen en de motie met betrekking tot festivals zeg maar goed te kunnen organiseren, zullen wij deze motie gaan splitsen. Kunst in de openbare ruimte ...

Mevrouw Kruger: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ik zou graag van de heer Stam nog iets meer duiding willen hebben op dat splitsen van die motie. Want de heer Stam heeft het over ondernemers op kosten jagen. Er zijn natuurlijk inderdaad ondernemers of bepaalde restaurants waar absoluut onmogelijk is om een lift neer te zetten of wat dan ook. Volgens mij gaat het ook om dat het bekend is of er wel of geen toegang is voor mensen die een beperking hebben die dus niet naar het toilet kunnen als dat niet bereikbaar is. Dat is ook belangrijk. Maar daarnaast denk ik dat we best mogen stimuleren dat daar aandacht voor is. Dat het in alle breedte wordt opgenomen, dat het gewoon normaal is dat zaken, bedrijven toegankelijk zijn voor mensen met een beperking en niet alleen op evenementen.

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Dat ben ik het helemaal met u eens alleen echter om zeg maar de motie toch op een goede manier voor te kunnen leggen lijkt het ons beter om dan in twee delen te knippen. Want stel op basis van de antwoorden die ik hier heb gehoord en je kijkt naar het organiseren van '...', dan zou daar negatief op gereageerd gaan worden wellicht. Terwijl die op festivals wel positief is. Dus dan moet je wel een keuze maken dan, dus wij gaan nadenken of we die motie gaan splitsen.

De voorzitter: Gaat u verder met uw betoog.

De heer Stam: Dan heb ik nog een motie over groen in de openbare ruimte, op zich sympathiek. Wij vinden het alleen als je kijkt naar de financiële situatie in Dordrecht en naar alle problemen die op andere fronten spelen, vinden wij het nu het moment om dit te doen vinden we nog iets te voorbarig.

De voorzitter: U bedoelde kunst in de openbare ruimte waarschijnlijk.

De heer Stam: Ja sorry. Dan de zorgmakelaar die gaat mijn collega toelichten want die heeft er veel meer kennis van als ik.

De voorzitter: Mevrouw Van Waardhuizen gaat u verder.

Mevrouw Simon-Van Waardhuizen: Dank voorzitter. Op papier staat heel veel woord. Hopelijk volgt daar daad bij het aannemen van de motie. Ik verzoek eigenlijk de commissie om als daar vragen zijn, deze nu voor te leggen. Want ik kan een heel betoog gaan houden over wat de gemeentelijk zorgadviseur zou kunnen betekenen. Maar in principe gaat het erom dat we eigenlijk de zorg zoals deze nu is opgedeeld in domeinen, juist wat ontzorgd wordt door juist die domeinen te overstijgen middels een functionaris aan te stellen als voorgesteld in de motie.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter?

De voorzitter: Ik hoor een vraag mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Wij waren benieuwd, hebben jullie ook input opgehaald bij de Wmo-adviesraad en zo ja wat hebben zij hierover meegegeven?

De voorzitter: Mevrouw Van Waardhuizen.

Mevrouw Simon-Van Waardhuizen: Dank voorzitter. Daar hebben we geen input opgehaald. Wat ons in ieder geval bekend is, is dat wat ik al aangaf dat de zorg heel erg in silo's georganiseerd is. Het ophalen van input bij de Wmo-raad zou alleen vanuit die silo, om het maar heel plat gezegd te hebben, daaruit een beeld schetsen. In die zin dat heel veel zorgvraag van cliënten waar het hier betreft, niet zeg maar de silootjes volgt zoals de zorg is georganiseerd, maar juist hetgeen overstijgt. Daarvan zeggen wij in de motie een gemeentelijk zorgadviseur kan dan juist zeg maar beslissingen nemen op basis van de zorgvraag van een client waar zeg maar normaal de financiering ophoudt. In die zin hopelijk ook wat domeinen kan doorbreken.

De voorzitter: Mevrouw Kruger wil ook nog iets vragen.

Mevrouw Kruger: Voorzitter ik vind het echt moeilijk om die gemeentelijke zorgadviseur beeld daarbij te krijgen. Want we hebben sociaal-mariniers, we hebben weet ik veel wat we allemaal niet hebben aan mensen die doorzettingsmacht krijgen omdat er kennelijk iets niet goed in het systeem werkt. Als ik denk aan de Wlz- en de Wmo-instroom, daar hebben we vanuit de gemeente al Wmo-adviseurs voor, Wlz wordt overige door het CIZ bepaald dus daar heeft de gemeente niet eens invloed op. Dus dit lijkt mij weer een persoon erbij, weer een laag erbij die dat moet gaan bepalen.

Terwijl we juist die mensen al in dienst hebben. Onze persoonlijke mening is waarom moeten er allerlei mensen gaan adviseren of iemand wel ergens recht op heeft of iets graag zou willen. Terwijl mensen zelf goed kunnen aangeven wat ze nodig hebben. Maar goed dat is een andere discussie.

De voorzitter: Mevrouw Van Waardhuizen wil daar nog wel even op reageren.

Mevrouw Simon-Van Waardhuizen: Dank voorzitter. Of mensen voor zichzelf kunnen beslissen wat goed voor hen is dat durf ik in sommige gevallen echt wel te betwijfelen. De vraag is op het moment dat ze een advies krijgen, of het dan ook het advies is wat bij

hen past. Juist die gemeentelijk zorgadviseur in drietal gemeentes is een pilot gedraaid met een dergelijke functionaris. De resultaten daarvan zijn positief. In die zin is het een nieuw fenomeen laat ik het dan maar even zo verwoorden. Ik zie wat reacties vanuit de commissie.

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel voorzitter. Bij het CDA vroegen we ons eigenlijk af wat het verschil is met de casemanagers die ook in Dordrecht actief zijn. Want die leveren ook best wel waardevol werk.

De voorzitter: Mevrouw Van Waardhuizen.

Mevrouw Simon-Van Waardhuizen: Dank voorzitter. Eens dat casemanagers zeer waardevol werk leveren getuige ook onze technische vragen die we nog gesteld hebben en het antwoord daarop. De insteek vanuit het gemeentelijk zorgadviseur is toch net even iets anders als een casemanager. Dat is toch rondom een ziektebeeld of bepaalde zorgvraag georganiseerd. Terwijl juist die gemeentelijk zorgadviseur daarboven staat om het maar even zo te zeggen en niet zozeer vanuit domeinen denkt, maar echt vanuit de cliëntvraag. Sorry ik ga slaan. In die zin ook kijkt wat pas binnen deze zorgvraag van de client en op het moment dat dan even iets niet meer past ook kan zeggen zo werkt het dus even niet, dus we gaan opschalen, afschalen ...

De voorzitter: Goed denk het voldoende is want er zijn nog een paar woordvoerders en ook nog wat wethouders in de wachtkamer. Dus ik wilde echt verzoeken om nu echt heel kort nog eventueel iets te vragen. De heer Safranti en ik zag de heer De Heer. De heer Kwaak volgens mij ook nog. Maar probeer het echt heel kort.

De heer Safranti: Dank u wel voorzitter. Ik zal het ook heel kort proberen te houden. Ik ben helemaal mee eens nog niet met de motie, maar wel met de woordvoering van mevrouw Waardhuizen. Je moet ook mensen hebben die dus op dat moment kunnen doorpakken. Inderdaad wat mevrouw Kruger en mevrouw Van Vugt aangeven, er zijn natuurlijk mensen die dus ook dit werk doen of dergelijke werkzaamheden doen maar allemaal binnen kaders. Wat ik nu hoor en begrijp, is dat je dus juist wanneer je dus vast komt te liggen of vast komt te zitten in zo'n casus dat het doorgepakkt moet worden.

De vraag van mij zal zijn in dit geval richting mevrouw Van Waardhuizen is, zou een bestaande casemanager of hoe je het ook wil noemen, met een opleiding of wat dan ook, dat je dat dan verder kan verruimen.

De voorzitter: Mevrouw Van Waardhuizen.

Mevrouw Simon-Van Waardhuizen: Voorzitter dank. Dank u voor deze vraag. Of dat middels een opleiding zou moeten geschieden daar onthoud ik me even van. Ik denk wel dat er gekeken moet worden binnen bestaande mogelijkheden. Ik denk dat er genoeg kennis en kunde beschikbaar is om daar een goede vorm en inhoud aan te kunnen geven.

De voorzitter: Dank u. Dan ga ik de heer Kwaak nog even de gelegenheid geven.

De heer Kwaak: Mijn vraag is al beantwoord.

De voorzitter: Goed de heer De Heer uw vraag ook?

De heer De Heer: Voorzitter nee dank u wel voor het woord. Even een korte vraag omdat een deel van de onderbouwing van de motie ook gaat over een besparing van kosten. Maar tegelijkertijd en misschien is het vraag aan de wethouder, maar misschien dat mevrouw Van Waardhuizen er ook op kan reflecteren. Want wat ik begrijp in de reactie van het college als de kosten mogelijk aan de kant van de Wlz dalen, dat aan de kosten aan de Wmo-kant ook weer kunnen stijgen. Dus de vraag is dan komen we dan wel verder?

De voorzitter: Mevrouw Van Waardhuizen kunt u daar antwoord op geven?

Mevrouw Simon-Van Waardhuizen: Voorzitter ik zal proberen een schot voor de boeg te nemen. In die zin zeker als je de zorg goed organiseert en afstemt op de zorgvraag dan zou je daar in theorie zeg maar in ieder geval kostenbaten zeg maar neutraal kunnen opereren. Wat dat dan betekent in een individuele casus dat laat zich op dat moment zeg maar dan doorvertalen. Ik denk in alle eerlijkheid dat überhaupt als je kijkt hoe het zorgsysteem georganiseerd is, daar nog echt wel een hele wereld binnenvalt. Of daar echt onder de streep heel veel geld bespaard zal worden, weet ik niet. Ik denk wel dat als je kijkt wat is dan het doel van de motie en dat is uiteindelijk de langdurige en chronische zorg zeg maar beschikbaar houden voor de mensen die daar echt een omvattende zorgvraag hebben dat die beschikbaar blijft. Daar zie je nu in de huidige praktijk toch wat van afgesnoept worden door mensen die wél zeg maar die zorgvraag hebben, maar misschien met goede wijkverpleging of thuiszorg zeg maar ook afkunnen dat daar zeg maar de allermeerwaarde zit.

De voorzitter: Ik stel voor dat we het hier even bij laten en dat mensen die nog vragen hebben die eventueel straks in de wandelgangen gaan stellen want anders krijgen we het niet rond. Want halftien moeten we echt klaar zijn. De VVD en de ChristenUnie SGP willen ook nog eventjes wat zeggen.

Mochten we na de wethouder nog tijd over hebben dan kunnen we alsnog eventjes doen, maar de klok die gaat door dus ik ga de heer Van Ballegooijen denk ik het woord geven.

De heer Van Ballegooijen: Dank u wel voorzitter. Ik zou inderdaad graag willen beginnen en dan geef ik het straks door aan mijn collega. Laat ik beginnen met onze eigen motie om daar wat misschien wat meer duiding aan te geven. Wij maken ons best wel zorgen over de toekomst van het sociaal domein in het algemeen. We zien dat de kosten stijgen en dat is door allerlei factoren, onder andere door bevolkingssamenstelling, een verandering daarvan zien we die kosten zien we oplopen. Dat betekent dat we naar de toekomst toe meer en meer geld zullen moeten gaan uitgeven. Dat is ook helemaal niet erg, maar dat betekent wel dat we daarin bewuste keuzes ook in zullen moeten maken. De effecten daarvan zien we dit jaar bij de kadernota ...

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Ik hoor mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ik denk hoor ik het nu goed of hoor ik het nu niet goed. Maar u geeft aan door de bevolkingssamenstelling dat de kosten van de zorg oplopen. Kunt u dat duiden?

De voorzitter: De heer Van Ballegooijen.

De heer Van Ballegooijen: Dank u wel voorzitter. Dat kan ik duiden. We zien dat een vergrijzing plaatsvindt in Nederland op dit moment. Dat er een grote groep mensen is die ouder zullen worden en die zullen een groter beroep doen op de zorg. Terwijl het aandeel mensen wat in de werkende levensfase zit, in de belastingbetalende levensfase relatief kleiner wordt.

De voorzitter: Voldoende mevrouw Stolk? Dan mag u nog een vraag stellen.

Mevrouw Stolk: Aanvullend daarop. Maar waar doelt u nu eigenlijk op? Want u zegt de samenstelling van, dat betekent eigenlijk dat u bang bent dat de ouderen meer gebruik gaan maken van zorg. Hoor ik u dat goed zeggen?

De voorzitter: De heer Van Ballegooijen.

De heer Van Ballegooijen: Ik ben niet bang dat ouderen meer gebruik gaan maken van zorg. Wij zijn bang dat doordat er relatief meer ouderen ten opzichte van jongeren zullen zijn in de toekomst gezien de cijfers die we op dit moment hebben. Dat de draagkracht om de kosten van die zorg te betalen, dat die relatief kleiner wordt. Dat we dus op tijd zullen moeten kijken welke keus we maken in het sociaal domein om te zorgen dat we alle zorg die we willen leveren, ook naar de toekomst kunnen blijven leveren.

Dus het is juist vanuit het perspectief om alle zorg die nodig is voor alle mensen, niet alleen voor ouderen, maar voor iedereen die dat nodig is, dat we die kunnen blijven garanderen. Maar daarvoor moeten we wel zorgen dat het financiële plaatje naar de toekomst toe ook blijft kloppen.

De voorzitter: Laatste vraag mevrouw Stolk want er zijn er nog een paar.

Mevrouw Stolk: Wat stelt u dan voor? Stel nou dat daar uitkomt dat de meeste zorg, ik noem maar wat uit Y of uit X maar stel dat dat nou bijvoorbeeld de ouderen zijn, wat gaat u daar dan aan doen? Wat gaat u daar dan op beknibben?

De heer Van Ballegooijen: Het hele punt is wij vragen nu nog niet zozeer en de heer Portier van de SP refereerde daar ook al, wij vragen nu niet om een specifieke beknibbing zoals u dat noemt. We vragen juist om in de komende herijking ook wel in het integraal beleidsplan en verordening van het sociaal domein, om daarin mee te nemen deze financiële ontwikkeling naar de toekomst toe en met een voorstel te komen. Idealiter met scenario's waar we het als raad het vervolgens over kunnen hebben. Dus we proberen absoluut niet te zeggen we gaan nu al op bepaalde zaak beknibben. Het lijkt ons goed om deze discussie te hebben. Met specifieke voorbeelden en steeds specifiek voorstel. Dat lijkt ons goed omdat al bij die herijking, bij dat integrale beleidsplan te doen en niet pas op het moment dat we richting kadernota 2025 zitten.

Omdat we dan net een half jaar ongeveer dat integrale beleidsplan zullen hebben vastgesteld. Dan is het heel gek om daarop terug te komen. Juist omdat nu we dat integrale beleidsplan gaan behandelen, lijkt het ons logisch om ook de financiële ontwikkelingen op lange termijn goed te bekijken en te kijken hoe kunnen we ...

De voorzitter: Ik denk dat dit antwoord uitgebreid genoeg is. En om herhalingen te voorkomen. Mevrouw Schnabel heeft u nog een vraagje?

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Het klinkt ons en ik sluit me ook graag aan bij de woordvoering van mevrouw Stolk, maar het klinkt ons als een bezuinigingsvoorstel. Het klinkt ons ook en ik hoop dat u dat ook wil duiden. Ook een beetje als een soort motie van wantrouwen richting de ambtenaren, de wethouder omdat zijn zij niet in staat om ons daarover te rapporteren. In uw motie geeft u ook aan dat u een platform wilt instellen. Wie worden dan onderdeel van het platform? Hoe gaat dat dan bekeken worden?

De voorzitter: Helder en probeer het mijnheer Van Ballegooijen kort te doen en ook het vervolg, want we zitten echt krap.

De heer Van Ballegooijen: Het is zeker geen motie van wantrouwen. Maar uiteindelijk is de raad is het instrument wat kaders stelt en ambtenaren voeren dat zeer goed overigens uit. Dat betekent dat er inderdaad gerapporteerd zal worden. Wij zien ook in de rapportage dat het financieel lastig wordt. Dus het lijkt ons goed om daar in ieder geval een voorstel te vragen hoe we dat mogelijk zouden kunnen ombuigen. Dat is absoluut niet gezegd dat dat moet, dat kunnen wij als raad kunnen we dat beslissen. Zeker niet gezegd in welke mate dat zou moeten, dat staat ook niet in het dictum.

Maar het lijkt ons goed om daar wel over te hebben en niet om zo recht ons kop in het zand te steken. Want hoe langer we dat uitstellen, hoe groter een eventuele knip die we zouden moeten maken zal zijn.

De voorzitter: Maakt u uw betoog verder af?

De heer Van Ballegooijen: Mijn betoog over onze motie was eigenlijk hiermee ook met de punten die ik in de vragen heb benoemd zo'n beetje klaar. Ik zou nog wel richting mevrouw Van Vugt willen zeggen als één letter in de titel van de motie als dat hetgeen is waarop u hangt, dan pas ik die met liefde aan. Voor ons is de inhoud uiteindelijk het belangrijkste en de titel die is tweede punt daarbij. Ik zal een korte reactie geven op een aantal van de amendementen en moties. Amendement A1 volgen wij eigenlijk de woordvoering die ook onder andere GroenLinks, SP en CDA hebben gedaan. Wij zien op dit moment niet de meerwaarde om daar een stelpost op te nemen, bestemmingsreserve jeugdzorg. Motie M5 evenementenfonds voor breedte- en topsport. In de sportvisie wordt daar ook naar gerefereerd, sportvisie 2030 en het college komt in 2024 met een voorstel dus dat wachten wij af. Wij zien niet zo goed wat hier dan de toegevoegde waarde van precies zou zijn. Jongerenperspectieffonds heb ik het over gehad. Zijn wij positief over. Nog een aantal vragen hoor ik graag straks van de wethouder ook nog een aantal dingen over. Witgoedregeling hebben we eigenlijk ook in de vragen gevraagd wat we willen vragen. Op dit moment zien wij nog niet als noodzakelijk en zien we als overbodig. Dan geef ik hem graag door aan mijn collega.

De voorzitter: De heer Kwaak.

De heer Kwaak: Dank voorzitter. Motie M8 kunst. Ik heb de woordvoering van mevrouw Kruger goed begrepen. De motie 24 van de groep Waardhuizen van de evenementen. Ik wacht de splitsing graag af, ben benieuwd hoe het dan wordt. Motie 25 ga ik graag in gesprek met mevrouw Van Waardhuizen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaat het laatste de heer De Heer nog even kort wat eieren leggen.

De heer De Heer: Voorzitter dank u wel. Er is al veel gezegd dus is voor ons nog een korte reflectie op de moties en het amendement die volgens ons nog aandacht verdienen. Amendement A1 bestemmingsreserve jeugdzorg. Wij hebben als fractie ook echt nagedacht moeten we nu een motie of amendement op dit onderdeel hebben? We kwamen ook tot de conclusie dat deze meevaller nodig is om de lopende investering in de jeugdzorg ook mogelijk te maken. Ook de reactie van de wethouder onderstreepte dit. Om die reden gaan we vooralsnog mee in dat advies. Wel blijven we er echt scherp op dat de middelen en ook de meevallers bestemd voor jeugd ook worden geïnvesteerd in jeugd. Motie M6 grip sociaal domein. Zoals eerder genoemd in de commissie snappen we ook de zorgen over de financiën en tegelijkertijd zijn we geen fan van de verwoording in deze motie. De motie doet de suggestie dat het bijstellen van de ambitie meer grip oplevert. Daar zijn we niet per se van overtuigd. Daarnaast kan zoals de wethouder inderdaad ook noemde de ambitie zowel omhoog als omlaag worden bijgesteld.

Een verdiepend gesprek in de commissie lijkt ons zoals voorgesteld wel echt een uitstekende start richting die meer grip die we allemaal ook echt zoeken. Motie M14 jongerenperspectieffonds. Zijn ook wel benieuwd hoe de wethouder überhaupt tegen dit mooie voorstel aankijkt. Niet alleen inhoudelijk, maar ook gewoon die financiële ruimte die de PvdA met deze motie aanspreekt. Of die dan ook echt beschikbaar zou zijn? Motie 24 inclusiviteit. Is ook al veel over gezegd. Sluiten ons grotendeels aan bij de woordvoering van GroenLinks. Als we apart evenementen gaan organiseren, ook als het experimenten zijn neemt dat ook weer een kans op inclusie weg. Tot slot motie 25 de zorgadviseur. Hebben we net ook al over gesproken. We horen graag vooral van de wethouder dan nu graag iets meer over die besparing. Is die er nu wel of niet? Als het aan de ene kant daalt en aan de andere kant stijgt, dan zijn we financieel in ieder geval niet heel veel verder. Tot zover onze opmerkingen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Stam en daarna kom ik nog bij u en daarna gaan we naar de wethouder. De heer Stam had nog een vraag aan de heer Van Ballegooijen of aan de heer Kwaak.

De heer Stam: Dat klopt over de motie van de VVD. Ik snap wat u bedoelt, alleen ik begrijp niet zo goed waarom u hem niet breder trekt, want u richt zich nu op het sociaal domein. Als ik de kadernota lees, dan zijn die problemen veel verder dan eigenlijk het sociaal domein. Waarom trekt u hem dan niet breder? Waarom maakt u dan een motie waarin u het college vraagt om met een bezuinigingsvoorstel te komen om de begroting weer sluitend te maken. Want nu lijkt het erop alsof u zegt tegen het sociaal domein. We hebben allerlei kaders met elkaar verzonnen maar het mag van ons wel een tandje minder.

De voorzitter: De heer Van Ballegooijen.

De heer Van Ballegooijen: Dank u wel voorzitter. Dat is één is niet wat we zeggen. De reden om specifiek hiernaar te vragen is omdat we toegaan naar het integrale beleidsplan. Dat komt het komend half jaar en we hebben wel vertrouwen uiteraard in het proces wat richting de kadernota 2025 belopen gaat worden om de begroting sluitend te krijgen. Dus dit voorstel of onze motie vraagt ook niet om de begroting sluitend te krijgen door een voorstel te doen op sociaal domein. Waar wij specifiek naar kijken is we zien die toekomstige ontwikkelingen op het sociale domein zien we aankomen. Die kun je niet beleggen door dat op andere onderdelen af te schuiven. Je moet ook dan denken wij in geval bewuste keuzes maken. Die keuzes kunnen prima zijn we behouden het ambitieniveau zoals het is. Maar ik denk wel dat je heel bewust die keuze moet maken wat doe je daarmee, ook gezien dat toekomstperspectief. Het lijkt ons logisch om dat al in dat integrale beleidsplan te doen, omdat je anders dat integrale beleidsplan vaststelt en een half jaar later gaat kijken en nu gaan we eens kijken hoe we die begroting sluiten. Terwijl we inderdaad wat we gezegd hebben, we zien een in dit geval een elf miljoen knelpunt op specifiek dat sociale domein. Dus het lijkt ons goed om het al in dat traject mee te nemen.

De voorzitter: De heer Stam voor dit moment genoeg? Mijnheer Safranti had u nog een hele dringende vraag?

De heer Safranti: Ja hele dringende vraag.

De voorzitter: Wilt u het dan heel kort houden?

De heer Safranti: Dat is richting de heer De Heer. Het kan aan mij liggen hoor maar heb ik de motie 22 van u gemist? Want u heeft natuurlijk al die moties even benoemd, maar motie 22 die heb ik gemist.

De voorzitter: De heer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter terecht dat u dat zegt. Er is ook met veel aandacht naar de motie gekeken. Alleen met alle antwoorden die tot nu toe zijn gegeven, komt het bij ons inderdaad over dat er een aantal hele goede voorzieningen zijn die hooguit misschien nog wat meer aandacht moet krijgen. Maar dat er wel echt een goed fundament ligt om hierin te voorzien. Dus dat is even de aannahme die we hebben gedaan op basis van de antwoorden die tot nu toe zijn gegeven. Dus we horen wel graag de reactie van de wethouder. Als die daar totaal van afwijkt, dan nemen we natuurlijk graag in overweging.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Ballegooijen ik wil echt naar de wethouder.

De heer Van Ballegooijen: Ik had een aantal vragen gekregen, onder andere van de PvdA over onze motie en die snapte ik niet en ik snap nu waarom. Er is namelijk een foutje gemaakt in het systeem waardoor de tweede pagina van onze motie per ongeluk van onze andere motie komt. Dus over dat platform dat hoort niet bij motie M6 maar hoort bij motie M7. Dus ik wilde dat even rechtzetten.

De voorzitter: Dank u wel. U heeft gelijk dat hadden we hier ook al geconcludeerd. Dat platform hoorde er niet in. Goed. Ik heb drie wethouders aan tafel. Ik ga beginnen met wethouder Van Benschop die haar deel zal afhandelen. Ik schat in tien minuten per wethouder zou moeten lukken. De heer Van der Linden vijf minuten.

Mevrouw Van Benschop: Ik ben blij dat ik mag beginnen voorzitter. Want we hebben nog een halfuurtje toch?

Mevrouw Kruger: Voorzitter mogen we nog vragen stellen aan de wethouders.

De voorzitter: Dat mag uiteraard maar u heeft ook een horloge waarschijnlijk en u kunt op een klok kijken. In ieder geval we hebben max een half uur en we willen graag het afkrijgen, dus doe het alleen als het echt nodig is ter verheldering en niet om in beeld te komen.

Mevrouw Van Benschop: Dank u wel voorzitter. Ik ga ook maar gewoon even de moties langslipen want ik heb maar tien minuten. Dan begin ik even met de motie Inclusie is nu een illusie in Dordrecht. Ik hoor hier dat er gezegd wordt we willen misschien gaan splitsen, dus misschien is dat een idee. Het college blijft erbij dat de eerste bullet vinden we ingewikkeld. We willen dat de reguliere uitgaansgelegenheden voor iedereen toegankelijk zijn.

We zien er ook niet zoveel in om een soort proefperiode te doen met aparte avondjes, omdat wij denken dat het uiteindelijk pas echt zichtbaar wordt op het moment dat de reguliere uitgaansgelegenheden gewoon toegankelijk zijn. De tweede bullet kunnen wij ons wel iets bij voorstellen. Daar is eigenlijk de vraag om ook bij het organiseren van evenementen rekening te houden naast een toilet voor mensen die een beperking hebben, ook te kijken of er behoefte is aan een ruimte waar mensen medische handelingen of dergelijke kunnen verrichten. Ons voorstel is dan ook om dit wel echt mee te nemen in het evenementenbeleid. Om er niet met een apart voorstel voor te komen. Maar we kunnen ons dus wel voorstellen dat we dit meenemen, dat we kijken ook naar uitvoerbaarheid. Moet dat bij ieder evenement of alleen bij grote evenementen, maar dat we daar dus op terugkomen.

De heer Stam: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: De eerste bullet ik snap wat u zegt, ik begrijp u misschien ook nog wel. Maar hoeveel tijd neemt u dat voor om te organiseren? Want ondertussen worden die kinderen van 14, 15, 16 jaar die daar behoefte aan hebben worden dadelijk 20, 25. Wat is dan een streefdatum voor u?

De voorzitter: Mevrouw Van Benschop.

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter dat is natuurlijk een hele goede vraag en het liefst zou ik zeggen dan gaan we dat bij alle horecagelegenheden regelen. Maar je hebt gewoon in sommige gevallen ook te maken met de fysieke beperking van de horecagelegenheid, dat het echt niet mogelijk is. Dus ik kan daar geen datum op

plakken. Wat ik wel kan doen is dat we zowel vanuit inclusieve stad, als vanuit het programma met de binnenstad, dat we daar gewoon voldoende aandacht voor hebben en het gesprek voeren met ondernemers. Mochten daar hele grote prangende knelpunten uitkomen dan zullen we daar weer op verder moeten kijken.

De voorzitter: Voldoende mijnheer Stam? Dan gaat mevrouw Van Benschop verder.

Mevrouw Van Benschop: Dan hadden we de motie voor de zorgadviseur. Wij begrijpen heel erg de behoefte dat er gekeken moet worden domeinoverstijgend naar situaties om vanuit al die verschillende wetten die er zijn en verschillende mogelijkheden die er zijn, de juiste zorg te kunnen leveren. Voor een deel doen we dat met een onafhankelijk clientondersteuner, die staat naast de cliënten en die kijkt welke zorg is er nodig. Begrijp ook dat er pilots gedraaid worden. In het geval van Zwijndrecht is dat inderdaad een casemanager dementie. Dus dat gaat over iemand met dementie waar dan vervolgens gekeken wordt welke zorg kunnen we daarbij organiseren? Het punt wat ik in de vorige raadsvergadering duidelijk heb willen maken, wat ook raakt aan de vraag van de heer De Heer over de kostenbesparing of niet. Is dat uiteindelijk zijn al die wetten op een andere manier gefinancierd. Het gaat niet alleen over financiering trouwens het zijn ook gewoon verschillende wetten.

Dus op moment dat we een zorgadviseur hebben die zegt het hoeft niet in de Wlz het kan ook in de Wmo, dan zal dat leiden tot hogere kosten in de Wmo. Als het andersom zo is, gaat die zorgadviseur nog steeds geen indicatie stellen voor de Wlz. Dan moet er alsnog via het ClZ gewoon een indicatie worden afgegeven. Dus zo'n zorgadviseur kan wel, heel waarschijnlijk, heel goed zien binnen welk domein is er passende zorg, maar die heeft geen doorzettingsmacht om ook daadwerkelijk die indicatie op die plek af te dwingen. Uiteindelijk leidt dat ertoe dat wij de toegang tot de Wmo uit handen geven, de toegang tot de Wlz niet, alle andere mogelijkheden worden niet daar neergelegd. Daarbij hebben wij geen grip als je het dan hebt over grip op het sociaal domein, hebben wij geen grip op de kosten die we zelf gaan maken. Dat is waarom we zeggen wij vinden dit op dit moment niet de juiste manier. We geloven wel in het domeinoverstijgend samenwerken. Dat wetsvoorstel is ook in de maak, wachten we ook graag af. We kunnen wel even inzichtelijk maken hoe dat precies zit en waarom wij van mening zijn dat dit voor ons geen juiste optie is. Dan hadden we nog ...

De heer Stam: Voorzitter nog een kleine vraag.

De voorzitter: Vooruit mijnheer Stam.

De heer Stam: Hoe kijkt u ernaar uit het perspectief van de zorgontvanger?

Mevrouw Van Benschop: Wij denken dat het voor een zorgontvanger vooral belangrijk is dat hij passende zorg krijgt. Dat is waarom we onder andere de onafhankelijke cliëntondersteuner hebben, dat is waarom we de pilots die gedraaid worden in het land wel degelijk volgen. Waarom wij ook écht wel aan het verkennen zijn hoe wij domeinoverstijgend kunnen samenwerken. Dat is één van de redenen dat we een integraal beleidsplan sociaal domein krijgen. Maar wij vinden op dit moment, er is een wetsvoorstel in de maak dat is er nog niet door, de financiering is niet structureel geregeld. Dat het te vroeg is om deze manier een zorgadviseur in te zetten met een

extra functie. Terwijl de randvoorwaarden daarvoor wat ons betreft nog niet voldoende in orde zijn. Dan was er nog de motie Grip op het sociaal domein maar die zit bij wethouder Heijkoop. Ik kan alleen wel één ding als het gaat over de Wmo bijvoorbeeld aangeven. Precies dat waarom gevraagd wordt door de VVD in de motie namelijk maakt inzichtelijk wat zijn de langetermijneffecten de kant waar we nu op gaan. Dan gaat het wat ons betreft echt niet alleen om financiën, maar ook om beschikbaarheid van de zorg. Dat zijn precies dingen die we in de herijking Wmo meenemen. Dus na de zomer ontvangt de raad de herijking, het raadsvoorstel. Daar staan die knoppen in genoemd en waar we aan willen draaien. Dat debat gaan we dan ook echt voeren. Dus verder laat ik de motie in de volle breedte even bij collega Heijkoop, maar wat betreft de Wmo kan ik u in ieder geval geruststellen en daar gaan we die discussie voeren. Volgens mij heb ik dan ...

De voorzitter: Ik denk dat u uw twee moties gehad heeft. Dan ga ik naar wethouder Heijkoop. Als we er één overhouden dan kom ik vanzelf weer bij u terug. Wethouder Heijkoop tien minuten voor u.

De heer Heijkoop: Voorzitter dank u wel. Ik zal het proberen binnen tien minuten te doen. Ik heb hier geen water, dus dat scheelt weer houdt het meestal ook iets korter. Ik heb vier moties. '...' (buiten de microfoon). Dat helpt, heel effectief. Meestal scharrel ik mijn eigen water wel bij elkaar. Vier moties, drie in mijn portefeuille, eentje in die van collega Merx, die we natuurlijk enorm missen, maar die maakt zich elders in het gebouw verdienstelijk. Dat gaat over de motie evenementenfonds voor top- en breedtesport. U heeft daar een aardig debatje met elkaar over gevoerd. Ik denk dat we met elkaar niet hoeven te twisten over de waarde van sport en ook de waarde van breedtesport voor de gezondheid van onze inwoners en waar het gaat over topsport waar het gaat over de aantrekkelijkheid van de stad en de uitstraling. De heer Schalken heeft er absoluut gelijk in dat dat een positief effect heeft op de stad, maar het is niet altijd met een schartje te knippen wat dan precies dat effect is. Maar dat het er is dat is zeker. Collega Merx heeft in de plenaire raad al aangegeven dat het budget beperkt is. Tegelijkertijd en dat zult u in de afgelopen periode ook wel, afgelopen jaren, ook al hebben meegekregen dat als er een heel mooi evenement langskomt dan gaan we altijd op zoek naar de mogelijkheden om dat financieel ook voor elkaar te krijgen en dan lukt dat ook. Zo hebben we destijds ook het shorttrack evenement naar de stad gehaald en helaas heeft de shorttrackbond niet voor het mooie meisje gekozen, maar voor het grote geld en is dat naar Tilburg vertrokken. Maar laat onverlet dat er weer nieuwe mogelijkheden gaan ontstaan. Kansen zullen we altijd blijven benutten. Voor de rest zeg ik de heer, ik geloof vanuit de VVD kwam dat en ook collega Merx heeft dat al aangegeven, dat we dit echt even mee moeten nemen richting Q1 van volgend jaar, want dan worden daar plannen gemaakt over hoe we hier vorm en inhoud aan zouden geven. Maar voor uw beeld, een beetje evenement, denk aan de shorttrackevenementen maar ook aan het evenement WK IJshockey. Dat is geloof ik uiteindelijk niet gekomen, maar dat zijn toch allemaal evenementen van rond een ton, dus dat gaat wel over fors geld. Op het moment dat we het willen verbinden aan evenementen dan vraagt dat ook een integrale afweging in college en raad en daar moeten we dan ook gewoon met elkaar over spreken. Maar ik ben het wel direct met uw raad eens dat sport en topsport vaak ook een evenementen karakter in zich hebben. Heel vaak heel veel activiteiten rondom zo'n topsportactiviteit maakt ook dat het een heel aantrekkelijk evenement voor een stad kan

zijn. Maar in deze vorm willen we hem dus ontraden en u vooral vragen om dat ook mee te geven richting 2024. Als het gaat over middelen voor sport in de volle breedte, zeg ik even op met mijn pet van wethouder van Financiën, moeten we daar ook een integrale afweging maken. Voorlopig zullen we eerder iets terug moeten dan dat er wat bij kan. Maar dat zal misschien voor de korte termijn nog wel wat mogelijkheden bieden, maar op de langere termijn verwacht ik dat we wat scherper aan de wind zullen moeten varen. Voorzitter motie M6 dat gaat over weer grip op het sociaal domein. Namens mijn collega-wethouders sociaal domein kan ik ieder geval wel aangeven dat we deze titel niet helemaal geplaatst vinden. Ik durf de stelling aan dat weinig begrotingsposten binnen onze begroting, dat we zo goed grip hebben en weet hebben wat er gebeurt als het sociaal domein. Dat komt ook en dat is overigens ook de verdienste van de VVD, dat daar al tien jaar lang het vergrootglas op ligt. Want er zijn soms zaken die veel in kadernota en begrotingsprocessen terugkomen. Eén van die zaken is toch wel dat de VVD voortdurend aandacht vraagt voor de kosten in het sociaal domein en het beheersbaar houden van die kosten en dat zeg ik de heer Van Ballegooijen ook na. Collega Van Benschop heeft al even ingezoomd op dat Wmo-deel. We kijken altijd naar waar kun je nog wat keuzes maken ook die kosten besparen, maar voor een deel wil je ook keuzes maken juist om de zorg en dienstverlening naar inwoners te verbeteren. Het blijft altijd de confrontatie van inhoudelijke doelstellingen enerzijds en de beschikbare middelen anderzijds. De motie in deze vorm ontraden we, want we vinden het niet terecht, dat gaf de heer Stam ook al aan, dat er heel eenzijdig de focus wordt gelegd op het sociaal domein. Maar de heer Van Ballegooijen, de VVD mag er echt van uitgaan, dat heb ik ook in de raad vorige week gezegd. Dat wij nadrukkelijk het sociaal domein ook meenemen in de bredere zoektocht naar besparingsmogelijkheden en mogelijke bezuinigingen. Dat wij ook dit jaar al het signaal aan onze GR hebben meegegeven dat we hier en daar op onderdelen misschien iets terug moeten via de zienswijzen en natuurlijk ook via onze verschillende verantwoordelijkheden in de bestuursorganen van de GR'en voorzitter. Mevrouw Kruger zit te popelen.

De voorzitter: Dan mag mevrouw Kruger u een vraag stellen.

Mevrouw Kruger: Voorzitter even een vraag aan de wethouder. Hij geeft aan er worden allerlei herijkingen gedaan. Er wordt gekeken naar hoe we aan bepaalde knoppen kunnen zitten. Wordt er ook vooral gekeken hoe we meer preventief kunnen gaan werken wat ook van grote invloed kan zijn op besparing in de zorg bijvoorbeeld.

De voorzitter: Wethouder Heijkoop.

De heer Heijkoop: Voorzitter, daar hebben we vanmiddag nog met enkele collega's in sociaal domein bij stilgestaan. Wij vinden preventie echt de grootst mogelijke onzin. Nee dat is niet zo. Nee natuurlijk we blijven altijd op zoek naar preventie. Tegelijkertijd ... '...' (buiten de microfoon). Nee sorry, ik zag u helemaal verstrakken. Als u achterover was gevallen had ik me schuldig gevoeld. Dat is absoluut waar. Tegelijkertijd de vigerende wet- en regelgeving, de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning, ook andere wetgeving is soms best wel strak waar het gaat over het recht hebben op voorzieningen. Ook de Participatiewet heeft wat extra bepalingen gekregen met aanvraag recht op voorzieningen. Dus dat moet je gewoon op orde houden en daar kun je niet helemaal aan ontkomen. Maar we proberen wel voortdurend een beweging te maken naar de voorkant zoals dat dan zo mooi in beleidsjargon heet, naar de algemene voorzieningen.

Te kijken van hoeveel je in de wijk in de buurt bij mensen zelf kunt doen zonder dat er gelijk een specialistische voorziening, die vaak veel duurder is met name in de jeugdzorg weet collega Van der Linden veel meer van, dan naar wat lichtere interventies aan de voorkant.

De voorzitter: Mevrouw Kruger gaat uw gang.

Mevrouw Kruger: Voorzitter nog één aanvullende opmerking. Ik ben blij dit allemaal te horen, ook al liet u me eerst vreselijk schrikken. Maar dit is dus eigenlijk wat mevrouw Duikers ook altijd aangeeft, het verschil tussen de leefwereld en de systeemwereld. U bent bekend in Den Haag ook bij de VNG. Dus ik zou zeggen laten we vooral ook daarop inzetten om daar de verandering in aan te brengen.

Niet zozeer dat we weer steeds net als de zorgmakelaar van alles weer erbovenop zetten omdat er grote hiaten zijn tussen die leef- en systeemwereld, maar dat we dat op een andere manier gaan aanpakken. Bijvoorbeeld ook door meer preventie in te zetten.

De voorzitter: Wethouder Heijkoop wat is uw antwoord?

De heer Heijkoop: Voorzitter vanuit mijn verantwoordelijkheid vanuit het VNG-bestuur en voorzitterschap van de commissie natuurlijk heb ik dat gesprek. Tegelijkertijd ik doe dat al enige jaren en sinds uitgelekt is dat ik dat doe, word ik er ook wel heel vaak op aangesproken. Natuurlijk voel ik die verantwoordelijkheid, maar met collega's zetten wij ons ook vooral in om het hier in Dordrecht goed voor elkaar te krijgen. Dat is gewoon heel ingewikkeld. Het is heel complex, maar de betrokkenheid vanuit het college om dit goed te doen met behoud van de goede dienstverlening en de goede ondersteuning voor onze inwoners is echt groot. Wij zijn ook zeer te spreken over de enorme betrokkenheid van de raad, want dat maakt het ingewikkelde gesprek dat we het komende jaar toch moeten voeren, ieder geval inhoudelijk en constructief.

De voorzitter: Wethouder de heer Van Ballegooijen die is ook heel betrokken.

De heer Van Ballegooijen: Dank u wel voorzitter. Allereerst zou ik graag willen rechtzetten dat onze motie heet Grip op financiële ontwikkelingen in het sociaal domein. Wij proberen zeker niet te insinueren dat er geen grip is op het sociaal domein. Maar we zien wel de ontwikkeling ... '...' (buiten de microfoon). Als Yevgeny Prigozhin klaar is zou ik graag willen vervolgen.

De voorzitter: Ik ben geneigd om te zeggen komt u die iPad even inleveren? Mijnheer Van Ballegooijen probeert u door te gaan.

De heer Van Ballegooijen: Dank u wel. Allereerst wilde ik graag de titel rechtzetten. Het gaat specifiek om de financiële ontwikkelingen. Om de toekomstbeeld en uiteraard speelt daar juist in mee dat we willen dat zoveel mogelijk van de voorzieningen die we hebben naar de toekomst gegarandeerd kunnen worden. Dan is de vraag richting de wethouder die ik heb is eigenlijk. We gaan nu een integraal beleidsplan samenstellen in het komend half jaar wordt dat vastgesteld. Dan richting kadernota 2025 zal er worden gekeken om de begroting op de lange termijn sluitend te maken. Is het dan niet logisch om juist al in dat voortraject wanneer we dat integrale beleidsplan samenstellen, dan al

te kijken wat is er mogelijk? Niet eens wat is er nodig, maar wat is er mogelijk binnen dat proces en daar een voorstel voor te doen? En niet een half jaar na het vaststellen van het integraal beleidsplan nog eens te kijken hoe past dat eigenlijk in de algemene begroting.

De voorzitter: Wethouder reageert u maar.

De heer Heijkoop: Voorzitter de vraag van gut hoe past het in de algemene begroting die stellen wij onszelf eigenlijk nooit. U mag er echt van uitgaan dat wij ook echt wel doen wat u aangeeft. Dat doen we samen met de raad, maar dat doen we heel erg langs de lijn van de inhoud.

Er zijn een aantal uitgangspunten die we natuurlijk met elkaar hebben vastgesteld al. De startnotitie die komen ook straks terug. Dat gaat over normaliseren, dat gaat over het toebewegen naar de voorkant. Het gaat over het informele netwerk ook in positie krijgen voor zover mogelijk. Er zitten echt wel een paar uitgangspunten in die in die zin zeker maatgevend zijn om juist de enorme in ieder geval de groei in het sociaal domein misschien wat te temporiseren. Nog niet eens zozeer vanuit de financiën, maar puur ook omdat we de handjes niet hebben. De arbeidsmarkt kan gewoon al die medewerkers, al die zorgverleners gewoon niet leveren. Dus we moeten daar gewoon keuzes in maken met elkaar. Want op het moment dat je die keuzes niet maakt en je houdt de kerk in het midden en je loopt ervoor weg, dan zijn uiteindelijk de mensen die het meest kwetsbaar zijn die zijn de dupe. Dus we moeten daar met elkaar keuzes maken en die gaan hand in hand ook met kostenbesparingen, want boem is ho. We hebben nu al wachtlijsten die toenemen op verschillende onderdelen, ook in de zorg, ook op andere plekken. Dus we gaan er echt keuzes maken, maar dat doen we dan langs de lijn van de inhoud. Ik ben het wel met u eens gaandeweg dat traject komen natuurlijk ook de financiën er wel bij. Dan zie je dat, dat gaf ik net al aan, de inhoud en de financiën komen bij elkaar. Dus ik hoop dat u ook bijdrage ook levert aan die gesprekken ook aan deze tafel, zodat we met elkaar daar uiteindelijk tot een gedragen richting kunnen komen.

De voorzitter: Gaat u verder wethouder want u heeft volgens mij nog een paar moties te gaan.

De heer Heijkoop: Ik heb nog twee moties, collega Van der Linden heeft er ook twee en die gaf al aan dat hij het heel kort kon houden. Dus ik zal hem ... dat is niet waar. Goed voorzitter ik ga nog even naar motie 14 het jongerenperspectieffonds. Richting mevrouw Schnabel zou ik eigenlijk toch wel willen zeggen wij werken echt aan dezelfde missie. Ik voel zeer veel sympathie voor dit fonds. Ik heb inderdaad vorige week al aangegeven dat ik het dictum nu te stellig vind. Ook omdat al onze middelen zitten in armoedeprogramma's. Dus het is niet zo dat we nog een pot met geld hebben die we hierop kunnen inzetten. Ik wil en dat wil denk ik mevrouw Schnabel ook niet, allemaal aanpakken gaan stapelen. Want ik gaf inderdaad al aan vorige keer we hebben de MatchMaker-aanpak vanuit de dienst Gezondheid & Jeugd en de Sociale Dienst. We hebben de Jongerenteam vanuit Sociale Dienst, we hebben Jongeren op de Rit. Dat zijn allemaal teams en aanpakken die goed functioneren. Heel veel van de andere gemeenten hebben dat niet. Dus je kan ook niet zomaar zeggen elders is het een succes dus dat moeten we in Dordrecht ook doen. Ik hoop dat u mij de tijd geeft en dat u ons de tijd geeft, om voor 1 oktober te komen dat we met jongerenperspectieffonds in gesprek

gaan. Dat we kijken naar wat de mogelijkheden zijn, u daar advies over te geven, ook eventueel de financiële consequenties in beeld brengen. Dat dan ook mooi te alignen langs de andere aanpakken die we ook hebben. Dan kunt u het geheel kunt u dan beoordelen en dan kunnen we met elkaar besluiten of en op welke manier we het jongerenperspectieffonds daar ook bij kunnen betrekken. Dan kunnen we in de tussentijd ook nog kijken naar welke financiële mogelijkheden er zijn, want die zie ik er echt nog wel op onderdelen. Maar ook daar moeten we even goed naar kijken. Maar ik stuur eerst de ambtenaar op vakantie. Na de vakantie gaan ze gelijk aan de slag met uw vraag.

De voorzitter: Mevrouw Schnabel is nog niet op vakantie die gaat nog wat vragen.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Wat ik me afvroeg want het ligt al best wel een poos bij de ambtenaar, of althans al een tijd dat is wat ik in ieder geval heb gehoord. Wat is er dan nu nog dat besloten moet worden? Daarnaast vroeg ik me af binnen de programma's zoals Glansrijke toekomst lijkt het ook een hele mooie aanvulling te zijn om jongeren terug naar de arbeidsmarkt te begeleiden. Dan nog een laatste aanvulling, betekent dat ook met wat u zegt dat er een voorstel naar de raad komt waarbij er ook een dekkingsmogelijkheden bij zitten?

De voorzitter: Wethouder Heijkoop.

De heer Heijkoop: We komen dan met een brief uw kant op, of een voorstel. Dat zal een beetje afhangen van wat de uitkomst van de verkenning is. U maakt ook een link met Glansrijke toekomst. Wij zullen die gesprekken ook nadrukkelijk ook in verbinding aangaan ook vanuit arbeidsmarktbeleid met collega Van Benschop om te kijken of daar ook nog raakvlakken aanwezig zijn. Dat jongerenperspectieffonds dat is een paar weken geleden. Ik heb ze wel een keer eerder gesproken op een andere plek en toen was ik al geïnteresseerd. Een paar weken geleden zijn ze echt concreet op ons pad gekomen. Toen heb ik dat gelijk ook uitgezet in de organisatie en die zijn nu die contacten aan het leggen en gaan die gesprekken aan. Dus dat zullen we de komende maanden doen. Dan kunnen we een mooi voor 1 oktober het net ophalen en richting uw raad, waar u onderdeel van bent, informeren hoe we hiermee aan de slag kunnen gaan. Want waar u op appelleert, daar ben ik daar zijn wij zeer gevoelig voor. Want juist jongeren, daar zit wel een vraagstuk. Waar het gaat over bestaanszekerheid, werkzekerheid, inkomenszekerheid, woonzekerheid, bij jongeren komt er heel veel samen. Dus we willen daar wel graag nog extra op inzoomen doen we daar de goede dingen? Of moeten we daar misschien nog wat meer doen? Maar dat wil ik echt in samenhang met die andere aanpakken bekijken. In die zin zou ik u echt willen vragen om die motie wat bij te stellen om ons de ruimte te geven om met een heel verhaal naar u toe te komen en niet alleen maar puur gericht op eventueel een nieuw initiatief. Wat misschien ook weer andere waardevolle projecten in de wielen kan rijden want dat zal natuurlijk nooit uw bedoeling zijn.

De voorzitter: Wethouder kunt u naar de witgoedregeling?

De heer Heijkoop: De witgoed regeling voorzitter. Dat gaat over het verzoek om eigenlijk gewoon het minimabeleid te verruimen op onderdelen. Dat vinden we vanuit het college eigenlijk niet opportuun. Ik heb al wel aangegeven dat we vanuit de Sociale Dienst de regeling ... we hebben in het dagelijks bestuur besloten om de regeling om niet, dus dat

mensen gratis bij een aanvraag in plaats van leenbijstand een witgoed krijgen, een wasmachine of wasdroger. Dat is prima. Dat gaat niet tot 130 procent. Wat wel interessant is en dat zou ik richting de heer Safranti ook willen aangeven. Wij hebben dus extra middelen gekregen om energiearmoede aan te pakken in de stad. Collega De Jonge en ik trekken daar echt samen in op. Zij vanuit duurzaamheidsambities en ik vanuit het armoedevraagstuk. Daar zit geld in een half miljoen en dat loopt eigenlijk best prima, maar er zit nog steeds geld in.

We willen dat na de zomer gaan evalueren. Het lijkt mij opportuun om aan de hand van die evaluatie te kijken kunnen we die beschikbare middelen, kunnen we die eventueel nog op een iets andere manier inzetten. Bijvoorbeeld door misschien het bereik wat te vergroten. Op die manier zou ik ernaar willen kijken. Op dit moment In de huidige situatie willen we deze motie vanuit het college vinden we hem niet opportuun en willen we hem ontraden. Maar wel nadrukkelijk dus met de toezegging dat wij die regeling die we hebben, na de zomer dat we u kunnen meenemen in die evaluatie. Dan kunt u altijd nog richting begroting, kunnen we altijd nog met elkaar in gesprek gaan. Willen we ergens nog wat accenten verzetten? Dan zou uw oproep om een wat groter bereik te realiseren op andere inkomensgroepen daarbij te betrekken, zou daarbij een rol kunnen spelen. Maar ook dat moeten we dan even financieel goed doorakkeren wat dat betekent. Op dit moment zouden we dat niet willen doen, willen we graag die evaluatie afwachten.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Safranti een hele korte, één zin als het kan.

De heer Safranti: Ja hele korte. Ik was benieuwd naar de doelgroep van niet 130 procent, maar wat wordt het dan 110, 120?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Heijkoop: Voorzitter vanuit minimabeleid hebben we allemaal verschillende regelingen met verschillende percentages. Bijzondere bijstand is meen ik nu 110. Als je aan die knop gaat draaien dan zie je natuurlijk ook logischerwijs de kosten flink toenemen. We hebben toen een heel pakket samengesteld. We hebben toen destijds bijvoorbeeld gekozen om met name kinderen in armoede extra te ondersteunen. Dus SMS-kinderfonds enorm op te hogen naar 150 procent. Waarmee we één op de vier huishoudens in Dordrecht bereiken. Andere regelingen hebben we wat andere keuzes in gemaakt en dat komt ook door de focus vanuit uw raad. Maar we moeten gewoon kijken naar beschikbare middelen en wat we daarvoor kunnen doen. Met collega De Jonge heb ik afgesproken en dat is ook vanuit het Rijk de bedoeling dat die middelen wel ingezet worden waar voor ze bedoeld zijn. Dus dat komt sowieso goed en daarom willen we in die evaluatie even kijken of dat op deze manier dat die regeling succesvol is.

De voorzitter: Wethouder Heijkoop dank u wel tot zover. Wethouder Van der Linden er ligt nog een amendement voor u en twee moties.

De heer Stam: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Ik had vorige week een aantal vragen gesteld aan de wethouder, toen kreeg ik het antwoord die ga ik volgende week beantwoorden. Nu is het volgende week en er zijn nog een aantal vragen niet beantwoord, maar misschien dat hij die volgende week gaat beantwoorden ik weet niet.

De voorzitter: Als het even kan nu als u ze paraat heeft.

De heer Heijkoop: Voorzitter in de eerste termijn raad heeft de heer Stam een aantal vragen gesteld heel erg over de financiële reilen en zeilen. Ik weet niet in hoeverre dat in deze commissie aan de orde moet komen of dat we dat misschien de volgende commissie kunnen doen.

De heer ...: Na de pauze (buiten de microfoon).

De voorzitter: Ja wat mij betreft. Mijnheer Stam is dat goed? Als het past want die is ook heel kort. Kan het ook niet schriftelijk? Want ik denk wethouder Van der Linden heeft ook nog wel tien minuten nodig voor een amendement en drie ...

De heer Stam: Ik vind het prima als er maar een keer reactie komt.

De voorzitter: Kan het schriftelijk afgedaan worden?

De heer Heijkoop: Zal ik dat anders doen? Er zitten een paar politieke vragen in en daar kunnen we natuurlijk het debat over voeren in de tweede termijn.

De voorzitter: Dat is nu de tweede termijn.

De heer Heijkoop: Nee, tweede termijn raad straks in de Raadzaal. Maar er zaten ook een aantal vragen bij die ik wel degelijk gewoon al nu kan beantwoorden. Dus die zal ik u schriftelijk doen toekomen en die krijgt u nog deze week.

Mevrouw ...: Wij ook?

De heer Heijkoop: Nee u niet alleen de heer Stam. Nee de hele raad krijgt de antwoorden.

De voorzitter: Wethouder Van der Linden probeer het even binnen de tijd.

De heer Van der Linden: Ik ga het proberen voorzitter, dank u wel. Toch nog eerst even de motie die is ingetrokken. Wat de heer Portier zei klopt natuurlijk helemaal. De rol van de overheid is natuurlijk een van de elementen waar je een politiek gesprek over kan voeren. Vind je voedsel, voedselkwaliteit enzovoort belangrijk? Dat kan, maar de rol van de overheid daarbij kun je als heel groot definiëren, maar ook als heel klein. Dit is typisch een gesprek wat je in het kader van die kaderstelling rond de startnotitie kan voeren. Prima dat de motie is ingetrokken. De toezegging staat en na het reces komt de notitie naar u toe. Dan het amendement. Daar heb ik vorige week in de raad al wat over gezegd. Even heel technisch. Het is natuurlijk toch de afspraak dat als je een voorstel amendeert, dan hoort daar een dekkingsuggestie of een dekkingsmogelijkheid bij. Wij

hebben bij het opstellen van deze kadernota geconstateerd dat voor jeugd die 1,1 miljoen beschikbaar was. Daarmee krijgen we hem goed rond. Als u dat voorstel wil amenderen, zou er wel de suggestie moeten worden gedaan, waar haalt u dan die 1,1 miljoen vandaan? Anders kan ik heel moeilijk een amendement ondersteunen of het oordeel raadgeven.

Dan blijf ik in ieder geval op technische gronden sowieso het ontraden. Op inhoud ook, want we hebben al een aantal jaren in het sociaal domein zien we natuurlijk net zoals bij heel veel andere begrotingsposten, dat je heel goed kan begroten, maar dat je door het jaar heen over scheidingen ziet of soms ook onderscheidingen. Daar hebben we een reserve voor. Het nadeel van een bestemmingsreserve voor één post maken, is dat stel dat we volgend jaar zien dat er op jeugd helemaal geen nadeel ontstaat maar willekeurig op een andere post wel. Dan is die 1,1 miljoen is bestemd voor jeugd en niet voor iets anders. Terwijl we de afgelopen jaren eigenlijk hebben geleerd dat voor de grotere wetten in het sociaal domein we tussen de vier en zes miljoen per jaar in de risicoreserve hebben gezet. Het ene jaar heb je iets meer op het één nodig, het ander jaar iets meer op het ander. Eigenlijk opgeteld kom je nooit aan het totaal toe. Dus hij is ook niet nodig, want op die manier maken we eigenlijk nooit gebruik van de bestemmingsreserve. Ik zie aanstalten, tot de knop ingedrukt wordt blijf ik doorpraten.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter dan zou ik ...

De voorzitter: Ik zag u aarzelen, maar u wil toch een vraag stellen?

Mevrouw Schnabel: Heel graag. Kijk want in de beantwoording die u meegeeft in de technische vragen staat dat in 2014 dat u verwacht dat het nihil gezet wordt dus de taakstelling. Maar ik kan me voorstellen dat we niet in de toekomst kunnen kijken en dat we dus niet per definitie nu al kunnen zeggen dat we dan op nihil gaan staan. Daarnaast staat in de hervormingsagenda dat we meer willen dat er samengewerkt wordt en dat er minder aanbieders komen. Onze vraag is dan, die contracten die zijn afgesloten met de zorgaanbieders die dan straks samengevoegd gaan worden eventueel, omdat er natuurlijk meer samengewerkt gaat worden. Die contracten moeten betaald worden, die kunnen niet in één keer afgesloten worden. Dus hoe zijn dan die bezuinigingen te verklaren?

De voorzitter: Wethouder Van der Linden.

De heer Van der Linden: Een fun fact is dat de hervormingsagenda van tachtig pagina's het woord samenwerking 54 keer voorkomt, heb ik net gecheckt. Best veel. Samenwerking is natuurlijk ook niet iets nieuws. Dat doen we al heel lang. We zien wel in het hele jeugdzorgland, dat er een paar vragen zijn die steeds lastig zijn. Hoe lokaal wil je het maken? We willen het graag heel lokaal maken, want wij snappen het beste hoe de vraag zich ontwikkelt. Maar je wil ook een aantal dingen echt regionaal of zelfs landelijk organiseren, omdat je sommige voorzieningen zo'n kleine doelgroep hebben, die ga je nooit allemaal zelf blijven organiseren. Dus er zit steeds in elke hervormingsdiscussie zit ook wel dat spanningsveld tussen lokaal, specifiek, heel erg op je eigen doelgroep of op je eigen populatie gericht versus toch een aantal voorzieningen in de lucht houden. Mochten er als gevolg van de hervormingsagenda andere afspraken worden gemaakt met de markt, dan ga je natuurlijk een overgangstermijn afspreken. We

hebben vorig jaar hebben we zelf andere afspraken gemaakt met onze marktpartijen. Om een aantal redenen hechten we erg aan keuzevrijheid, daar hebben we ook vorm aan gegeven door een heel, laten we zeggen open model van marktbenadering toe te passen. We zien tot nu toe niet dat dat kostenverhogend werkt. We zien heus wel dat dat soms onoverzichtelijkheid in de hand werkt, maar daar kunnen we goed mee omgaan. Als we door deze hervormingsagenda tot andere afspraken worden gedwongen, gaan we die afspraak natuurlijk gewoon maken. Het klopt wel wat u zegt. Natuurlijk kun je niet helemaal voorspellen hoe een jaar loopt. Vorig jaar hebben wij op zich qua vraagontwikkeling en qua kostenontwikkeling in de sector een prima jaar gehad voor jeugd. Best goed voorspelbaar kunnen maken hoe de vraag zich ontwikkelt. Welke interventies helpen bijvoorbeeld de POH-jeugd al heel vaak aangehaald. Werkt veel sneller, is makkelijker te regelen, maar wel met meer tijd voor de client. Levert iets op wat je minder zwaar hoeft in te zetten en is ook nog eens een keer financieel voordelig.

De voorzitter: Wethouder u kunt hier waarschijnlijk met veel passie nog een half uur over praten, maar er is nog een M8 waar ik u ook graag over wil horen.

De heer Van der Linden: Daar ga ik ook zo over door dank u wel.

De voorzitter: Wilt u dat doen?

De heer Van der Linden: Dat ga ik doen. Oftewel voorspellen kan niet, maar we kunnen wel aangeven hoe we de wereld voor ons zien. Afgelopen jaar is het nadeel geweest inflatie, loonontwikkeling en ook het woonplaatsbeginsel. Een wettelijke regeling die zo geregeld was en die ons 988.000 euro heeft gekost. Die hebben we niet kunnen voorspellen. Zo zal er zich vast zich nog meer voordoen. Mocht dat zo zijn en op 40 miljoen die wij per jaar aan jeugd uitgeven, natuurlijk ga je niet op de ton nauwkeurig kunnen voorspellen hoe de kosten zich ontwikkelen. Dan hebben we altijd onze reserve. Daar hou ik het bij. Voor dit amendement, dus deze ontraad ik nog steeds. De motie. Ik zat op deze plek zelfs en u zat daar mevrouw Kruger. Bij de behandeling van startnotitie cultuur, onder andere vastgesteld dat of desgevraagd dat het heel goed is om terug te komen op kunst in de openbare ruimte. Heb ik ook een toezegging op gedaan. Daar gaan we in de nota zeker op in. De motie maakt dat wat specifiek, kom met een voorstel. We vinden dat hij goed in elkaar gezet is. Het is niet stop er zoveel geld in of het moet zo'n regeling zijn, dus het is een heel open vraag. Ik denk dat we daar goed mee kunnen werken. Ik hou de toezegging overeind, we komen terug op dit onderwerp. Het helpt natuurlijk wel als u een duidelijke uitspraak doet als raad, dat vinden wij een heel goed idee, dus die motie ik geef een oordeel raad. Hij geeft natuurlijk iets meer duiding aan zo'n toezegging dan alleen maar een terloopse toezegging als tijdens een startnotitiebehandeling. Dus wat dat betreft, ik heb een aantal partijen wel gehoord interessant, aantal nog niet. Ik nodig u graag uit om daar volgende week heel expliciet over te zijn. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel wethouder. Dan kom ik tot een kleine afronding. Ik heb in ieder geval mijn buurvrouw horen zeggen dat ze een gesprek gaat houden met ondernemers over toegankelijkheid. Dus daar kunnen we ze aan gaan houden. Ik heb de heer Heijkoop iets over horen zeggen in verband met motie M5 eerste kwartaal volgend jaar. Dan kunnen we iets van u verwachten over de evenementen en dergelijke. Ja dat klopt. Dan

heb ik u ook horen zeggen dat u voor 1 oktober een gesprek heeft met het jongerenperspectieffonds om dat bij te stellen. Daar gaan wij u ook aan houden.

Dan was er ook nog een evaluatie over de extra middelen aangaande de heer Safranti het half miljoen wat er nog was. Als laatste hebben we zojuist de heer Van der Linden twee dingen horen toezeggen. Hij komt terug aangaande M8 op in ieder geval over die kunst in de openbare ruimte. De voedselvisie is al eerder toegezegd dat die in september komt. Volgens mij heb ik dan ongeveer alles gehad. De heer Stam die krijgt nog wat antwoorden van wethouder Heijkoop. Ik dank u allen voor het deelnemen aan het debat. Het was een intensieve klus en we zijn net op tijd klaar.

Oordeelsvorming Kadernota

Voorzitter: de heer Struijk
Raadsgriffier: mevrouw Wepster
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:
Dhr. Van Ballegooijen (VVD)
De heer Burakçin (GroenLinks)
De heer Van Dam-Timmers (CDA)
Dhr. Gündogdu (Op ons Eiland)
De heer Den Hartog (GroenLinks)
De heer In 't Veld (VSP)
Dhr. Kleinpaste (Gewoon Dordt)
De heer Kolkiliç (DENK)
De heer Kuhlmann (VVD)
De heer Laban (ChristenUnie-SGP)
Mevrouw Lammens-Oostdijk (VVD)
Mevr. Pichel (Forum voor Democratie)
Dhr. Portier (SP)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter voor Dordt)
De heer Schilt (PvdA)
De heer Van der Spoel (PvdA)
Dhr. Venderbos-Lambinon (PvdD)

Portefeuillehouders: wethouder T. De Jonge, wethouder P. Heijkoop, wethouder M. Merx

De voorzitter: Beste mensen ik kan nog een keer op het knopje gaan drukken maar dat vind ik eigenlijk een beetje gênant. Dus ik vraag u vriendelijk of u stil wil zijn. Ik heet u allemaal hartelijk welkom. De raads- en de commissieleden. De wethouders die er namens het college zitten. Mensen op de tribune. Mocht hij er zijn de pers en uiteraard ook de kijkers thuis. Ik heb in ieder geval gezien dat er minimaal acht partijen aanwezig zijn, dus er is een voldoende quorum om wettig te kunnen vergaderen en besluiten te kunnen nemen. Laten we eerst maar gaan beginnen met een voorstelrondje. Ik begin met de dame naast mij.

Mevrouw Wepster: Anneloes Wepster raadsgriffier.

De heer Heijkoop: Ik ben Peter Heijkoop wethouder.

De heer Schalken-den Hartog: David Schalken Beter voor Dordt.

Mevrouw Pichel: Ruby Pichel Forum voor Democratie.

De heer Burakçin: Necdet Burakçin GroenLinks Dordrecht.

De heer Den Hartog: Paul den Hartog GroenLinks Dordrecht.

De heer Portier: Ronald Portier SP.

De heer Venderbos-Lambinon: Cees Venderbos Partij voor de Dieren.

De heer Van Dam-Timmers: Jan Van Dam-Timmers CDA Dordrecht.

De heer Kleinpaste: Gert-Jan Kleinpaste Gewoon Dordt.

De heer Laban: Vincent Laban ChristenUnie-SGP.

De heer Gündogdu: Aydin Gündogdu Op ons Eiland.

De heer Kuhlmann: Alexander Kuhlmann Dordtse VVD.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Jeanine Lammens Dordtse VVD.

De heer Kolkiliç: Masum Kolkiliç DENK.

De heer Schilt: Ruben Schilt Partij van de Arbeid.

De heer Van der Spoel: Wouter Van der Spoel Partij van de Arbeid.

De heer In 't Veld: Richard In 't Veld VSP.

Mevrouw De Jonge: Tanja de Jonge wethouder.

De heer Merx: Marc Merx wethouder.

De voorzitter: Ik ben Leen Struijk en ik mag vanavond uw voorzitter zijn. Mijnheer Van Ballegooijen u neemt niet deel aan het debat? Wel, dan mag u zich ook nog even ...

De heer Van Ballegooijen: Luca Van Ballegooijen Dordtse VVD.

De voorzitter: Goed beste mensen we zijn toegekomen aan de oordeelsvorming over de kadernota aan de hand van de door de griffie voorbereide blokkenschema. Onderwerpen die zijn geclusterd en nu hebben we het Begrotingsprogramma Bestuurlijk en Ondersteunend. Er waren vier moties die hier op het programma staan, dat zijn de moties 9, 13, 18 en 20. Maar er zijn ook weer een paar nieuwe dingen bijgekomen. Er is een conceptmotie verruimen grafrechten voor onbepaalde tijd van GroenLinks. Ook DENK Dordrecht die zijn met een conceptmotie over natuurbegraafplaatsen gekomen.

Vervolgens heeft GroenLinks ook nog een bespreekstuk ingediend wat ze zo meteen zelf zullen gaan toelichten. Er zijn meerdere partijen die met meerdere mensen aan tafel zitten. Dat is niet erg, maar het moet wel een beetje ordelijk. Ik heb van GroenLinks het verzoek gehad of zij allebei een deel van de woordvoering voor hun rekening mochten nemen. Dat is prima. Het is niet de bedoeling dat straks van één partij allerlei mensen gaan interrumpen en vragen stellen. Want dan denk ik dat het een rommeltje wordt. Dus dat even over de gang van zaken. Dan ga ik eerst nog even vragen. Misschien zitten er aan tafel die zeggen ik ga dit allemaal aanhoren want je mag allemaal een korte woordvoering doen en dan je mening straks gaan geven over de moties. Maar als iemand zegt ik ga hier gewoon vooral zitten luisteren, was de vorige vergadering ook het geval. Ordevoorstel de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: U had het over het interrumpen. Er zitten best wat verschillende onderwerpen in. Per onderwerp is natuurlijk logisch dat er niet de mensen van dezelfde partij gaan interrumpen. Maar uiteenlopend van grafrechten tot bezuinigingen en Chemours zou ik het prettig vinden als we daar een beetje coulant mee om kunnen gaan.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann prima dat was eigenlijk de strekking van mijn opmerking. Niet drie VVD'ers die over die grafrechten gaan beginnen.

De heer Kuhlmann: Dan orde, is het misschien want er zitten een aantal dingen bij die we niet heel vroeg van tevoren hebben kunnen lezen of zien. En sommige dingen ook waar we überhaupt nog niet zoveel kennis van hebben genomen. Is het misschien goed als die partijen die met iets nieuws komen, dat in eerste instantie even introduceren. Dat we daarna iedereen die dat wil de gelegenheid heeft voor het rondje woordvoering.

De voorzitter: Een heel goed voorstel mijnheer Kuhlmann wij hadden zelf dat idee ook al, dus is het een goed voorstel. Ik ga zo meteen als eerste GroenLinks het woord geven om met hun concept motie te komen en ook met het bespreekstuk om dat even toe te lichten. Daarna dan denk ik dat het praktisch is als GroenLinks z'n verhaaltje gelijk helemaal afmaakt. Dat lijkt me dan het handigste. Daarna komt DENK de heer Kolkiliç die gaat hun conceptmotie toelichten en doe dan ook maar gelijk de korte woordvoering, dat lijkt me het handigste. Daarna ga ik gewoon de fracties af en als iemand geen behoefte heeft, dan schudt hij maar eventjes dan sla ik hem of haar over. Het is ook wel de bedoeling dat er tijd overblijft dat de wethouders nog even kunnen reageren op de moties. We hebben een uur dus alsjeblieft beperk je in de woordvoering. Het hoeft niet een prachtige gestroomlijnd verhaal te worden. Gewoon kort aangeven wat vindt u van de moties enzovoort enzovoort.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Nog even heel kort voor de duidelijkheid. Gaan we nu eerst de nieuwe dingen doen, want ik kan me zo voorstellen dat we eerst gaan doen wat al netjes al van tevoren aangekondigd is en ingeleverd.

De voorzitter: Mijnheer Schalken ik denk dat het onpraktisch is om en ook te veel tijd kost, om een paar rondjes te maken. We gaan vragen of GroenLinks eerst ook het nieuwe toelicht en maken even hun verhaal af. DENK licht even het nieuwe toe wat u misschien nog niet wist, maakt zijn verhaal af en dan kunt u reageren op de oude en de nieuwe dingen. Maar als ik twee keer rond moet gaan, weet ik zeker dat we niet om kwart voor elf klaar zijn. Als iemand zegt de heer Schalken zijn voorstel is veel beter, ik ben overal voor in hoor, maar ik denk dat we het niet gaan redden. Mijnheer Den Hartog u gaat beginnen.

De heer Den Hartog: Dank u voorzitter. Ik ga dus dan beginnen met dat nieuwe onderdeel, dat gaat over de financiering toekomstig onderhoud. Bij investeringsprojecten uit het verleden blijkt nogal eens dat niet, of in ieder geval niet voldoende voorzien is in de onderhoudsbudgetten, denk bijvoorbeeld aan Energiehuis of Kunstmin. In de kadernota wordt aangegeven dat de kosten voor onderhoud in de openbare ruimte in de meerjarenraming nog niet zijn meegenomen. Met name met betrekking tot groen en bomen, zijn er eigenlijk regelmatig signalen, dat de vraag is of er wel voldoende middelen zijn voor onderhoud. Terwijl dit heel belangrijk is voor klimaatadaptatie, CO2-opvang, biodiversiteit en dergelijke. Het lijkt me daarom zinvol dat dit integraal in de financiële plannen wordt verwerkt. De vraag is dus dan ook, ook bij het verwerven van eventueel externe middelen daar rekening mee te houden. Kan daar in de toekomst beter mee worden omgegaan zodat dat niet als opeens een slecht nieuwsbericht nu moeten we onderhoud plegen en er is geen geld over. Dat voor wat betreft dat gedeelte. Heb ik begrepen dat ik daarna naar de andere motie ...

De voorzitter: Ik denk dat het praktisch is als u dat direct doet.

De heer Den Hartog: Akkoord. Ga ik naar de motie dat is motie M9 over Chemours. De aanleiding is natuurlijk de uitzending van Zembla van onlangs over Chemours. Dat heeft veel teweeggebracht bij allerlei inwoners en er bereikt ons veel berichten dat inwoners iets wilden doen. Bijvoorbeeld aansprakelijk stellen, maar niet wisten hoe? Wij denken dat de gemeente daarin een rol kan spelen door gerichte informatievoorziening. Over welke mogelijkheden er zijn, wat voor kansen dat eventueel op biedt. Allerlei vragen gaat om gezondheid, materiële schade, in welk collectief, welke vorm enzovoort dat soort vragen daar zitten de inwoners mee. Dat zou dan in een soort notitie moeten worden vastgesteld door experts op dit gebied. Vervolgens een vertaling plaatsvinden in eenvoudig taalgebruik, een soort stroomschema, zodat elke inwoner die denkt ik wil hier iets mee, maar ik weet niet wat. Via dat stroomschema die vragen die ik net heb gezegd, wat zijn de mogelijkheden, wat zijn de kansen, wat zijn de kosten en dergelijke. Eigenlijk een soort preadvies krijgt, eventueel doorverwezen wordt naar advocatenbureau of wat dan ook. Het gaat er vooral om het faciliteren van onze inwoners op een laagdrempelige manier. De motie wordt in ieder geval ook al mede ingediend door VVD, Op ons Eiland, VSP en BVD. Er is in het proces ook geopperd en daar wil ik me sterk voor maken, dat als dit door de gehele raad dus unaniem zou worden aangenomen, om dan het niet politiek te maken. De logo's weg te halen en dit gewoon namens de raad zo in te dienen.

De heer Van Dam-Timmers: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Van Dam-Timmers.

De heer Van Dam-Timmers: Dank voorzitter. Ik heb een deel van de motie die er aanvankelijk stond, heb ik goed kunnen bestuderen. Deze nieuwe ideeën die ik nu hoor nog minder goed. Maar ik vraag mij even af, wat ik hoor is dat de gemeente een best wel belangrijke rol zou spelen in de juridische informatievoorziening. Ik maak me daar toch wat zorgen over omdat dat typisch een rol is die de gemeente in mijn beleving misschien juist beter niet op zou kunnen pakken vanwege de risico's die dat ook met zich meebrengt. Plus ook dat de gemeente dan in een juridische zaak eigenlijk positie inneemt, ook als het gaat om individuele inwoners waar de gemeente dus eigenlijk geen positie heeft. Dat vind ik een beetje zorgelijk en ik zou dat toch wel helderder willen hebben wat daar de risico's van zijn volgens GroenLinks.

De voorzitter: De heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Dank u. Dank ook voor de vraag. Dan ben ik niet duidelijk genoeg geweest, dus daar wil ik dan graag wat duidelijkheid over scheppen. Het is niet de bedoeling dat de gemeente daar zelf het juridische advies geeft, maar dat het een verwijfsfunctie is. Dus de gemeente geeft die eerste indicatie waar zou je terecht kunnen komen. Dat betekent dus uiteindelijk dat je natuurlijk bij juridische experts terecht komt die het daadwerkelijke juridische traject voor moeten begeleiden.

De heer Kleinpaste: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: In mijn ogen hebben we daar in deze stad een juridisch loket voor. Dus vanwaar deze toevoeging?

De voorzitter: De heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Het is mijn inschatting en dat heb ik mede op basis van mensen die die daar net even iets meer weten van de juridische kant laten vertellen dat de vragen van de inwoners dusdanig specifiek kunnen zijn, dat dat zeer waarschijnlijk is dat dat voorbij de expertise gaat van het juridisch loket. Dat de inwoners terecht zullen moeten komen bij, hoe zal ik dat zeggen echte experts, zonder het juridisch loket daarin tekort te doen.

De voorzitter: Mevrouw Pichel had ook een vraag.

Mevrouw Pichel: Dank u voorzitter. Ik heb vernomen van de heer Den Hartog van GroenLinks dat vooral de intentie is om een faciliterende rol aan te nemen. Daar voelen we best sympathie voor. Wel een paar opmerkingen ten aanzien van wat er is geschreven in het dictum. Wij zouden wel vooral terughoudend willen zijn over het oordeel wat hier ook in is geschreven. Dat hier eigenlijk ook al in staat dat Chemours aansprakelijk zou zijn als gevolg van handelen of nalaten. Dat is nog maar een vermoeden en dat is nog niet bewezen dus daar zou ik wel echt terughoudend in zijn.

Dan kijk ik naar punt twee van het dictum. Dat is ook eigenlijk een om een notitie vragen die ook aangeeft of de claim kans van slagen heeft, of dat het bij voorbaat zinloos is. Aan de ene kant snap ik dat, aan de andere kant is dat ook aan een jurist heel moeilijk in te

schatten. Dus het is de vraag of dat überhaupt mogelijk is want dat doen ze natuurlijk eigenlijk vrijwel nooit. Dus dan is even kijken naar de haalbaarheid van dat punt. Dan is een derde punt wat ik heb is, ja wij zijn de gemeenteraad voor de Dordtse inwoners helemaal waar. Als we willen faciliteren kunnen we daar zeker naar kijken, maar we zijn ook de gemeenteraad voor Chemours en voor medewerkers van Chemours. Dus daar zou ik wel graag een onafhankelijkheid willen zien. Dus dat zijn de opmerkingen die ik heb.

De voorzitter: De heer Den Hartog u wil daar nog iets op zeggen?

De heer Den Hartog: Ja ik zit even te denken. Dank voor de opmerkingen. Ik denk inderdaad dat dan val ik toch in herhalingen. Dat je inderdaad uiteindelijk als een schadeclaim zo specifiek is dat je terecht komt bij de juridische experts. Maar ik denk wel dat de inwoners als eerste van de gemeente wel mogen verwachten als ze weten van dat dit speelt en gemeente is ook een speler in het hele veld. Dat ze naar ons toekomen voor informatie en dat er dan zo'n stroomschema is die ze toegeleid naar de juiste plek waar ze voor hun specifieke vraag mee verder kunnen.

De voorzitter: Aanvullende vraag?

Mevrouw Pichel: Heel kort. De vraag aan de heer Den Hartog zou dan zijn of hij bereid is om enkele woorden in de tekst aan te passen. Want als het er zo staat, zouden we er niet mee akkoord kunnen gaan. Als er mogelijk een aanpassing is aan de hand van de punten die ik net heb gemaakt dan is die mogelijkheid er wellicht wel.

De voorzitter: De heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: We kunnen altijd naar de bewoording even kijken.

De voorzitter: Dank alvast. De heer Portier.

De heer Portier: Ik kom even terug op de woorden van de heer Den Hartog dat we de echte experts ernaar moeten laten kijken. Nu gaat dit om een schadeclaim van personen die mogelijke schade hebben geleden door DuPont Chemours. Maar u vraagt in het eerste bullet om het advocatenkantoor van de gemeente hiervoor een inschatting te laten maken. Dan vraag ik me af of daar dan inderdaad de experts zitten in dit soort zaken. Want die zijn toch meer gespecialiseerd lijkt me in bestuursrecht. Dus dat is even een punt van het twijfel dat wij hebben. Ook nog een aanvullende vraag over de reactie die u gaf op de heer Timmers. Want die zegt zijn er bepaalde risico's voor de gemeente en u zegt we willen eigenlijk alleen een verwijsfunctie. Maar in het tweede bullet zegt u nee, we willen dat er een inschatting gemaakt wordt van de kansen voor bewoners en dat is toch iets meer dan een verwijsfunctie.

De voorzitter: De heer Den Hartog twee vragen.

De heer Den Hartog: Dank u wel. Om met dat laatste te beginnen. Ik denk dat door die verwijsfunctie dat je daarmee niet de gemeente zelf een rol laat spelen in de zaak zelf. Kijk er zijn allerlei mogelijkheden. Het is ook een mogelijkheid dat een inwoner de gemeente aansprakelijk wil stellen. Dan zou het wel heel raar zijn als ze bij ons

terechtkomen voor advies, terwijl wij zelf een partij zijn. Dus ik denk dat je altijd die verwijfsfunctie moet hebben naar in dit geval dan de ik noem het maar even de echte experts en daarmee bedoel ik niks denigrerends tegenover anderen. Het gaat om heel specifieke zaken, waar eigenlijk maar een beperkt aantal mensen ... als het gaat om waar dat eerste bullet. De gemeente is zelf natuurlijk ook bezig met een rechtszaak en heeft daarvoor een advocatenbureau in de arm genomen. Die zijn juist met deze materie bezig en het is mijn inschatting dat zij daar voldoende kennis van hebben om juist dat overzicht te maken wat zijn de mogelijkheden. Ik denk ik juist dat dat de input moet zijn, omdat ik vermoed dat zeg maar de aanwezige kennis van de gemeentelijke ambtenaren die zich hiermee bezighouden te boven gaat.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Dam-Timmers heeft nog een vraag en ik wijs u erop dat we al meer dan een kwart van onze tijd besteed hebben.

De heer Van Dam-Timmers: Dank voorzitter. Maar op zich is dat ook niet heel gek omdat hier zitten best wel wat risico's in mijn beleving nog steeds aan. Mijn vraag aan GroenLinks is waarom wil de gemeente hier eigenlijk eigenaarschap van de juridische procedure van inwoners ook krijgen? Terwijl er ook inmiddels al advocaten zijn die zelf met inwoners dit starten. Ik maak me gewoon zorgen over de verbondenheid tussen de zaak die de gemeente zelf heeft en de zaak die inwoners hebben en het advocatenkantoor. Moet je dat wel willen, of kun je dat beter los van elkaar laten bestaan omdat je als gemeente gewoon wel kwetsbaar bent ook op dit thema. Zeker om er is nog geen uitspraak er is nog niks gebeurd. Dus hoe sympathiek het ook klinkt, maak ik me toch zorgen en zou ik dat wel echt goed uitgezocht willen hebben voordat je hier verder in kan gaan.

De voorzitter: De heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Dank u. Ik denk juist dat hier dat eigenaarschap van de gemeente dat er juist goed in wordt voorzien door dat advocatenbureau in te schakelen voor de daadwerkelijke informatie. In de verwijzing uiteindelijk ook terecht te komen bij de juridische experts en niet bij de gemeente. Juist vanwege het risico wat u noemt. Want daar ben ik me wel van bewust.

De voorzitter: Mijnheer Den Hartog had u verder nog iets of gaat de heer Burakçin verder met het volgende stuk? Sorry nu maak ik u aan het schrikken.

De heer Den Hartog: Mijn collega had sorry mijn schermpjes even weggesproken. Heel kort motie M18. Dat is die Raad bij ombuigingen en bezuinigingen. Wij gaan er eigenlijk vanuit dat dit feitelijk altijd al gebeurt. We hebben vertrouwen in de wethouder dat hij de raad sowieso goed meeneemt in het proces van bezuinigingen. Dus in die zin zien we geen reden om daar voor te stemmen. M13 van de PvdA Stop de giftige uitstoot. Daar wordt opgeroepen om de schadelijke uitstoot naar nul te brengen.

Volgens mij zijn we het hier in de raad geloof ik allemaal mee eens dat we dat willen. Dus ook daarbij zien we de meerwaarde er niet van in. Dat was tot zover dan heeft mijn collega nog iets over zijn ontmoeting.

De voorzitter: Mijnheer Burakçin gaat u verder.

De heer Burakçin: Dank u wel voorzitter. Voorzitter we hebben een motie ingediend, tenminste ter bespreking vandaag staat hij op de lijst over verruimen grafrechten onbepaalde tijd. Dat heeft ermee te maken dat sinds kort een nieuwe Islamitische grafakker heeft aangelegd omdat de huidige grafakker vol raakte. Daar hebben wij al een tijd al aandacht voor gevraagd en we zijn daar ontzettend blij mee dat in ieder geval die nieuwe grafakker ook momenteel er ligt. Want voorzitter er is heel veel behoefte aan een Islamitische grafakker en dus daar worden dan onze inwoners in ieder geval in voorzien. Voorzitter wat er niet is binnen onze gemeente op de Essenhof, is dat de Islamitische, tenminste dat er in ieder geval de mogelijkheid wordt geboden voor onbepaalde tijd. Momenteel kunnen mensen begraven worden voor bepaalde tijd. De maximumtermijn daarvan is momenteel dertig jaar. Het liefst willen moslims en ook Joden overigens, de Joodse gemeenschap die wil begraven worden, eeuwig durende grafurst willen ze hebben. Echter kent de Wet op de lijkbezorging kent die term niet. Dus heel veel andere gemeentes die hebben daar een foef voor en ...

De voorzitter: Ik ga u even onderbreken. Mevrouw Lammens heeft een vraag voor u.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Ik wou even vragen. U zei voor onbepaalde tijd, maar onbepaalde tijd is ... is honderd jaar eeuwigdurend is een eeuw niet onbeperkt. Heeft u dat bewust?

De voorzitter: De heer Burakçin.

De heer Burakçin: Jazeker voorzitter eeuwigdurende grafurst heb je ook in Nederland, maar dat zijn met name de bijzondere begraafplaatsen. Er zijn er een aantal van in Nederland, met name in Almere en Zuidlaren meen ik. Maar heel veel andere gemeentes die willen ook zeg maar in de behoefte voorzien van hun inwoners. Daar is dus wat ik ook eigenlijk net op wilde komen. Is dat we dus onbepaalde tijd beschouwen en onbepaalde tijd kan je dus een eigen invulling aangeven in die trant van tachtig jaar honderd jaar. Dus daar gaan de gemeentes ook verschillend mee om.

De voorzitter: De heer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Dank u wel voorzitter. We hebben begrip voor de motie, alleen begraafplaatsen inclusief de Essenhof, hebben maar beperkte ruimte. Die ruimte die kunnen ze er niet meer bij, ze kunnen niet uitbreiden. Bij eeuwigdurende grafrecht of honderd jaar, loop we dus tegen de beperking van een begraafplaats aan. Hoe denkt GroenLinks dat op te kunnen lossen?

De voorzitter: De heer Burakçin.

De heer Burakçin: Voorzitter daar hebben we naar gevraagd. Essenhof heeft dus daar wel ruimte voor gevonden want anders hadden ze natuurlijk die begraafplaats momenteel wat ruimte biedt voor tussen de tweehonderd en driehonderd graven niet aangelegd, dus daar is wel ruimte voor. Ik meen te herinneren dat volgens mij vorig jaar, hebben daar een raadsinformatiebrief over gehad. Waarin dus vermeld stond dat eigenlijk de trend in heel Nederland, de trend van cremieren dat het enorm toeneemt ook bij ons in Dordrecht. Dat eigenlijk minder begraven plaatsvinden. Daarnaast is het zo dat er in opdracht van het Rijk door een onderzoeksbureau onderzoek naar gedaan is. Daar

zijn echt honderden begraafplaatsen in Nederland zijn daar bevestigd. Heel veel gemeentes die dus onbepaalde tijd aanbieden. Die zien dat probleem niet. Die zien niet dat er dus ruimtegebrek ontstaat. Vanwege dus de reden dat er dus meer gecremeerd wordt.

De voorzitter: Ik denk dat dat antwoord voldoende is. Heeft u nog meer toe te voegen?

De heer Burakçin: Nee voorzitter in die zin dat wij in ieder geval willen dat er ook in onze stad de ruimte wordt geboden voor onbepaalde tijd. Dat dat vastgelegd wordt in de verordening. We hebben in onze motie ook bijgezet dat we dat met belanghebbenden willen doen met de koepelorganisaties. Maar ik weet dat deze wethouder daar al een tijdje mee bezig is. Dus als deze wethouder voldoende inzichten heeft opgedaan en aangeeft ik weet wat de behoeftes zijn, wat de wensen zijn, dan hoor ik dat ook graag.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar DENK Dordrecht de heer Kolkiliç.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Graag nog een korte vraag aan de heer Burakçin met betrekking tot de nieuwe ingediende motie. Ik kan me zo voorstellen dat wanneer het dus voor onbepaalde tijd is en als we het dan hebben over honderd jaar dat dan de kosten ook anders zijn dan een gewoon grafrecht van vijftien of twintig jaar. Is dat in de uitwerking van dat voorstel is dat ook al meegenomen? Want ik heb er zelf nog geen kennis van genomen.

De voorzitter: De heer Burakçin.

De heer Burakçin: Voorzitter ik heb daarover ook contact gehad met een teamleider van Essenhof. Ik begreep dat binnenkort de lijst zeg maar over die kosten ook aan ons voor wordt aangedragen. Dus dat komt kennelijk binnenkort en goed voorzitter het is natuurlijk een verschil of je dertig jaar honderd jaar begraven wordt. Dus ik mag aannemen dat dat in ieder geval ook wat gaat kosten.

De voorzitter: Ik schat in dat de wethouder daar ook wel antwoord op kan geven mogelijk. Ik ga het nog een keer proberen. De heer Kolkiliç.

De heer Kolkiliç: Dank voorzitter. Voorzitter mijn fractie heeft eind 2022 tijdens ons gesprek met verschillende Dordtse doelgroepen en stad spreekt wijkbezoeken kennisgenomen naar behoefte voor een natuurbegraafplaats in Dordrecht. Wij zijn ons daarin gaan verdiepen en medio januari hebben wij zelfs een aantal natuurbegraafplaatsen elders in het land bezocht. Vraag naar een reguliere begraafplaats daalt, maar vraag naar een natuurbegraafplaats stijgt. Wij horen dan ook gehoor te geven aan de behoefte van de Dordtse burgers. Natuurbegraven is een nieuw fenomeen in Nederland. Een duurzaam leven wordt voor veel mensen steeds belangrijker en natuurbegraafplaatsen past dan ook meer bij hun levensstijl. Bij veel mensen spreekt de gedachte aan zichzelf teruggeven aan de natuur. De meeste genoemde motieven hierbij zijn het bijdragen aan natuurbeheer en het verkleinen van de

ecologische voetafdruk. Natuur is gebaat bij langdurige rust, zodat verstoring van de bodem en de gebieden tot een minimum beperkt worden. Voorzitter het is ook voor sommige nabestaanden bovendien aantrekkelijk omdat zij niet worden belast met extra grafkosten of met vragen rondom ruiming. Het is voor mijn fractie belangrijk dat een natuurbegraafplaats en het graf worden onderhouden op een ecologische, milieuvriendelijke wijze om een informele plaats creëren waar zowel mens, dier als plant voordeel bij heeft. Dankzij natuurbegraven zal er dus meer dynamiek rondom het gebied zijn en dat kan positieve effecten voor de biodiversiteit hebben. De motie spreekt voor zich.

De voorzitter: Dank u wilt u nog direct ook wat over de andere moties zeggen of vindt u het voldoende?

De heer Kolkiliç: Ja zeker voorzitter. Motie M18, M9, M13, M20 die kunnen wij steunen. Met betrekking tot de motie GroenLinks. Wetende dat de wethouder volgens mij uit mijn hoofd gezegd medio oktober een gesprek heeft gehad met de gemeenschap die in de motie zijn benoemd, vinden wij het momenteel eigenlijk overbodig. Want de motie vraagt om een gesprek met de gemeenschap en dat heeft al plaatsgevonden. Maar misschien dat de wethouder daar zelf dadelijk op komt.

De voorzitter: Het zal u niet verbazen dat de heer Burakçin wil reageren.

De heer Burakçin: Zeker voorzitter. Nu begrijp ik dat de heer Kolkiliç geen gesprek meer wenst met de belanghebbenden. Maar goed als dat gesprek niet plaatsvindt gaat de heer Kolkiliç dan wel akkoord dat we dat moeten verruimen naar onbepaalde tijd de grafrechten.

De voorzitter: De heer Kolkiliç.

De heer Kolkiliç: Zoals ik net al zei voorzitter ik wacht de reactie van de wethouder af. Er is een gesprek gevoerd. Meerdere gesprekken voeren is natuurlijk altijd goed. Alleen de motie die wij indienen voor een natuurbegraafplaats, een natuurbegraafplaats in het land daarbij is natuurlijk belangrijk en dat houdt ook een natuurbegraafplaats in dat het voor blijvend grafgruist is. Dus eigenlijk vragen wij hetzelfde als wat de heer Burakçin vraagt, maar dan in een stadsbrede zin en niet gespecificeerd voor één gemeenschap.

De voorzitter: Dank u helder. U bedoelt waarschijnlijk niet één begraafplaats. De heer Burakçin nog even?

De heer Burakçin: Ik heb nog een aanvullende vraag. Want als ik het goed begrijp wil de heer Kolkiliç eigenlijk de natuurbegraven gebruiken voor Islamitische begraafplaats. Tenminste daar ook in ieder geval ook gebruik van maken. Maar weet de heer Kolkiliç wel dat bijvoorbeeld de moslims in ieder geval begraafplaats als heilig beschouwen. Lopen bijvoorbeeld op graven en al dat soort zaken is gewoon not done. Dus denkt de heer Kolkiliç dat hij met zo'n natuurbegraafplaats de behoefte van de Islamitische gemeenschap hiermee zeg maar invult.

De voorzitter: De heer Kolkiliç.

De heer Kolkiliç: Voorzitter wij zijn zelf drie keer bij Essenhof als fractie langs geweest qua werkbezoeken. 12 juli hebben wij nogmaals een gesprek met Essenhof, weer een werkbezoek met de directeur. Dat is dan de heer Mark een andere Mark. Ik gaf aan dat wij medio januari een werkbezoek hebben gebracht richting natuurbegraafplaats dat is in Arnhem. Momenteel worden daar ook moslims begraven. Dus het natuurbegraafplaats is eigenlijk volgens de wensen en eisen van meerdere geloofsgemeenschappen, maar ook voor mensen die niet betrokken zijn bij een religieuze gemeenschap.

De voorzitter: Mevrouw Lammens heeft daar een vraag over.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Mijn vraag is eigenlijk voorzitter, is de natuur hetzelfde in Arnhem als in Dordrecht? Want in Dordrecht zijn we een eiland, dus dat is toch het water.

De voorzitter: De heer Kolkiliç.

De heer Kolkiliç: Dat is een hele goede vraag. Als u naar de motie heeft gekeken dan vragen wij eigenlijk niet meer momenteel als een onderzoek te doen met betrekking of er kansen en mogelijkheden zijn in de stad. Natuurlijk is het bij een natuurbegraafplaats of bij een begraafplaats algemeen heel belangrijk wat voor grond er is. Dus er moet gewoon een veldonderzoek worden gedaan en de motie die vraagt om die onderzoek.

De voorzitter: Dat het duidelijk is. Ik stel voor dat ik verder ga met het rondje. De heer In 't Veld, heeft VSP een woordvoering?

De heer In 't Veld: '...' (buiten de microfoon).

De voorzitter: Ja dat bedoel ik.

De heer In 't Veld: We kunnen alle moties steunen, behalve M13 Stop de giftige uitstoot omdat we daar van mening zijn dat er inderdaad al voldoende gedaan wordt. Als er ontwikkelingen zijn dat daar dan wel op in gespeeld wordt. Dus die motie vinden we op dit moment overbodig. Op de twee conceptmoties noem ik het dan maar even, de laatste twee. Die willen we nog even in de fractie bespreken en de reactie van het college afwachten.

De voorzitter: Dank u wel. Partij van de Arbeid.

De heer Schilt: Dank u wel voorzitter. Ik stel voor dat we eerst beginnen bij de moties van de andere partijen. De allereerste die van het CDA over de ondersteuning van de Rekenkamer of rekening dingen en alles. Onze kritiek op de motie houdt zich voornamelijk in dat wij het idee hebben inderdaad zoals al eerder werd gezegd, dat er al best wel veel communicatie daarin zit. Ook dat er best wel veel speling in zit in hoe die financiële stromen gaan en veranderen en dergelijke. Dat dat dus niet in onze ogen lijkt ons vast te stellen valt gewoon in één keer omdat dat de hele tijd veranderd. Maar daar zijn we dus benieuwd wat de wethouder daarvan vindt. Met betrekking tot de motie over Chemours en de juridische ondersteuning samen sterk tegen Chemours. Wij staan in principe voor, het streven staan we natuurlijk helemaal achter. We vinden alleen dat het heel veel woorden is voor een vrij kort doorverwijzinkje naar een expertbureau. Daarin

zeggen we dan eigenlijk dan kunnen we beter meer doen, waar we dan ook refereren naar onze eigen motie. Voornamelijk ook omdat het al vaststaat dat Chemours fout is. We hebben allemaal regelingen en het moet nu noodzaak zijn om zo snel mogelijk werk te maken in plaats van dat we met een bedrijf allemaal nog meer juridische onderhandelingen gaan houden. Terwijl ze al hebben laten zien dat ze tot de eeuwen door kunnen doorprocederen. Dat bruggetje maak ik dus even snel naar onze motie over Chemours. Wij staan er heel fel in. Chemours is fout, het is al bewezen dat Chemours fout is. De constante stroom van PFAS blijft op dit moment stromen. We kunnen allemaal nog heel lang wachten op uitspraken van de rechter en dergelijke. We kunnen allemaal nog heel veel langer in hoger beroep gaan. We kunnen ook gewoon zeggen er valt niet te onderhandelen met mensen die onze stad vergiftigen en we moeten ze zo snel mogelijk weg zien te krijgen.

De heer Van Dam-Timmers: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Van Dam.

De heer Van Dam-Timmers: Dank voorzitter. Ik heb toch wel een vraag hier aan de PvdA want ik vraag me heel erg af of ze de rechtsstaat in Nederland respecteren op dit punt. Want je kunt iets wel vinden, maar dat wil nog niet zeggen dat je iets ook één op één kan regelen. Hoe denk je dan bijvoorbeeld over wat er dan gebeurt? Wat daar de gevolgen ook van zijn? Ook voor Dordrecht op financieel gebied. Maar ook waar worden die stoffen dan geproduceerd? Het klinkt een beetje als na ons de zonvloed leg dat eens uit.

De voorzitter: De heer Schilt.

De heer Schilt: Voorzitter wij respecteren de rechtstaat als Partij van de Arbeid. Daarbij zijn we dus van mening er zijn vast financiële redenen om Chemours hier te houden. Wij vinden alleen dat de paar laten we zeggen, het geld dat er te verdienen valt aan Chemours staat niet tegenover de levens die al zijn geruïneerd Dordtenaren en ...

De heer Van Dam-Timmers: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Van Dam.

De heer Van Dam-Timmers: Dank. Dat is niet waar ik op doel. Ik bedoel meer als je iets plots stopt, dan heeft dat ook gevolgen. Niet zozeer, kijk op zich levert Chemours de gemeente Dordrecht geen geld op in directe zin. Dus ik bedoel meer als je iets opeens stopt dan heeft dat ook gevolgen. Dan heb je een terrein al dat soort dingen. Daar moet je wel over nadenken voordat je dat vindt.

De voorzitter: De heer Schilt.

De heer Schilt: Zekers. Wij vinden ook dat als het terrein eenmaal leeg is omdat Chemours weg is van het eiland, dat het inderdaad goed afgehandeld moet worden. Daarin willen we inderdaad ook dankzij onze rechtsstaat waar we in leven, Chemours nog aansprakelijk stellen voor de schade die ze hebben geleverd. Maar daarvoor moeten ze al weg dat is het punt. We weten dat het giftig is, het loopt op, ze moeten weg klaar.

We willen alles doen om ervoor te zorgen dat ze netjes weggaan voor zover mogelijk. Er gaan heel veel mensen waarschijnlijk hun baan kwijtraken. dan willen we echt alles eraan doen om die mensen weer aan het werk te krijgen. Maar het komt erop neer Chemours is overduidelijk een probleem en daar moeten we vanaf klaar.

De heer Kleinpaste: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Ik vraag me even af je kunt wel vinden dat Chemours weg moet. Ik bedoel of dat rechtstatelijk houdbaar is is een tweede. Maar een bedrijf wegsturen en vervolgens zeggen ruim ook nog even de spullen op. Je zadelt ze dus op met verplaatsingskosten en met de schoonmaakkosten. Ik denk dat je dan juridisch niet een hele sterke zaak gaat krijgen. Dat Dordrecht voor een behoorlijk bedrag aan de lat komt te staan. Hoe kijkt de PvdA daar tegenaan?

De voorzitter: De heer Schilt.

De heer Schilt: Wij kijken met vertrouwen naar de uitspraak op volgens mij was het 26 september, over aansprakelijkheidsstelling van de rechtszaak. Ik denk dat als iemand die de Zembla-documentaire heeft gezien waarin Chemours bekent dat zij allemaal schadelijke PFAS hebben gelect in de grond dat er een vrij sterk juridische zaak is te houden over het feit dat zij met kennis ons hebben vergiftigd. Maar goed daar kan in differentiëren. Ik ben ook geen jurist, daar hebben we juristen voor die dat misschien beter weten.

De voorzitter: Ik stel voor dat u snel uw verhaal afrondt.

De heer Schilt: Graag dan ga ik nog even heel snel ...

De voorzitter: Mevrouw Pichel had ook nog een vraag?

Mevrouw Pichel: Ja als het kan voorzitter graag. Want ik hoor de heer Schilt best wel wat uitspraken doen en wat beschuldigingen naar het bedrijf. Mijn vraag aan de heer Schilt is of hij deze bewijzen heeft gezien en of hij een rechtelijke macht heeft om nu deze uitspraken zo stellig te doen.

De voorzitter: De heer Schilt.

De heer Schilt: Het voordeel voorzitter is dat ik dus niet een advocaat ben in de rechtszaak in de rechtbank op dit moment. We zijn hier in de commissievergadering. Ik heb op kennis van de commissievergadering heb ik mezelf ingelezen. Ik hoop iedereen hier ook. Over het feit dat mensenlevens zijn geruïneerd, mensen hebben kanker gekregen, mensen hebben andere vormen van ziektes opgelopen aan ...

Mevrouw Pichel: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Voor zover ik het kan lezen in de documentatie is dat nog niet wetenschappelijk aangetoond en ook nog niet door een rechter bepaald.

De voorzitter: Geef nog maar een korte reactie dan stel ik voor dat we dat heen en weer spelletje afronden want ...

De heer Schilt: U kunt mij mailen, dan stuur ik de resultaten van Amerikaans onderzoek door waar dit al vastgesteld is. Dan ga ik nu door naar de moties van DENK. Die van DENK ondersteunen we over de natuurbegraafplaats. We vinden het een heel leuk concept, heel duurzaam concept. We zijn blij dat bepaalde bevolkingsgroepen inderdaad hier hun religieuze begraafing kunnen doen. Die van GroenLinks daarvan wachten we ook even nog op de wethouder. Hebben we ze nu allemaal gehad? Volgens mij wel.

De voorzitter: Volgens mij wel. Dan ga ik naar de Dordtse VVD de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u wel voorzitter. Ik zal ingaan op Chemours en aan het einde zal mijn collega Van Ballegooijen nog iets zeggen over de motie M18. Voor wat betreft Chemours vind ik het belangrijk om even stil te staan bij motie M9. Zoals die nu is geformuleerd steunen we die van harte. Het is denk ik wel van belang om daar even een paar opmerkingen bij te maken. Het is natuurlijk zo eigenlijk een hele vreemde taak voor de gemeente om iets te doen met schade inwoners die verder niet zoveel met de gemeente te maken heeft. Dus het is heel terecht om te kijken moeten we daar überhaupt wat mee doen? Maar gegeven de bijzondere omstandigheden hier, dat iets wat echt specifiek in Dordrecht en omliggende gemeenten afspeelt. Dat het iets is waar veel mensen mee te maken hebben. Waarbij het ook zo is dat het in je eentje heel moeilijk is om daar wat aan te doen. Om meteen zeg maar iets te zeggen over de suggestie waarom niet naar het juridisch loket toe? De gemeente voert zelf op een andere route. Althans voor haar eigen schade een procedure tegen Chemours dat gaat niet via het juridisch loket. Dit is zo'n bijzondere kwestie ...

De heer Kleinpaste: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Voorzitter ik ken de VVD als een partij die heel erg voor marktwerking is en bij grote zaken waar grote groepen mensen een juridisch probleem krijgen zijn er meestal advocatenkantoren die er heel adequaat op inspringen. Die mensen te hulp staan en een aanbod doen daarin. Waarom zou een doorgeefluik bij de gemeente aan die marktwerking iets toevoegen?

De voorzitter: De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Omdat die markt op dit specifieke onderdeel niet zo goed is als u denkt, dat is één onderdeel. De andere is in deze specifieke omstandigheden is het niet zo gek als de gemeente op hele bescheiden manier iets doet. Vergelijk het funderingsproblemen die er zijn geweest. Dat ging om particuliere panden, mensen die hun eigen fundering ... maar daar hebben we toen ook van gezegd dat is zo'n groot probleem dat bij zoveel mensen specifiek in Dordrecht afspeelt dat we daar ook als gemeente een bescheiden rol pakken. Wat zeer van belang is, is dat niet de gemeente

aan juridisch advies gaat doen. Die kennis is er niet en dan stuur je mensen het bos in. Dat moet je op het juiste niveau pakken. Dat kan ...

De heer Kleinpaste: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Ik vind het een beetje een wonderlijke redenering. De markt is er niet goed op toegerust en daarom gaan we een doorgeefluikje maken. Met iemand die er zeker niet inhoudelijk over gaat, dus die feitelijk de kennis ook niet heeft, maar wel een rol moet spelen daarin. Het wordt mij niet helder.

De voorzitter: De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Om daar op in te gaan. Het is een vraag die terecht leeft bij veel mensen in onze stad. Waarbij je niet op conclusies vooruit moet lopen. Maar dat er mensen zitten met het idee hoe zit dat met schade die ik heb? Dat is eigenlijk een feit. Waarom zou je daar als gemeente dan een rol pakken? Je faciliteert alleen iets. De gemeente moet niets zelf zeggen en daarom is het ook goed dat in deze motie niets staat over een loket of wat dan ook. Je vraagt om een advies aan mensen die daar wel wat op een zinnige manier wat van kunnen zeggen. Dat advies deel je met inwoners zodat ze daar zelf hun eigen voordeel mee kunnen doen. Niet meer en niets minder dan dat.

De voorzitter: Ik onderbreek u even de heer Van Dam heeft ook nog een vraag.

De heer Van Dam-Timmers: Voorzitter toch heel even aansluitend hierbij ook. Ik heb de heer Kuhlmann eerder ook wel eens gehoord over dit dossier natuurlijk.

Toen deed u juist ook een pleidooi om als gemeente hier vooral ook niet tussen te gaan zitten ook vanwege die risico's die ik ook aanhaalde. Wat maakt nu dat ... ik denk dat het goed is dat inwoners worden bijgestaan, maar ik maak me toch nog steeds zorgen over die betrokkenheid van de gemeente. Wat maakt nu dat u zegt dat is wel echt een goed idee ten opzichte van nee je kan het beter als losstaand iets hebben. Ik begrijp niet precies die meerwaarde. Kunt u die uitleggen?

De voorzitter: De heer Kuhlmann en ik stel voor dat we daarna verder gaan.

De heer Kuhlmann: Het is toch een belangrijk onderwerp. Waar het hem in zit is dat je ... er zijn op dit vlak heel wat mensen onbekwaam maar ook onbewust onbekwaam. Als je aanklopt bij bijvoorbeeld iets als een juridisch loket, of een sociale advocatuur. Die zullen hun best voor je doen. Dat heeft met de specifieke materie te maken en ook met het feit dat als er die collectieve procedure is die ook wordt genoemd in deze motie. Dat is de, naar mijn overtuiging, de meest voor de hand liggende route. Alleen er zijn veel mensen in de normale praktijk zo'n juridisch loket, sociale advocatuur die dit niet zien. Ik hoop dat een deel het wel ziet en je inderdaad op de juiste manier doorverwijst. Maar er zal, denk ik ben ik bang, een groot deel zijn wat je met de beste intenties maar verder weg helpt dan je bent. Nu moeten we als gemeente niet hier dingen gaan zeggen van waar. Dat het op zichzelf handig is om die tussenstap te hebben laat het een kantoor wat daar

echt thuis in is, dat kan ook een ander kantoor zijn, maar het voordeel van dit kantoor is dat ze thuis zijn in deze zaak. Daar een aantal punten over zeggen. De vraag van mevrouw Michel het is heel gek om een inschatting te maken van proceskant. Dat is helemaal niet heel gek, ik kom zelf uit de advocatuur, dat is een hele gebruikelijke vraag. Je moet dat niet te uitgebreid doen. Vandaag ook de exacte formulering erin doe dat beknopt. Daarmee is denk ik ook het is een ongebruikelijk lang dictum, moeten we verder nooit meer doen, maar in dit specifieke geval is dat denk ik heel goed. Zeer nodig we dat we exact de juiste informatie krijgen dat we die kunnen delen niet meer ...

De heer Van Dam-Timmers: Voorzitter ik denk dat beantwoording op zich helder is.

De voorzitter: Ik denk het ook.

De heer Van Dam-Timmers: Ik ben vooral benieuwd naar de juridische adviseurs van de gemeente wat zij ervan vinden uiteindelijk.

De voorzitter: Maar daar gaan we het nu niet over hebben. Ik stel voor mijnheer Kuhlmann als u nog iets over een andere motie kort wil zeggen. Dan wilde ik heel graag verder gaan, want ik had in gedachte dat nu eigenlijk de wethouders al aan de beurt zouden zijn gezien de tijd.

De heer Kuhlmann: Nog even over deze motie. Het punt is dat ook in de gemeente, is mijn stellige overtuiging, is er onvoldoende kennis om dit goed in te schatten. Dus dat oordeel van juristen van de gemeente daar heb je niet zoveel aan op dit vlak. Voor wat betreft de andere moties.

De motie van het CDA rondom de borgstelling, de achterliggende gedachte die delen we. We hebben wel gezien dat de wethouder daar wat bedenkingen bij heeft. Waar we eigenlijk een beetje op door willen vragen, kan het college, kan de wethouder nog iets meer aangeven waarom ze zegt nee we moeten geen brief sturen. Daar zijn we wel benieuwd naar. Voor wat betreft motie M13 volgen we het advies van het college. Die motie zullen we niet op die manier steunen. Voor wat betreft motie M18 hebben we mijn collega Van Ballegooijen.

De voorzitter: De heer Van Ballegooijen.

De heer Van Ballegooijen: Voorzitter dank u wel. Ik zal het kort houden. Het mag geen verrassing heten dat wij over het algemeen heel enthousiast zijn over deze motie. Goed in positie zijn bij ombuigingen en bezuinigingen is gewoon heel belangrijk. Enige puntje waar we nog wel een beetje vraagjes twijfels hebben is het stukje simulatie. Daar hoor ik graag straks van het CDA over. Voornamelijk in welke mate is dat waardevol bovenop gedetailleerde herijkingsopties en gaan we dan niet te veel op de stoel van de wethouders / ambtenarij zitten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was wat de VVD betreft. Dan gaan we naar de heer Gündogdu maar die mag ik misschien weer overslaan?

De heer Gündogdu: Voorzitter ik ben benieuwd naar de duiding van de motie door het college.

De voorzitter: Prima dan ga ik naar de heer Laban.

De heer Laban: Dank u wel voorzitter. Ik begin even met motie M9 Samen sterk tegen Chemours. Ondanks dat deze motie sympathiek lijkt, hebben we er toch wel wat bedenkingen bij. Als we het eerder goed begrepen hebben, zou de rechtszaak van de stad de opmaat zijn voor de mogelijkheden van rechtszaken door burgers of groepen van burgers. In die zin lijkt ons deze motie wat voorbarig. Wij van de ChristenUnie-SGP zijn uiteraard ook geschrokken van de uitzending. Maar wat ons betreft zou het houden van één of meer informatieavonden waar burgers worden geïnformeerd over wat Dordrecht op dit moment aan het doen is en wat het voor hen betekent naar de toekomst toe voldoende zijn.

De voorzitter: De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Twee vragen hierover. Denkt u dat als op specifiek het onderdeel van aansprakelijkheid, denkt u dat de gemeente daar goed advies over kan geven? Denkt u dat het zinnig is als de gemeente dat doet? Het andere is, ik hoor u zeggen goed laten we eerst eventjes de procedure van de gemeente afwachten en dan eventueel als dat nodig is inwoners een handje helpen of iets aan faciliteren. Bent u er bekend mee dat er advies is op verjaring, dat als je te lang wacht met dat soort dingen dat mensen dan achter het net vissen. Dat bovendien twee totaal verschillende zaken zijn.

De voorzitter: De heer Laban.

De heer Laban: Dank u wel voorzitter. Over die verjaring maak ik me op dit moment niet heel veel zorgen. Ik weet niet wat die verjaringstermijn is, maar volgens mij zijn we daar nog lang niet. Over het doen van het informatieavonden, het hoeft niet zo te zijn dat daar juristen van de gemeente het woordje doen. Ook de voorgestelde juridisch adviseurs uit de motie kunnen dat kunnen ook prima doen lijkt mij. Daarmee is de rol van de gemeente veel kleiner en minder waardoor ook het risico op aansprakelijkheid is lijkt ons.

De heer Kuhlmann: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Kuhlmann hele korte vraag want daarna ga ik echt ...

De heer Kuhlmann: Heel specifiek op wat u zegt, als u dan dezelfde advocaat van de gemeente op zo'n avond. Is het niet handiger om, als u zegt dat is een goed idee, om ze dan even op papier te laten zetten. Namelijk dat is precies waar de motie om vraagt, in plaats van uit de losse pols op zo'n avond dingen te gaan roepen.

De voorzitter: De heer Laban.

De heer Laban: Het lijkt mij dat er op zo'n avond een presentatie is die ook nagezonden kan worden aan de belangstellenden daarvoor.

De voorzitter: De heer Den Hartog heeft ook nog een vraag.

De heer Den Hartog: ik heb nog een vraag aan de heer Laban. Gegeven de ervaring die we al hebben met avonden waar inwoners komen. Dat is vaak een heel beperkt aantal mensen wat echt daar komt. Denkt u dan niet dat het veel handiger is om één vaste plek, bijvoorbeeld op de website te hebben, waar alle inwoners op ieder moment wanneer zij dat willen, wanneer zij daar toevallig behoefte aan hebben, terecht kunnen dat daarmee veel meer inwoners bereikt worden dan het organiseren van zo'n avond.

De heer Laban: Het één sluit het ander niet uit. Aan de andere kant denk ik ook dat elke burger verantwoordelijk is voor het al dan niet bezoeken van informatieavonden en je ervoor kiest om die niet te bezoeken dan is dat ook jouw eigen keuze.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Laban: Nog even over de andere moties. Even kijken hoor. M18 daar wachten we de antwoorden van het college af om daar in mee te gaan of daar een standpunt over in te nemen. Motie 13 en motie 20 daar volgen we het advies van het college. De conceptmotie over de verruimen van de grafrechten. Zowel de Islamitische als de Joodse gemeenschap hechten eeuwigdurende grafrust. We willen het uiteraard graag respecteren, maar zien tegelijkertijd de beperkingen die dat kent op een algemene begraafplaats. U zult het met ons eens zijn dat het innemen van een graf geld kost en dat wanneer betalingen uitblijven, het niet anders kan dan de graf wordt geruimd. Begraafplaats Essenhof vormt hier al een positieve uitzondering op.

Veel andere begraafplaatsen kennen een maximale termijn van 20 of 25 jaar. In de nabijheid van Dordrecht is een natuurbegraafplaats Zomerlanden in Heinenoord de mogelijkheid voor Islamitisch begraven met eeuwigdurende grafrust. Vervolgens nog de motie over de natuurbegraafplaats. ChristenUnie-SGP is van mening dat het niet aan de gemeente Dordrecht is om natuurbegraafplaats te realiseren. We gaan er wel van uit dat wanneer er verzoeken komen van partijen die een natuurbegraafplaats willen exploiteren, de gemeente met hen in gesprek gaat.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Voorzitter heel kort want op 4 juli geven wij ons oordeel over alle moties en amendementen. Dat doen we nu dus nog niet. Daarbij letten we 4 juli vooral op moties die heel erg uitvoeringstechnisch zijn, die gaan we niet steunen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Dam-Timmers.

De heer Van Dam-Timmers: Dank u voorzitter. Graag licht ik ook nog even moties toe die wij hebben ingediend. Met name natuurlijk motie M18 de Raad bij ombuigingen en bezuinigingen goed in positie. Helaas wordt die ontraden door het college vanwege dat ze hem wat prematuur vinden onder andere. Wij zijn het daar eigenlijk niet heel erg mee eens. Het is juist belangrijk om als raad helemaal aan de voorkant ook wensen mee te geven. Daarom zien we het eigenlijk juist als belangrijk dat de wijze waarop dat wordt meegegeven, de keuzes die aan de raad worden voorgelegd, dat juist we daar een uitspraak over doen. Wij zien graag dat verschillende effecten en verschillende keuzes goed doorgerekend en inzichtelijk worden gemaakt. Daar zouden zulke scenario's bij kunnen helpen. Zodat we als gemeenteraad zo goed mogelijke keuzes ook kunnen

maken. We hopen dus daar voor ook op steun van andere fracties. Het is goed om te horen dat een deel van de fracties die ook geeft. We gaan daar graag verder ook over in gesprek. Dan onze motie M20 Borgstelling door Chemours in verband met PFAS-vervuiling. Ik heb goed geluisterd naar de wethouder afgelopen week. Om die reden ook de motie enigszins aangepast. Alleen die is nog niet hier natuurlijk in het systeem beland. Daar willen we graag de volgende aanpassing doen. Dat we het belangrijk vinden is dat de gemeente richting provincie en Rijk zo snel mogelijk in gesprek gaat om ook zo'n borgstelling financieel te regelen om niet in zo'n situatie te komen. Zoals bijvoorbeeld de situatie bij Thermphos in Vlissingen-Oost was waarbij zowel de gemeente als de provincie toch wel ernstig in de problemen kwamen bij een saneringsproces en ook een vervuiling van de grond. Dus die nieuwe versie komt bij jullie terecht.

De heer Den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Dank u wel. Als we dan toch bezig zijn met een brief naar provincie en Rijk, zou het dan ook goed zijn om zeg maar verder vooruit te kijken en een herhaling te voorkomen? Het fundamentele probleem met PFAS is natuurlijk dat er altijd een nieuwe stof op de markt gebracht mag worden, mee gewerkt kan worden.

Pas achteraf wanneer gebleken is dat het een gevaarlijke stof is, dan vindt normstelling plaats. Om dat en dat kan alleen maar op landelijk niveau, aan te passen in dat nieuwe stoffen altijd eerst getoetst moeten worden op die veiligheid voordat ze gebruikt worden. Zo kunnen we een nieuw Chemours-schandaal wellicht voorkomen.

De voorzitter: De heer Van Dam.

De heer Van Dam-Timmers: Dank voorzitter. Ik denk dat dat een goede suggestie is, maar wel veel breder dan de scope van deze motie. Dus ik denk dat het goed is om daarover in gesprek te zijn. Maar hier willen we hem eigenlijk zo formuleren dat we eigenlijk een gesprek oproepen om het te laten gelden voor Brzo-bedrijven zoals bijvoorbeeld Chemours. Dat het wel breder is. Want je kan als het gaat over borgstellingen, gaat het natuurlijk over een breder verhaal. Daar zijn eerder ideeën voor geweest, maar het is nog steeds niet in uitvoering gebracht. Ik denk dat wij daar vanuit Dordrecht ook een bijdrage aan kunnen leveren.

De voorzitter: De heer Portier.

De heer Portier: Ik heb even een vraag, want u vraagt om een garantstelling. We hebben geen idee of het tien miljoen of honderd miljoen gaat kosten om die rotzooi op te ruimen, of misschien nog meer. Dan is even de vraag moet het Rijk daarvoor een reservering maken? Of moeten we nu al beslag leggen nu al op de bankrekeningen van Chemours en DuPont. Hoe ziet u die garantstelling precies voor zich?

De voorzitter: De heer Van Dam.

De heer Van Dam-Timmers: Dank voorzitter. In het kort en dat wordt ook in de motie nog verder toegelicht. Het gaat uiteindelijk om een borgstelling die je oplegt aan zo'n Brzo-

bedrijf. Dus dat iemand zelf zorg draagt voor de rommel die degene maakt dat hij die ook kan opruimen. Dus bijvoorbeeld als het gaat om een benzinstation dat ook het opruimen van dat benzinstation dat daar deels geborgd is. Zoals wij bijvoorbeeld ook als gemeente Dordrecht voor duizend jaar of meer onze afvalstort, die er nooit had moeten zijn, hebben geborgd. Dus dat is eigenlijk een manier. Dat geldt nu niet voor andere situaties. Om een voorbeeld te geven er zit ook bronbemaling rondom dat terrein. Stel een fabriek gaat weg dan is dat plotseling is niet meer verder geborgd. Terwijl je eigenlijk zou zeggen als gemeente doen we dat wel, de provincie doet dat verder wel. Dan zou je dat toch ook in zulke situaties moeten verwachten van een bedrijf. Dat is eigenlijk de oproep die wij voorstellen. Het gesprek waarvan wij vinden dat dat gevoerd moet worden.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam heeft u nog veel? Nee mijnheer Portier. Ik ga een ordevoorstel doen. We zouden over vijf minuten klaar moeten zijn. Er zitten drie wethouders die nog moeten reageren. Het is ontzettend boeiend, maar soms te veel op detail. Ik denk, ik zou het liefst zeggen uiterlijk elf uur, maar dat is niet realistisch. Maar kwart over elf moeten we echt hier weg zijn. Kunnen jullie daarmee leven? Beetje discipline bewaren alsjeblieft, dan moet het volgens mij lukken. Geen dingen zeggen die al gezegd. Liever elf uur, dat vind ik ook hoor.

Liever kwart voor elf maar dat is niet realistisch vrees ik. Dus graag discipline. Probeer het zo kort mogelijk, herhaal niet wat anderen allemaal al gezegd hebben. Dank u.

De heer Van Dam-Timmers: Dank voorzitter. Dan ga ik graag snel door met een kleine appreciatie van andere moties die er ook zijn ingediend. Op zich vinden we de motie van GroenLinks en de VVD sympathiek, maar we willen dat toch wel even verder afwachten. Maar wat ik ook eerder daarover hebben aangegeven, ik denk dat het goed is als we onze inwoners ondersteunen, maar de vorm waarin daar moeten we denk ik goed over nadenken. De motie van de PvdA die kunnen wij niet steunen omdat dat lijkt ons geen goed idee, omdat het een probleem verplaatst en niet het probleem hier oplost. Daarnaast over de grafrechten. Dat moeten we echt nog goed in de fractie bespreken want daar hebben we nog onvoldoende tijd voor gehad.

De voorzitter: Begrijpelijk dank u wel. De heer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Dank u wel. Ik zal heel kort zijn. Motie M18 zijn we voor, M9 zijn we ook voor, motie M13 die willen we wel steunen, maar in plaats van zo snel mogelijk zien we liever een deadline. Wat de reactie van de wethouder betreft het behouden van Chemours moet niet primair een beleidsdoel zijn, maar nul uit de pijp moet het doel zijn. Motie M20 van het CDA daar zijn we voor ook met de aanpassingen. Verruiming grafrechten onbepaalde tijd die gaan we terugnemen naar de fractie naar aanleiding van de antwoorden die gegeven zijn. Wij zien ook de voordelen in van natuurbegraafplaatsen, maar er zijn ook nadelen. Ze liggen uiteraard in natuurgebied, vaak afgebakend terrein waardoor wilde dieren niet meer in een natuurlijke omgeving kunnen leven. Ook moeten er vaak maatregelen genomen worden om het grondwaterpeil laag te houden omdat anders niet aan de Wet lijkbezorging voldaan kan worden. Onderzoeksinstituut Alterra geeft in een rapport terug naar natuur aan dat natuurbegraven minder natuurlijk is dan beoogd met allerlei oorzaken daarvan. Ook professor doctor Lucas Reinders van de Universiteit van Amsterdam benadrukt dat

nadelen van natuurbegraven voor natuur en het milieu. Zo zal er sprake zijn van uitbreiding van infrastructuur en gebouwen, begrafenisactiviteiten, activiteit in de bodem en toename van verkeer. Wat ten nadele van de natuur gaat. Dit was het.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter ik zal het kort houden en even alleen op de diverse moties reageren. Eerst even over het begraven voordat ik die vergeet want daar had ik geen aantekeningen van tevoren. Ik ben zelf wel enthousiast over natuurbegraven. Ik wil me wel verdiepen in de dingen die de Partij van de Dieren daarover zegt. Een onderzoek kan wat mij betreft in ieder geval geen kwaad, dus ondersteuning daar voor. Wat betreft het eeuwigdurend grafrecht. Daar heb ik nog wat vraagtekens bij, want als eeuwigdurend inderdaad echt eeuwigdurend is, of tot de dag des oordeels en die blijft nog duizend jaar uit en daar worden elk jaar op die manier twintig mensen begraven, dan wordt het een hele grote begraafplaats. Dus daar wil ik wel de details van hoe het precies geregeld wordt.

De voorzitter: De heer Burakçin heeft nog een vraag voor u.

De heer Burakçin: Heel kort hoor misschien even wat verheldering. Er staat duidelijk in onbepaalde tijd. Dat kan dus betekenen voor honderd jaar. Dus dat is denk ik iets anders dan wat u schetst.

De voorzitter: De heer Portier.

De heer Portier: Onbepaalde tijd is zoals het woord al zegt onbepaald. Maar ik zal naar de precieze tekst van de motie kijken. Ik weet in ieder geval dat er religieuze redenering is dat op de dag des oordeels de mensen uit het graf opgewekt zullen worden. Dus als het na honderd jaar is opgeruimd dan gaat het niet meer. Even over de raad in positie bij bezuinigingen. Daar ben ik sterke voorstander van. Ik heb al iets gezegd over hoe ik de begroting van 1963 vergeleken heb met de huidige. De huidige programmabegroting bevat eigenlijk veel te weinig informatie om goed te kunnen beoordelen waar het geld van onze gemeente eigenlijk naartoe gaat. Dus dat moet echt veel inderdaad gedetailleerder ook inclusief met hoeveel mensen we in dienst hebben, wat die doen, hoeveel externen er ingehuurd worden, wat dat allemaal kost et cetera, et cetera. Ik heb wel wat vragen inderdaad bij die simulaties en die knoppen. Want als we precies zien waar het geld naartoe komt en waar het vandaan komt, dan kunnen we zelf wel bedenken een belastingverhoging van dat van tien procent levert dit of dat op. Dus dat hoeft dan niet voor mij gesimuleerd te worden dat kan ik dan zelf wel bedenken. Motie M9 Gemeente en inwoners samen sterk tegen Chemours. In ieder geval staan we achter de intentie van de motie. Even los van een aantal details ervan. De motie M13 Stop giftige uitstoot en eigenlijk ook een beetje de motie over de borgstelling. Waar je op stuit is dat we gewoon wetgeving hebben die de bezitters van het kapitaal, in dit geval de chemische bedrijven gewoon bevoorreed en heel veel macht geeft om te vervuilen wat ze willen en de rotzooi voor de gemeenschap achter te laten als de winsten eenmaal geïncasseerd zijn. Dus ik vraag me inderdaad af of dat binnen de huidige rechtsstaat, kapitalistische rechtsstaat past. Of dat er eerst een maatschappelijke omwenteling nodig zal zijn om dit mogelijk te maken. Dank u wel.

De voorzitter: Dat laatste standpunt was ons wel duidelijk. Dank u. Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel voorzitter. Dat kan ook vrij kort. Motie M18 staan we positief tegenover. Voor M20 en de twee nieuwe conceptmoties wachten we graag even reactie van college af. M9 had ik net natuurlijk al aangegeven dat zoals het er nu staat dat we dat niet kunnen steunen. Nog even een opmerking naar de heer Kuhlmann dat hij net zei over dat een advocaat prima kan aangeven wat de kansen zijn. Volgens mij kan ik nog redelijk goed lezen en staat in het dictum dat een advocaat een notitie moet maken en zou het dan ook echt op moeten schrijven. Dus dat lijkt me dan net even een ander verhaal dan even woordelijk een advies uitbrengen. Dus dat is nog steeds wel een bezwaar wat ik heb op die motie. M13 zullen wij ook niet steunen.

De voorzitter: Mijnheer Schalken u mag als laatste.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter ik wacht eerst even de reacties af.

De voorzitter: Mooi goed. We hebben drie wethouders. Waar gaan we beginnen? Ik wil met wethouder Heijkoop inderdaad beginnen want M18 is volgens mij van hem. Dat andere onderwerp over financiering toekomstig onderhoud en zo ook. Dus wethouder Heijkoop als u wil beginnen.

De heer Heijkoop: Voorzitter dank u wel. Ik doe het echt in één minuut. Gaat ook maar over één motie dus daar houd ik het ook even bij. Bovendien trok de heer Van Dam-Timmers zelf al de conclusie dat we hem vanuit het college ontraden en dat is in het afgelopen uur niet veranderd. Dat dat gaat over de motie Raad bij ombuigingen en bezuinigingen goed in positie. De heer Portier en de anderen gaven aan dat willen wij ook, daar zijn we het wel mee eens. Het zal u niet verrassen ook het college is van harte van mening dat u goed in positie moet zijn. Dus daar is deze motie op geen enkele manier voor nodig. Ik heb hem inderdaad eerder prematuur genoemd. Maar ik moet zeggen als ik het dictum voorlees herijkingsopties op gedetailleerd niveau en ik herhaal dat drie keer, dan valt de stadscontroller straks achter van zijn stoel af want die krijgt daar een hartverzakking van. We moeten echt even dan met elkaar goed doornemen wat heeft de raad nodig om uiteindelijk die kaderstellende keuze te maken en uiteindelijk ook te komen tot vaststelling van zo'n bezuinigingspakket. De raad heeft ook al wat gezegd over de simulatie van financiële consequenties doorrekenen. Ik zou echt willen vragen om gewoon na de zomer met elkaar een proces uit te lijnen richting 2024. Dan gaan we wellicht tot een pakket komen wat voor een deel geëffectueerd wordt pas in 2026. Want 2025 is nog niet de grootste opgave, maar we willen wel een geleidelijke fasegewijze realisatie van taakstelling door kunnen voeren. Daar gaan we gewoon met elkaar goed de tijd voor nemen. Dus vanuit het college zien wij eigenlijk niet waarom deze motie op dit moment nodig is. Het staat natuurlijk altijd nog vrij als u zegt bij de begrotingsbehandeling in november. We weten totaal niet welke kant het opgaat met dit college. Voel u dan vooral vrij om een motie in te dienen met op welke wijze u betrokken wilt worden. Maar ik denk uiteindelijk dat u raad altijd zelf aan zet is en dat wij in november een prima proces met elkaar aan het doorlopen zijn. Dus daarmee deze motie op dit moment met dit dictum niet nodig is.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was de langste minuut die ik ooit meemaakte. Op het gevaar af dat mijn buurman boos wordt ga ik toch naar wethouder De Jonge want ik hou

maar even de volgorde van het blaadje aan. Die kan drie moties over Chemours in één keer behandelen.

Mevrouw De Jonge: Dank u voorzitter. Ik ga ook alleen in op de moties die gewijzigd zijn, want de adviezen hebben we al vorige week in de raad gegeven. Ten aanzien van de CDA-motie brief die omgezet wordt naar een gesprek. Graag een gesprek is wat mij betreft interactiever. Dat kan niet op gereageerd worden bedankt voor uw brieven we gaan ermee aan de slag. Waar wij als overheid nogal eens de neiging toe hebben. Maar dit houdt in ieder geval het gesprek levendig en kan ik op die manier ook oppakken in gesprekken. De andere motie Samen sterk. Die is aardig aangepast. Deze wil ik graag nog even ambtelijk checken bij het advocatenkantoor. Als ik hem even samenvat, een goede voorlichting informatie verzorgen voor inwoners. Ik had het even opgeschreven volgens mij zei iemand het zo woud van recht, claims en schade helderheid gaan geven. Als ze het zelf niet kunnen experts erbij inhuren zodat de voorlichting gewoon voor onze inwoners helemaal top is in dit proces. Dat ga ik checken, de insteek vind ik positief, dus kom ik volgende week nog even op terug voorzitter.

De voorzitter: Is goed. Dan ga ik naar de heer Merx, dan mag hij het laatste rijtje doen.

De heer Merx: Voorzitter ik ga niet zeggen hoe lang ik over ga doen. GroenLinks die kwam met de vraag over de investeringen onderhoud openbare ruimte, groen en bomen. Voor groen hebben we op zich de komende jaren hebben we daar budget voor. Wat u heeft kunnen lezen in de kadernota is dat we voor het regulier onderhoud zoals we dat nu doen, dat geld niet geïndexeerd hebben. Maar mochten de offertes hoger uitvallen, dan proberen we dat op te lossen bij, de hoe-heet-het-nota? Burap. Dat is één. Twee, voor bomen hebben we geld vrijgemaakt, incidenteel geld. Daarmee redden we het nog één tot anderhalf jaar om het onderhoudsniveau op het niveau wat het nu is te houden. Dat is niveau B. Hebben we al eerder over gesproken in de commissie. Er komt nog een bomenplan naar u toe, dan kunt u ook nog zien wat het had kunnen zijn. Maar na die jaar, anderhalf jaar met de middelen die we dan hebben zoals dat nu eruitziet, zakken we terug naar het laagste niveau van onderhoud. Dat voor wat betreft de bomen. Als we kijken naar de ambities die we hebben, we hebben natuurlijk allerlei plannen. Groenblauw, Stadspark XXL, we hebben MOP-gelden. Ik heb begrepen dat de bedragen daarover wisselen tussen de zeven ton, zeventien miljoen en zeven miljoen. MOP-gelden staat in de kadernota voor alleen volgend jaar voor zeven miljoen. Voor die zeven miljoen pakken we projecten integraal op. Dat wil zeggen dat als we een plein of een straat aan moeten pakken wegens riolering en dat soort zaken, dan gaan we gelijk ook volop het orgel om het zomaar te zeggen dan pakken we ook gelijk het groen mee. We hebben geen geld om alle perken in Dordrecht en daar heb ik een kleine berekening van gegeven dat is die zeventien miljoen we dan nodig hebben incidenteel, om alle perken in Dordrecht te voorzien van leuk en gezellig groen. Nog afgezien van het onderhoudsgeld. Dat leidt de volgende opmerking die u gemaakt heeft. We moeten denk ik bij onze begroting en plannen wat beter gaan rekening houden dat als we ergens iets neerzetten, dat het ook nog onderhouden moet worden en ooit misschien een keer vervangen moet worden. Incidenteel heb ik wel eens laten vertellen zijn we behoorlijk vermogend, maar structureel niet. Daar wringt het hem ook. Veel dingen die we op nu, of korte of wat langere termijn moeten gaan vervangen, moeten we echt weer op zoek naar geld. Hoe we dat dan gaan doen. Daar komen we nog wel op terug. Daar moeten

we wat met zijn allen wat scherper op zijn, te beginnen bij het college zelf. Dan kom ik tot de twee moties die voorliggen, conceptmoties moet ik zeggen. Laat ik beginnen met het positieve nieuws. Na het reces komen we met een voorstel voor een nieuwe verordening voor wat betreft de grafrechten. Wat we daarin willen gaan opnemen is dat iedereen tot maximaal honderd jaar grafrechten kan kopen. Iedereen. Wat we daarin ook opnemen, of in ieder geval in beleid, is dat we na verloop van tijd wel goed monitoren hoe gaat het met de uitgifte van de graven? Als wij binnen vijf jaar al de helft hebben uitgegeven, dan weten we dat we over tien jaar vol zitten. Dat kan niet de bedoeling zijn. Maar we gaan wel een hoek en dat is al een paar keer genoemd. We hebben daar uitgebreid ook over gesproken met zowel vertegenwoordigers van DENK als van GroenLinks, maar ook met de Islamitische gemeenschap.

Althans wat is DE Islamitische gemeenschap moet je dan ook altijd de vraag stellen. Maar met heel veel mensen hebben we inmiddels gesproken, hebben we een goed beeld. We gaan zoals juist al door de anderen is gezegd een ruimte vrijmaken voor tweehonderd tot driehonderd graven voor Islamitisch begraven op de Essenhof. Dat hopen we in het vierde kwartaal gereed te hebben. Vandaar dat we in het derde kwartaal komen we met een verordening om dat ook zo te regelen. Nogmaals we gaan het goed monitoren om te kijken dat we niet binnen zeg maar vooral het Islamitische deel, want ik heb alle begrip voor dat ook mensen met een Islamitische achtergrond en zeker de jongere generaties, gewoon in Dordrecht begraven willen worden. Dat we daar ook in moeten voorzien. Alleen we moeten wel in de gaten houden of dat niet te snel vol ligt want de ruimte is nou eenmaal beperkt. Ik moet toch de motie, zoals hij nu is geformuleerd, ontraden. Want daar staat gewoon onbepaalde tijd en eeuwige grafurst. Die kunnen we gewoon niet garanderen. Maar ik zeg wel toe wat ik net toegezegd heb. We gaan ook kijken op de begraafplaats, want sommige mensen van het Islamitisch geloof zeggen ook het is prima als de restanten na verloop van tijd in een zak of in een doos gaan en een aparte plek op diezelfde plaats de eeuwige rust krijgen en dat kunnen we ook wel in voorzien denk ik. Dus maar daar komt nog een voorstel voor en dat komt naar u toe.

De heer Burakçin: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Burakçin.

De heer Burakçin: Voorzitter in ieder geval goed om te horen dat de wethouder dit in ieder geval heel erg serieus neemt. Dat wat we eigenlijk in de motie aangeven dat onbepaalde tijd voor honderd jaar dat daarvoor gezorgd gaat worden. Dus ik begrijp dat we een voorstel binnenkort krijgen en er wordt gelijk die het voorstel van honderd jaar ingepast in de verordening en daar kunnen wij als raad over oordelen begrijp ik.

De heer Merx: Ja zeker want u gaat over die veroordeling uiteindelijk. Dus dat komt in het najaar zeg maar naar u toe. Want we willen wel die verordeningen op orde hebben voordat we die begraafplaatsen kunnen gaan openen. Dan de natuurbegraafplaats. Daar zijn wij al naar op zoek omdat we zien dat er een behoefte is ook in Dordrecht. Gaat het? Voor natuurbegraven en daar zijn we naar op zoek. Maar de heer Venderbos zei het al volgens mij ook mevrouw Lammens, het grondwaterpeil is hier best hoog. Daar moeten we wel rekening mee houden, want anders als het grondwaterpeil te hoog is, dan kun je daar gewoon geen lichamen begraven. Ik ga er geen voorspelling over doen. We blijven

zoeken en ik hoop echt tegen wat hier staat in de notitie voor de kadernota 2025 dus ergens rond deze tijd volgend jaar. Dan moeten we wel knopen gaan doorhakken. Hebben we iets gevonden wat geschikt is of niet? Dus dat komt naar u toe en die motie kunnen we dan in die zin wel ... even kijken moet ik hem er maar even bij pakken. Want er zat één dingetje in waar ik denk wacht even. Die kunnen we wel omarmen of aanvaarden of hoe je het ook noemt. Alleen er zit één ding in, dat gaat over bij elke geboorte een boom, met de slogan bij elke geboorte en sterfte een boom. Bij elke sterfte een boom kan ik me niet voor de geest halen.

Maar het is wel gebruikelijk dat als je eenmaal een plek hebt gevonden waar natuurbegraven mogelijk is dat je die begraafplaats dat je daar bomen plant. Dus in die zin ... maar goed, ik wil me nog niet verbinden aan bij iedereen die overlijdt een boom te planten.

De heer Kolkiliç: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Kolkiliç.

De heer Kolkiliç: Ik had al het vermoeden dat dat zou komen. Wij zullen hem anders formuleren of ik zal het met de fractie bespreken en dat stukje weglaten. Want bij een natuurbegraafplaats is het eigenlijk ook van spreken dat het meer om natuur grafmonumenten gaat of de nabestaanden die plaatsen zelf ook een boom.

De voorzitter: Is goed dank u wel.

De heer Van Dam-Timmers: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Van Dam.

De heer Van Dam-Timmers: Dank. Ik hoor de wethouder zeggen dat hij iets wil omarmen. Ik zou er toch voor willen pleiten om over moties vooral te stemmen omdat het uiteindelijk een uitspraak van de raad is.

De heer Merx: Sorry wat zei u? Te ...

De voorzitter: Te stemmen.

De heer Van Dam-Timmers: Ik zou er toch voor willen pleiten om over moties die ingediend zijn gewoon te stemmen omdat het toch een uitspraak van de raad is.

De voorzitter: De heer Van Dam heeft moeite met de uitdrukking de motie omarmen.

De heer Merx: O nee maar daar gaat u zelf over. Ik geef alleen aan of wij de motie kunnen steunen of niet. Of welke mooie woorden daar ook voor zijn. Of dat ik een motie om welke redenen ook, hoe sympathiek die ook is, moet ontraden. Dus waar u over wilt stemmen wat u indient daar gaat u helemaal zelf over.

De voorzitter: Tevredengesteld mijnheer Van Dam? U mag zelf stemmen.

De heer Van Dam-Timmers: Gelukkig maar. Voorzitter er wordt een beetje lacherig over gedaan, maar het ingewikkelde is dat als er iets een soort van omarmd wordt kan er een minderheid in de raad zijn die ervoor is, terwijl er iets omarmd wordt wat niet exact in de moties staat en er wordt een interpretatie van de motie dan omarmd. Dat is toch een beetje een aparte figuur waardoor het niet meer helemaal helder is waarover besloten wordt. Dat is eigenlijk het punt.

De voorzitter: Ik begrijp u. Besluiten dat hopen we volgende week te doen tijdens de laatste raadsvergadering voor het reces, waar volgens mij heel veel mensen behoorlijk hard aan toe zijn. Ik dank jullie ook deze keer weer voor de deelname aan het debat. Ik heb wel een ernstig verzoek. Willen jullie alsjeblieft je flesjes, glazen en bordjes meenemen? Want ik zie Clark al een half uur lang heen en weer lopen met glazen en flesjes.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 2023.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

A.W. Kolff